

Athletic Identity Foreclosure

- Kan man understøtte en sund identitetsdannelse i elitesport?

Rapportens samlede antal tegn
(med mellemrum & fodnoter): 263.834
Svarende til antal normalsider á 2400 tegn: 110 sider

Andreas René Sørensen, 20204628
Kristoffer Søndergaard, 20205625

**10. Semester, Psykologi,
Speciale**

Aalborg Universitet
30.05 2025

Vejleder: Bendt Torpegaard
Pedersen

Abstract

This master's thesis explores identity formation within elite sports environments and examines the potential consequences these processes may have for individual athletes. Using qualitative methods, specifically interviews, we have collected data that contribute to answering our research question. Through a collaboration with a Danish top club, we were able to recruit informants from their youth teams. Our interest in this topic arises from prior research endeavors in which we engaged with both Marcia's concept of *identity foreclosure* and Brewer's construct of *athletic identity*. Subsequently, we integrated these frameworks to critically examine the challenges and implications that this intersection presents for individuals. In an earlier project, we conducted an extensive literature review that provided us with a strong understanding of the concept of *athletic identity foreclosure* and its application. We found that *athletic identity foreclosure* can lead to a rigid identity and a dependency on social recognition, which is particularly problematic in situations of adversity, injury, or career termination. Building on this review, we became interested in exploring how athletic life influences identity formation and its consequences. Finally, this master's thesis will present a series of normative suggestions aimed at supporting the players' identity formation and in the attempt to develop an *athletic identity achievement* as a counterpart to *athletic identity foreclosure*.

In our thesis, we found that the players share a common journey toward elite football, where the sport becomes a central part of their identity from an early age. They gain recognition and social status through football and often share the experience with family and friends. A crucial shift occurs as they are selected for talent programs or change clubs and schools in pursuit of an elite path. This marks a turning point where the dream of becoming a professional player starts to feel attainable, and their athletic identity becomes increasingly dominant.

The transition to elite sports brings a highly structured daily life and a sense of belonging among peers with the same interest, but also a break from their former schools, friendships, and everyday life outside of sport. The intense demands on time

and energy leave little room for other activities. Friendships within the club are often shaped by competition, and performance becomes central to both social recognition and self-worth. This performance-driven culture means that the boys are largely defined—both by others and themselves—through their ability to perform. The exclusive focus on football leads to an *athletic identity foreclosure*, where alternative career paths are difficult to discuss and often considered taboo. Consequently, the boys struggle to cultivate a flexible self-concept and resilient coping mechanisms in the face of failure.

In summary, our analysis reveals that various structural factors contribute to the development of athletic identity *foreclosure* and deepen the role of sport in the boys' sense of self. This intensification gives rise to several challenges—such as limited personal space and a persistent need for recognition—which can be difficult to sustain over time.

Læseguide

I det nedenstående vil vi komme med vores anbefalinger på, i hvilken rækkefølge man kan læse rapporten, såfremt man ikke ønsker at læse hele rapporten. Vores anbefalinger bygger på at opnå den størst mulige indsigt og viden med selektiv læsning. Derfor vil vi lave en læseguide, hvor vi rangerer afsnittene hierarkisk fra de afsnit med størst output til dem med mindst ift. bestemte mål med læsningen.

Ønsker man sig indsigt i fænomenet på færrest sider

Læs hele afsnit 1, 5.2, 5.3, 5.4 og 6.

5.2, 5.3 og 5.4, synes vi, er nogle af de vigtigste afsnit i rapporten. De kan dog godt kræve lidt viden om fænomenet inden læsning, da det er tungere diskussionsafsnit. Her bidrager hele afsnit 1 med en central indførelse i fænomenet, og hvilken viden vi bygger på.

Ønsker man kun vores anbefalinger ud fra dette speciale, fås de i afsnit 5.4.

Ønsker man sig kun indsigt i empirianalysen

Spring direkte til afsnit 4. Vores oplevelse er umiddelbart, at læsningen godt kan give mening helt isoleret.

Ønsker man sig indsigt i fænomenet og empirianalysen

Læs hele afsnit 1 og spring direkte videre til analysen ved afsnit 4. Derfra igen: 5.2, 5.3, 5.4 og 6.

Ift. analysen (4) kan man kigge i indholdsfortegnelsen, hvis det er bestemte kategorier af empirien, man er nysgerrig på.

Udover

Herfra kan man bygge på i følgende rækkefølge:

Afsnit 7) En kort perspektivering

Afsnit 2) dette er specialets teoriafsnit, og der vil kunne opnås viden og forståelse for, hvad er der med til at understøtte menneskers identitetsdannelse jf. Erikson, McAdams, Tajfel og Turner.

Afsnit 3) dette er specialets metode og metodologi, hvor der opnås indsigt i, hvordan vi har designet vores undersøgelse med henblik på at opnå den bedst mulige viden i dette kvalitative forskningsprojekt.

Ellers håber vi, at indholdsfortegnelsen er til god hjælp ift. at finde de afsnit, man selv finder mest relevante.

God læsning,
Andreas og Kristoffer

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	1
1.1	<i>Faglige udgangspunkt for specialet og forforståelser</i>	<i>1</i>
1.2	<i>Hvad fandt vi?</i>	<i>3</i>
1.3	<i>Athletic identity foreclosure vs. athletic identity achievement</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Hvem er vi?</i>	<i>8</i>
1.5	<i>Beskrivelse af klubben</i>	<i>9</i>
1.6	<i>Problemformulering</i>	<i>10</i>
2.	Teori	10
2.1	<i>Identitetens udvikling og kontekst</i>	<i>10</i>
2.1.1	<i>Erikson - ego-identitet</i>	<i>11</i>
2.1.2	<i>Narrativ identitet</i>	<i>14</i>
2.2	<i>Social identitet</i>	<i>17</i>
2.2.1	<i>Social identity theory</i>	<i>18</i>
2.2.2	<i>Self-categorization theory</i>	<i>19</i>
3.	Metode og metodologi	21
3.1	<i>Erkendelsesinteresse</i>	<i>21</i>
3.2	<i>Videnskabsteori</i>	<i>23</i>
3.3	<i>Vores forforståelse og mulige bias</i>	<i>26</i>
3.4	<i>Kvalitativ metode</i>	<i>27</i>
3.4.1	<i>Kvalitative tilgange</i>	<i>28</i>
3.4.2	<i>Interviews som forskningsmetode</i>	<i>30</i>
3.4.3	<i>Rekruttering af informanter</i>	<i>31</i>
3.4.4	<i>Interviewguide</i>	<i>32</i>
3.4.5	<i>Etiske overvejelser</i>	<i>34</i>
3.4.6	<i>Transskribering</i>	<i>36</i>
4.	Analyse	36
4.1	<i>Identitetsdannelsen</i>	<i>37</i>
4.1.1	<i>Vejen ind til eliten - fodboldopvæksten</i>	<i>37</i>
4.1.2	<i>Skiftet til eliten</i>	<i>43</i>

4.1.3 Forældrene.....	51
4.1.4 Sportsskolerne.....	57
4.1.5 Det sociale i elitesport.....	63
4.1.6 Den komplekse fodboldverden.....	70
4.2 Identitetens problematikker og konsekvenser.....	71
4.2.1 Frirum.....	72
4.2.2 Anstrengelse/belønnings-modellen.....	74
4.2.3 Behovet for anerkendelse i sporten.....	78
4.2.4 Bevare sin sociale status.....	82
4.2.5 Skellet mellem når det går godt og dårligt.....	83
4.2.6 Modgangshåndtering.....	86
5. Diskussion.....	89
5.1 Transparensen, gyldigheden og nyttigheden.....	89
5.2 Illusionen om en høj ego-identitet.....	92
5.3 Athletic Identity Foreclosure vs. Athletic Identity Achievement.....	95
5.3.1 Er Athletic Identity Achievement muligt i elitesportsverden?.....	97
5.4 Normative forslag - hvad kan klubben gøre?.....	102
5.4.1 Ved indgangen til elitetilværelsen.....	102
5.4.2 I elitesportstilværelsen.....	103
5.4.3 Efterskolen.....	105
5.4.4 Forældrene.....	106
6. Konklusion.....	108
7. Perspektivering.....	109

1. Indledning

Elitesport er en særlig arena, hvor det for hver enkelt atlet handler om at oparbejde enestående evner og kvaliteter, der sikrer individets eksistensberettigelse blandt de dygtigste atleter inden for en given sportsgren. *Survival of the fittest*-principperne lever til fulde inden for denne verden. Dette betyder også, at dygtiggørelsen må starte fra en tidlig alder, da træning og oceaner af repetitioner er den eneste vej til at blive den, der står øverst på skamlen til sidst. Det store fokus på dygtiggørelse tolkes dog også fra en psykologisk synsvinkel at komme med en pris. For med den abnorme tidsmæssige investering fra en tidlig alder, hvem er individet så, når karrieren stopper, eller når atleten bliver ramt af modgangsperioder i form af manglende præstationer eller skadesperioder?

“Jeg lavede ikke noget i fritiden, og det eneste, jeg gik op i, var, hvordan jeg spillede” (...) “Håndbold er utrolig vigtig for mig, men jeg har lært, at den ikke skal være så vigtig, at jeg groft sagt glemmer at leve” (TV2).

Sådan udtalte det 22-årige håndboldtalent, Mikkel Løvkvist, da han i efteråret blev sygemeldt og var ude i flere måneder.

Med dette speciale ønsker vi at undersøge identitetsdannelsen hos elitesportsudøvere, samt hvilke identitetsdannelsesprocesser det er, der bliver understøttet og hæmmet inden for elitesportsverdenen. Vi ønsker at undersøge *athletic identity foreclosure* hos atleterne i en topklub i Danmark.

1.1 Faglige udgangspunkt for specialet og forforståelser

Forud for dette speciale har vi gennem det seneste år undersøgt elitesportsmiljøer med en indledende psykologisk interesse for trivslen i elitesportsmiljøer. Dette præsenterede sig i vores første projekt i foråret 2024 i en elitesportsklub i Danmark, hvor vi med udgangspunkt i Henriksen, Diment og Kuettels (2023) rammemodel undersøgte trivslen hos unge atleter med fokus på de fire domæner: Atleten selv, træ-

ningsmiljøet, lederskabet og hverdagslivet (if. Søndergaard & Sørensen, 2024a). Gennem denne kvalitative undersøgelse fik vi en forståelse for og viden om flere både gavnlige og problematiske forhold for unge eliteidrætsudøvere; både i forhold til deres trivsel inden for sporten, men også deres generelle trivsel som unge mennesker. Et af de problematiske forhold, vi blev opmærksomme på, var den tidlige specialisering inden for elitesport, som både kan tolkes at være en nødvendighed for at dygtiggøre sig tilstrækkeligt og blive en af de dygtigste inden for sit felt, men som samtidig også kan påvirke individet negativt og risikere at medføre udbændthed (Søndergaard & Sørensen, 2024a).

Med interesse for den tidlige specialisering og de problematiske forhold, der kunne ligge heri, stødte vi på begrebet om *identity foreclosure* jf. Marcia (1980). Begrebet dækker over identitetsdannelsesprocessen, hvor et individ lukker ind på en identitet med et stort *commitment* uden at have afsøgt andre områder af tilværelsen. På den måde flyttede vores fokus sig fra trivsel som den overordnede temaramme til identitetsspørgsmålet. Det udfoldede vi i vores TPV-projekt i efteråret 2024, hvor vi dykkede ned i fænomenet *athletic identity foreclosure* (i dette speciale også “ensporet atletisk identitet”) i et litteraturreview. Begrebet består i en sammenslutning af *athletic identity*; “i hvor høj grad individet identificerer sig med atletrollen” (Brewer, Van Raalte & Linder, 1993) og førnævnte *identity foreclosure* (Marcia, 1980). Inspirationen i at lægge begreberne sammen i vores litteraturreview fik vi fra Brewer og Petitpas (2017), som var de første til at beskrive *athletic identity foreclosure* som en samlet betegnelse. Ved sammenlægningen opnås et samlet begreb, der både dækker over, hvordan identiteten er dannet, men som også belyser styrken af atletidentifikationen.

Jf. Brewer et al. (1993) ved vi, hvordan en høj atletisk identitet både kan fungere som både “Herkules’ muskler” og en akilleshæl. Dette stemmer overens med vores fund i både vores trivselsundersøgelse og i vores litteraturreview, hvor det blev tydeligt for os, hvordan en høj atletisk identitet både kan medføre positive og negative konsekvenser for individet. I vores trivselsundersøgelse i en elitesportsklub så vi hos vores informanter, hvordan de på den ene side beskrev, hvordan sporten havde givet dem selvtillid og selvværd, givet dem tilhørsforhold og fået dem til at vokse både fysisk og mentalt som mennesker. Modsat var det også tydeligt i interviewene, at det var pressede, unge mennesker, der ikke altid havde lige stor interesse i at skulle til endnu

et træningspas – at mennesker ikke altid er drevet af lyst, tolker vi at være en naturlig del af tilværelsen. Men da vi fx blev præsenteret for, hvordan en af landets dygtigste i sin årgang i sporten ‘bare’ brændte ud og stoppede som et resultat af mange års intensiv træning, blev vi bekymrede for nogle af mekanismerne i elitesport (Søndergaard & Sørensen, 2024a).

Bekymringen består for os både i en psykologisk bekymring for elitesportsudøveres generelle trivsel under og efter sportskarrieren, men samtidig også for talentudviklingen og risikoen for at tabe store talenter til mistrivsel, udbrændthed og psykiske lidelser. Af den årsag mener vi, at der er grund til at arbejde med elitesportsudøveres identitetsdannelse med henblik på at øge deres mentale trivsel i elitesportsverdenen samt deres identitetsmæssige fleksibilitet og mentale robusthed i modgangsperioder; også med henblik på at få flest mulige eliteidrætsudøvere til at være aktive i sporten i så mange år som muligt med sund mental trivsel.

1.2 Hvad fandt vi?

Gennem vores to projekter det foregående år har vi altså set, hvordan en høj atletisk identitet både kan være positivt og negativt for individet (Søndergaard & Sørensen, 2024a; 2024b). I dette afsnit vil vi yderligere udfolde, hvad vi har fundet i de to foregående projekter for at klarlægge det teoretiske udgangspunkt, vi har forud for dette speciale.

I vores trivselsundersøgelse (Søndergaard & Sørensen, 2024a) så vi, hvordan atleterne investerede alle deres ressourcer i sporten, og hvordan alle deres livsbeslutninger centrerede sig omkring, hvordan de bedst muligt opnåede succes inden for deres sport. Dermed bestod det altså i en masse personlige og sociale fravalg og tocifrede antal træningspas i løbet af ugen. En af vores informanter beskrev sin hverdag som en 70 timers arbejdsuge bestående i skole, lektier og træningstimer. Dedikationen var enorm, og det havde den været fra en tidlig alder. Det blev tydeligt gennem vores interviews med atleterne, hvordan sporten var noget særligt i deres liv, og det blev samtidig tydeligt for os, at det også kom til udtryk i en række sociale holdnormer i træningskulturen. De var kendt for at træne meget og træne hårdt, og det medførte også, at det blev set ned på, hvis nogen brød med disse sociale normer i træningskul-

turen. Det blev derfor normalt og forventet i træningsmiljøet, at man trænede igennem smerte, omend den kom fra en skade; ellers svigtede man holdkammeraterne, der også var i smerte. Den sociale identitet fra holdet var dermed afgørende for, hvordan den enkelte spejlede sig selv i sin egen gruppe over for andre grupper. Samtidig betød det, at når man definerede sin sportsidentitet ud fra devisen om, at man trænede mere og hårdere end andre, så skabte det en træningskultur præget af maskuline værdier med gensidig normativ kontrol blandt holdkammeraterne. Det fremgik også, hvordan atleterne var meget motiverede af konkurrenceelementerne til træning, når det gik godt, men lige så meget tog de afstand fra de selvsamme aktiviteter i perioder med nedadgående formkurve og manglende resultater.

Vi blev gennem denne undersøgelse særligt optagede af dels den stærke identitetsopfattelse, men også af den forpligtelse atleterne oplever som et resultat heraf. Det er tydeligt, at de som følge af mange års stort engagement føler sig forpligtede; ikke kun over for sig selv, men også over for forældre, trænere, holdkammerater mv. til at fortsætte.

Det blev i denne undersøgelse tydeligt for os, at det var unge mennesker, der trivedes, og som hver uge havde et formål og noget at stå op for. De havde på mange måder et sundt træningsmiljø; et sundt træningsmiljø skal blandt andet forstås i lyset af kompetente trænere, som atleterne trygt kunne sparre med om ting inden og uden for sporten, og at atleterne havde opbygget gode venskaber inden for klubbens rammer. Det stod også klart, hvordan sporten på mange måder gavnede deres tilværelse. Alligevel blev det også tydeligt for os, hvordan den tunge tidsmæssige investering gjorde, at de unge eliteatleter var nødsaget til at skære mange ting ud af deres ungdomsliv. Vi så, hvordan den stærke sportsidentitet, i samspil med den hårde interne konkurrence, avlede en hårdere træningskultur, fordi det var det, der definerede dem. Dermed blev vi nysgerrige på den tidlige specialisering og begrebet *identity foreclosure*, idet vi så, at der var tale om eliteatleter, som kun koncentrerede sig om dette éne domæne i deres liv. Samtidig præsenterede det sig i empirien, hvordan udbrændthed var en faktor i miljøet. På den måde blev vi særligt nysgerrige på identitetsdannelsen hos eliteatleter, og de konsekvenser disse kan have for atleterne, hvilket ledte os videre til dette speciale.

I vores andet projekt (Søndergaard & Sørensen, 2024b) lavede vi et litteraturreview, hvor vi dykkede ned i det samlede begreb *athletic identity foreclosure* med inspiration fra Brewer og Petitpas (2017). Dette gjorde vi som før nævnt ved først at undersøge litteraturen omkring *identity foreclosure* og *athletic identity* særskilt, hvorefter vi diskuterede konsekvenserne for atleter under det samlede begreb, *athletic identity foreclosure*. Så hvad betyder det at lukke ind på en atletisk identitet fra en tidlig alder?

Vedrørende *foreclosure*-identitetsdannelsen viser litteraturen, at mennesker, der besidder en snæver identitetsstruktur, vil være mere forvirrede omkring egen identitet og af den grund være mere afhængige af eksterne kilder til at skabe identitetsfølelsen (Marcia, 1980, p. 159). *Foreclosure*-subjekter har altså lavet en stor identitetsmæssig investering fra en tidlig alder uden at afsøge andre områder af tilværelsen forinden; på den måde har de ikke selv været en aktiv aktør i identitetsskabelsen, men har påtaget sig en identitet ud fra andres overbevisninger (Marcia, 1980, p. 160; Marcia, 1966, p. 552). Det viste sig i litteraturen, hvordan *foreclosure*-individer besidder en rigid identitet, hvorved de har svært ved at omstille sig ved skifte i tilværelsen, og de har et stort behov for social anerkendelse (Søndergaard & Sørensen, 2024b).

Samtidig viste det sig omkring atletisk identitet, at der både er klare fordele og ulemper forbundet med en høj atletisk identitet. Dette kan komme til udtryk ved dels “(...) øget selvtillid og selvdisciplin, flere positive sociale interaktioner og generelt øget udvikling” (Walasavage et al., 2023, p. 2 if. Søndergaard & Sørensen, 2024b). Dog viste litteraturen også, at en høj atletisk identitet er forbundet med en lang række problematiske forhold, der varierer inden for en lang række forhold, herunder “(...) angst, depression, stress, udbrændthed, misbrug af alkohol og præstationsfremmende midler, identitetstab i forbindelse med karrierestop og store følelsesmæssige udsving forbundet med skader eller i forbindelse med manglende holdudtagelser” (Brewer et al., 1993; Brewer & Petitpas, 2017; Haslam et al., 2024; Coakley, 1992 if. Søndergaard & Sørensen, 2024b). På den måde viser litteraturen, at det ikke er problemfrit med en høj atletisk identitet, og at der er grund til at undersøge, hvordan den mentale trivsel kan øges hos elitesportsudøvere.

Med disse udlægninger kan man under ét forstå *athletic identity foreclosure* som en identitetsdannelse, der både kan påvirke individet positivt og negativt. Herudfra kan man tolke, at det ikke er den atletiske identitet, der i sig selv er problematisk, men det ligger i kombinationen med den tidlige identitetslukning i form af *identity foreclosure*. Brewer et al. (1993) beskriver sammenhængen mellem *athletic identity* og *identity foreclosure*; problemstillingen ligger i, at individer med en høj atletisk identitet har en tendens til at undgå udforskning inden for andre livsdomæner som fx uddannelse eller andre livsstile, hvilket resulterer i den snævre identitetsdannelse (p. 241). Opsummerende kan det altså siges, at *athletic identity foreclosure* resulterer i en rigid identitet, hvor individet har svært ved at omstille sig i forbindelse med skifte i tilværelsen og generelt er mere afhængig af social anerkendelse. Der præsenterer sig også en række gavnlige effekter af en høj atletisk identitet, men udfordringer ses, når atleterne møder modgang eller skal omstille sig i forbindelse med skader eller karrierestop. Brewer & Petitpas (2017) beskriver, at fremtidig forskning af *athletic identity foreclosure* kan bidrage til at øge forståelsen af, hvordan atletiltværelsen påvirker identitetsdannelsen, og hvordan det kan påvirke individerne både positivt og negativt og lede til adaptiv og maladaptiv adfærd hos individer med høj atletisk identitet.

Netop det ønsker vi at gøre med dette speciale; vi vil i et kvalitativt studie i en dansk eliteklub dykke yderligere ned i *athletic identity foreclosure* med særligt fokus på, hvordan denne identitetsdannelse bliver formet og understøttet i talentmiljøerne, og hvilke problemstillinger der kan ligge heri. Heraf håber vi på også at opnå en viden, der gør os i stand til at komme med bud på, hvilke tiltag talentmiljøerne kunne foretage sig til at forebygge mod de negative konsekvenser, der er forbundet med *athletic identity foreclosure* med henblik på at skabe unge mennesker med en mere fleksibel identitetsdannelse. Denne udvikling vil både kunne gavne atleterne på den korte bane i den aktive karriere ifm. modgangsperioder, men samtidig vil det også betyde, at atleterne nemmere finder fodfæste i tilværelsen efter sportskarrieren. Dermed kan elitemiljøerne sende 'hele' mennesker videre ud i samfundet frem for identitetsmæssige 'tomme' individer, der skal genfinde sig selv på den anden side af karrieren. Aktuelt er dette et stort problem for eliteatleter, der stopper karrieren (Haslam et al., 2024; Sparkes, 1998).

1.3 Athletic identity foreclosure vs. athletic identity achievement

I dette speciale vil vi være optaget af *athletic identity foreclosure*. Ved undersøgelse af denne identitetsdannelse i elitemiljøer inden for sportsverdenen vil vi også have dens adaptive modpol i form af *achievement* jf. Marcia (1966) inkluderet som alternativt "identitetsideal". Dermed vil vi altså i specialet gennemgående arbejde med begreberne *athletic identity foreclosure* og *athletic identity achievement*. *Athletic identity foreclosure* vil fungere som vores kernebegreb, som specialet vil tage udgangspunkt i, mens *athletic identity achievement* vil være det bagvedliggende identitetsmæssige mål/ideal. Vi vil altså lade *achievement*-begrebet danne en bagvedliggende ramme i specialet og lade os inspirere af det i forhold til, om det er muligt at præge atleter til at opnå en sådan identitetsdannelse i elitemiljøerne.

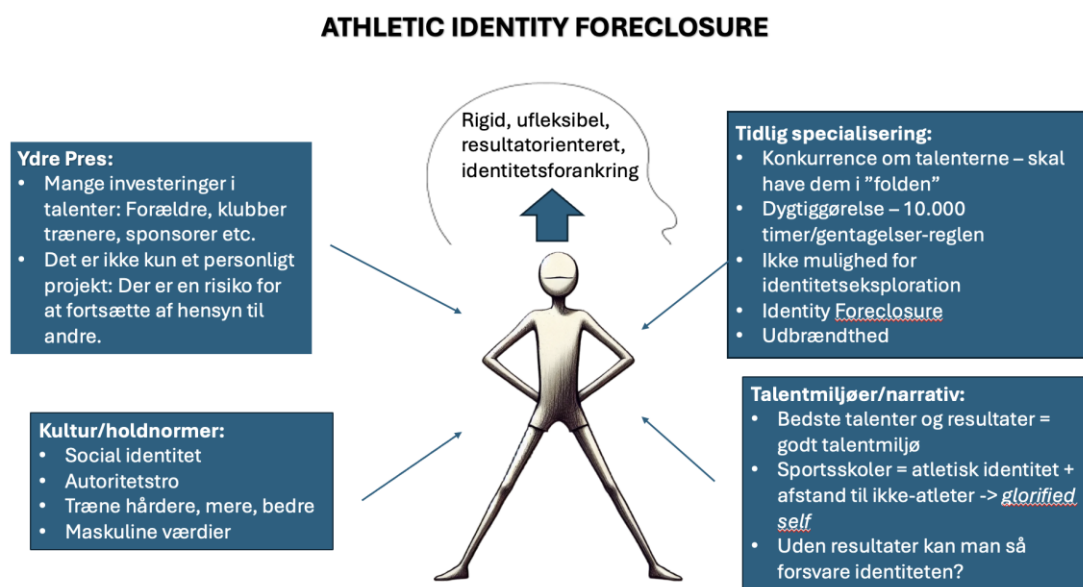
TABLE 1.1. Defining criteria of the identity statuses.

	Identity achievement	Moratorium	Foreclosure	Identity diffusion
Exploration of alternatives	Present	In process	Absent	Present or absent
Commitment	Present	Present but vague	Present	Absent

(Marcia, 1993)

Dermed arbejder vi med begreberne *identity foreclosure* og *identity achievement* jf. Marcia (1966). Marcias identitetsstatusser er bygget op omkring to faktorer; den ene er *commitment*, altså graden af identitetsengagement fra individet, mens den anden faktor er "udforskning af alternativer" (Marcia, 1993, pp. 10-11). *Foreclosure*- og *achievement*-subjekter har identitetsengagementet til fælles, mens de adskiller sig markant i "udforskning af alternativer". Mens *achievement*-individer har gennemgået kriser og haft en udforskende adfærd, hvor de måske har stillet spørgsmålstejn ved deres værdier og planer i den sene barndom eller tidlige voksenalder, forholder det sig anderledes hos *foreclosure*-individer. *Foreclosure*-individer har ikke haft en udforskende adfærd eller engageret sig i at tænke i alternativer, inden de har committet sig til en identitet. Dermed har disse individer engageret sig i en livsretning og i en

række værdier fra en tidlig alder uden at forholde sig til alternativer og uden yderligere modificering af disse. Af disse grunde har *achievement*-subjekter en stærkere identitetsformation, hvilket resulterer i en anden tilgang til verden og en mere fleksibel identitet (Marcia, 1993, pp. 10-11).

Figur 1: I vores andet projekt gav vi vores bud på, hvilke parametre i eliteatleters opvækst der er med til at understøtte udviklingen af athletic identity foreclosure, hvilket altså resulterer i en rigid identitetsforankring

Som tidligere beskrevet har atleter stor risiko for at udvikle en *foreclosed identity* som et resultat af deres dedikerede sportsengagement; altså *athletic identity foreclosure* (Brewer et al., 1993, p. 241). Dermed undersøger vi *athletic identity foreclosure* i dette speciale, og de identitetsdannelsesprocesser som talentmiljøer understøtter. I denne undersøgelse vil vi have *athletic identity achievement* som idealet inden for identitetsdannelsesprocessen, og vi vil have for øje, hvordan talentmiljøer alternativt kan understøtte eliteatleter i at udvikle en *achievement*-identitet på trods af atleternes store engagement i sporten.

1.4 Hvem er vi?

Begge forfattere er selv vokset op i elitesportsverden og har været inde i talentsystemerne i fodbold. Vi ved begge, hvad det vil sige at have defineret sin selvforståelse og identitet ud fra fodboldevner og en social rolle på et fodboldhold fra en ung alder.

Vi har også selv oplevet, hvordan man som eliteidrætsudøver kan blive konfronteret med sin høje atletiske identitet ved modgangsperioder og skifte i tilværelsen, og hvordan det kan virke omsluttende at skulle navigere gennem disse modgangsperioder og skifte. Dermed har emnet for dette speciale, foruden den faglige, også personlig interesse for begge. Gennem vores arbejde med talentmiljøer og begrebet om *athletic identity foreclosure* i vores to foregående projekter op til dette speciale, har vi også kunnet forstå vores egne erfaringer og oplevelser fra talentmiljøerne retrospektivt.

1.5 Beskrivelse af klubben

Gennem et samarbejde har vi fået mulighed for at undersøge, hvilke identitetsdannelsesprocesser der fremmes eller begrænses i sportsmiljøerne hos en dansk eliteklubs ungdomshold i fodbold. Dette speciale vil indledningsvis præsentere en kort beskrivelse af klubben som helhed samt dens værdigrundlag. Formålet er at skabe en kontekstuel forståelse af klubben og det sportslige miljø, som informanterne er en del af.

Denne danske topklub har en rig historie og et veletableret ry, både i seniorrækkerne og som en anerkendt talentudviklingsklub. Akademiet, som består af ca. 100 medlemmer, arbejder primært med spillere fra 12-19 års alderen og omfatter holdene U13 til U19. Klubbens akademi er anerkendt for sin evne til at udvikle talentfulde spillere, der formår at slå igennem i Superligaen, hvilket understreger klubbens betydning i dansk elitefodbold. Klubben har tårnhøje ambitioner for deres talentudvikling og har selv udtalt, at de stræber efter at være Skandinaviens førende talentudviklingsmiljø. I sæsonen 2021/22 definerede klubben fire kerneværdier, som akademiet arbejder ud fra: Professionalisme, troværdighed, fællesskab og passion. Ligeledes har klubben fremstillet ti centrale fokusområder, som skal sikre de unge spillers udvikling og læring. Blandt disse fremhæves eksempelvis "det hele menneske", "balancerede liv" og "langsigtet og tålmodig". Disse tre fokusområder er særligt relevante for dette speciale, da de indikerer en klubfilosofi, der rækker ud over den rent sportslige dimension og inddrager en helhedsorienteret forståelse af spillerens udvikling. Dette stemmer godt overens med specialets overordnede formål om at undersøge identitetsdannelsesprocesser i et elitefodboldmiljø.

Denne danske topklub er yderst ambitiøs og stiller høje krav til sig selv i forbindelse med deres vision om at skabe Skandinaviens bedste talentudviklingsmiljø. Denne ambition stiller ligeledes krav til spillerne, hvor det forventes, at de arbejder hårdt, prioriterer sporten og udviser seriøsitet i deres udvikling, men samtidig udvikler sig som mennesker uden for banen.

1.6 Problemformulering

Med afsæt i ovenstående vil vores problemformulering til dette speciale lyde således:

“Hvad er det for nogle identitetsdannelsesprocesser, som elitesportsklubber og idrætsmiljøer understøtter/hæmmer? Er der nogle problematiske forhold heri?”

2. Teori

Denne del præsenterer de udvalgte teorier, som, udover vores viden om *athletic identity foreclosure*, belyser identitetens grundlag samt de processer, der fremmer en sund udvikling yderligere. For at skabe en nuanceret forståelse af fænomenet vil vi redegøre for fire udvalgte teorier, der belyser identitet både på det personlige niveau jf. Eriksons (1968) *Ego Identity* og McAdams' (2001) *Narrative Identity*, samt hvordan individets sociale placering spiller en essentiel rolle i formningen af identiteten jf. Tajfel & Turners (1986) *Social Identity Theory* og Turners teori (1985) om *Self-categorization theory*.

2.1 Identitetens udvikling og kontekst

For at kunne belyse, hvilke identitetsdannelsesprocesser sportsklubber og idrætsmiljøer understøtter/hæmmer, skal vi først have en forståelse og viden om, hvad identitet er. Selvom der blandt teoretikere er bred enighed om, at identitet grundlæggende handler om spørgsmålet "hvem er jeg?", forbliver begrebet flerdimensionelt og rummer mange forskellige facetter (Schwartz, Luyckx & Vignoles 2011, p. 2). I vores speciale forstår vi identitet som en måde, hvor individet forstår sig selv over tid og i relation til andre. Denne forståelse indeholder både ens sociale roller (fodboldspiller, søn, etc.) og ens personlige karakteristika/værdier (Schwartz, Luyckx & Vignoles 2011, p. 3). I specialet anvender vi ligeledes begrebet selvet. Da selvet og identitet er

begreber, der ligger tæt op ad hinanden, vil vi lave en distinktion mellem begreberne. Vi adskiller begreberne ved at forstå selvet som de indre processer, der fx styrer informationsbearbejdning og guider adfærd. Som Baumeister (2023) har formuleret det: *“The self inhabit and operates the identity”* (p. 7).

I det følgende afsnit vil vi redegøre for Eriksons teori om ego-identitet og McAdams teori om den narrative identitet, som belyser, hvordan individer selv skaber og konstruerer deres identitet i samspil med miljøet.

2.1.1 Erikson - ego-identitet

Erikson (1968) var blandt de første til at teoretisere identitet som en central proces i udviklingen af en sund personlighed. Etableringen af en identitet kræver, at man definerer, hvem man er, hvilke værdier man har, og hvilken vej man vælger at følge i sit liv (Berk, 2013, pp. 468-469). Erikson (1968) var inspireret af både James' og Freuds måder at forstå identitet på. *“As a subjective sense of an invigorating sameness and continuity”* (p. 19). Med andre ord er identitet en vedvarende følelse af at have en forståelse af *“this is the real me”* og en fornemmelse af at føle sig hjemme i sin egen krop, hvilket indebærer en oplevelse af kontinuitet og sammenhæng i ens selvopfattelse over tid (Erikson, 1968, pp. 19, 73).

Erikson (1968) skelner mellem to typer af identitet; personlig identitet og ego-identitet. Den personlige identitet kan forstås som en kontinuitet og sammenhæng mellem ens forståelse af, hvem man selv er, at man besidder denne *selfsameness* over tid og i forskellige situationer, og at andre hertil anskuer en på samme måde. Dermed skal der både være overensstemmelse mellem selvforståelsen på tværs af tid og rum, og andre skal kunne genkende det selvbillede; heri ligger den personlige identitet (Erikson, 1968, p. 50). Til sammenligning er ego-identiteten mere dynamisk, og den omfatter mere end blot oplevelsen af at eksistere som den samme person. Ego-identiteten er mere aktiv og består i en opmærksomhed omkring, at egoets metoder til integration af blandt andet oplevelser, tanker og følelser stemmer overens med ens selvbillede og individualitet, og at der på den måde skabes et samlet hele. På den måde er egoet ansvarlig for at skabe en stabil og velorganiseret selvstruktur, som er i overensstemmelse med den sociale virkelighed (Erikson, 1968, pp. 49-50).

I forlængelse af Freud opdeler Erikson personligheden i tre dele: id'et, som rummer behov og ønsker, superegoet, der omfatter de tillærte normer og værdier, samt egoet, hvis primære funktion er at navigere mellem at opfylde disse ønsker og overholde de tillærte normer og regler fra samfundet (Berk, 2013, pp. 16-17; Erikson, 1968, p. 46). Ifølge Erikson udvikles personligheden gennem forskellige stadier i livet, baseret på de epigenetiske principper. Disse principper indebærer, at al udvikling har en naturlig grobund, hvor forskellige aspekter af personligheden kan vokse, hvis de rette forudsætninger er til stede. Hvert aspekt har en kritisk fase, hvor udviklingen enten finder sted eller forbliver uforløst, hvilket Erikson betegner som "kriser". Når alle disse forskellige kritiske faser, som fx identitet vs. identitetsforvirring, har udviklet sig positivt, fremmer det en velfungerende og sammenhængende personlighed (Erikson, 1968, pp. 92-93, 95). Det er egoets opgave at håndtere disse kriser på en sund og konstruktiv måde for at opnå personlig udvikling og blive et velfungerende individ (Ewen, 2014, p. 163; Erikson, 1956, p. 77). Der er, som nævnt, flere kriser, som egoet skal håndtere, men i dette speciale fokuseres primært på krisen *identity vs. identity diffusion* (Erikson, 1956, p. 75), da denne fase kan give indsigt i, hvordan en sund identitetsdannelse forstås og opnås ifølge teorien.

Identitetsdannelsen finder sted i ungdomsårene, hvor unge bliver mere bevidste om sig selv og den omkringliggende kultur. I denne periode er de særligt optagede af, hvordan andre perciperer dem, og de forsøger dermed at finde deres plads i samfundet (Erikson, 1968, p. 128). Denne fase begynder først i ungdommen, eftersom Erikson (1968) hævder, at identitetsetableringen er en simultan proces, hvor man både reflekterer over, hvem man selv er, og hvordan andre opfatter en (pp. 22-23). Det er netop denne dobbelte refleksion, der gør identitetsdannelsen til en central proces i ungdomsårene. Dog er der en risiko for, at unge primært fokuserer på andres opfattelse af dem frem for selv at udforske, hvem de er, hvilket kan hæmme en sund identitetsdannelse. Dette skyldes, at personen internaliserer miljøets interesser i stedet for selv at udforske sine egne interesser.

Tidligere faser i denne teori kan påvirke identitetsdannelsen. Hvis personen fx ikke har gennemgået fasen "autonomi vs. skyld/tvivl" positivt, kan den unge være mere tilbøjelig til at være passiv i stedet for aktiv i den eksplorative undersøgelse af sin identitet, da de forsøger at undgå skamfulde situationer (Ewen, 2014, p. 168; Eriks-

on, 1968, p. 129). Disse individer risikerer at umuliggøre en sund identitetsdannelse, da det er essentielt, at individet forsøger at “*turning the passive into the active*” (Erikson, 1968, p.28). De unge mennesker skal aktivt udforske deres interesser gennem det, Erikson kalder et psykosocialt *moratorium*. Dette begreb refererer til en periode, hvor unge udskyder deres endelige *commitment* og i stedet udforsker forskellige interesser og mål. Gennem denne proces forsøger den unge at afdække, hvem de er, og hvilke egenskaber der definerer dem som individ. Ved at turde udforske verden og de muligheder, den rummer, understøtter de deres egoudvikling, hvilket gør ego-identiteten stærkere (Erikson, 1968, p. 157; Erikson, 1956, p. 79). Når de gennem dette *moratorium* har fundet deres niche i samfundet, opnår de en følelse af indre kontinuitet og social *sameness*. Denne identitet skaber en rød tråd mellem fortid, nutid og fremtid, hvilket giver dem en stabil selvforståelse og en oplevelse af anerkendelse fra deres fællesskab (Erikson, 1956. pp. 66-67). Denne accept og anerkendelse fra samfundet er en essentiel faktor i en sund identitetsdannelse. Når de unge oplever anerkendelse, styrker det deres selvforståelse og bidrager til den kontinuitet og samhørighed, som en stabil identitet skal give dem (Erikson, 1956, p. 67).

Hvis de unge ikke over tid opnår en sammenhængende identitet i denne kritiske fase, vil de ifølge teorien opleve identitetsforvirring. Identitetsforvirring skal forstås som en tilstand præget af håbløshed og rolleforvirring, hvor individet har vanskeligt ved at finde sin plads i samfundet og definere sine sociale roller (Erikson, 1968, pp. 131-132). En ung kan opleve identitetsforvirring, når han pludselig står over for mange valg på én gang, såsom “hvem er jeg nu?” eller “hvilken vej skal jeg gå?”, uden tidligere *moratorium* (Erikson, 1956, p. 79). Hvis de unge hele deres liv har fulgt én bestemt retning – fx udelukkende dyrket fodbold (*foreclosure*) – fordi de har følt et pres for at finde sin plads i samfundet, kan de opleve stor usikkerhed, hvis de pludselig ikke kan fortsætte. Uanset om det skyldes manglende niveau, en skade eller andre omstændigheder, står de nu overfor at skulle træffe mange valg. Disse valg kan føles overvældende og svære, fordi de har befundet sig i et default *moratorium*, hvor de har undgået at udforske andre muligheder og identiteter. Som konsekvens heraf kan de opleve en følelse af isolation fra samfundet, da de ikke har opbygget et tilhørsforhold til noget uden for sporten (Erikson, 1956, p. 79).

Ifølge Erikson (1968) er det afgørende, at unge mennesker gennem et psykosocialt *moratorium* aktivt udforsker verden, så de kan udvikle en sammenhængende identitet, der både er i overensstemmelse med, hvem de føler, de er, og hvordan de opfattes af andre. Det væsentligste at tage ud af denne teori er forståelsen af, at individet skal have modet til at engagere sig aktivt med samfundet ved at udforske forskellige muligheder i stedet for at forblive passiv og følge den samme vej blot af frygt for at afprøve noget nyt.

2.1.2 Narrativ identitet

I forlængelse af Eriksons teori om identitet vil vi redegøre for McAdams teori om den narrative identitet, da denne teori bidrager med indsigt i, hvordan individer skaber en forståelse og kontinuitet af "hvem jeg er", og "hvordan jeg er blevet den, jeg er". McAdams påpeger, at dette aspekt mangler i Eriksons teoretisering og hævder, at det kan beskrives gennem menneskers livshistorier, som danner grundlaget for forståelsen af, hvordan individet konstruerer sin identitet (McAdams & McLean, 2013, p. 235).

Forståelsen af narrativ identitet bygger på Eriksons begreb om ego-identitet, hvor unge i ungdomsårene skal udforske og udvikle personlige erfaringer for at kunne forpligte sig til dem. Dette leder til dannelsen af en sammenhængende og meningsfuld identitet, som giver dem en forståelse af sig selv (McAdams, 2001, pp. 101-102). McAdams (2011) hævder, at identitet er en internaliseret livshistorie, hvor individet konstruerer narrativer om sig selv over tid gennem oplevelser og refleksioner i samspil med kulturen (pp. 100, 110). Ifølge teorien forsøger voksne at skabe en meningsfuld og en formålsrig livshistorie, hvor de integrerer deres tidligere livserfaringer i en sammenhængende livshistorie, der giver deres liv en følelse af mening og formål (McAdams, 2001, p. 103).

Narrativ identitet er en form for selvforståelse, hvor individet i slutningen af ungdomsårene og starten af voksenlivet skaber og samler historier, der danner en meningsfuld psykosocial ramme. Denne livshistorie skaber en følelse af helhed og formål for livet, og ifølge McAdams (2001) udgør den kernen af menneskets identitet (p. 102). Narrativ identitet er en livshistorie, der beskriver, hvordan en person udvik-

ler sig til den, de er i dag. I forlængelse af Erikson (1963) har identiteten den funktion at samle og integrere forskellige elementer af selvet – herunder værdier, sociale roller, holdninger og samfundsmæssige forventninger – samt at skabe sammenhæng mellem fortid, nutid og fremtid, så gårsdagens selv forbindes med dagens selv og kan forudsige fremtidens selv. Denne funktion giver individet følelsen af indre *sameness* og kontinuitet (McAdams, 2018, p. 364). Med andre ord handler narrativ identitet om at finde en balance mellem, hvem man selv er, og hvad andre forventer, mens man navigerer mellem forskellige roller i hverdagen og skaber sammenhæng i sin udvikling over tid.

Kompleksiteten af individets narrativ korrelerer med en høj udvikling af ego'et. Mennesker med et højt udviklet ego har udviklet en bredere livshistorie og har inddraget flere dimensioner af deres liv i historien (McAdams, 2001, p. 112f).

Ligeledes har McLean og Pratt (2006) fundet frem til gennem et kvalitativ studie, at individer med identitetsstatusser præget af lav udforskning af egne interesser, såsom *diffusion* og *foreclosure*, har vanskeligere ved at tilskrive deres livshistorie mening efter væsentlige livsændringer eller turning points. Det vil være plausibelt at antage, at dette skyldes, at disse individer ikke har været igennem en proces med identitetsudforskning, hvor de har fået mulighed for at opdage verden, udvikle flere interesser og dermed skabe en mere fleksibel forståelse af sig selv, hvilket muliggør en større følelse af mening og formål i livet. Yderligere har Adler (2012) fundet, at der findes en korrelation mellem narrativer med høj grad af agency og et højt niveau af velvære. Mennesker, der genfortæller deres livshistorie med fokus på høj agens og kontrol over deres liv, oplever en forbedret mental trivsel, og ikke vice versa (p. 381).

2.1.2.1 Det psykologiske selv

McAdams (2013) foreslår, at selvet består af tre lag, der udvikles på forskellige tidspunkter. Dette teoretiserer han under begreberne: Social aktør, motiveret agent og social forfatter. Den sociale aktør, som udvikles omkring 2-års alderen, omhandler semantiske repræsentationer af ens personlige træk, sociale roller og andre aspekter af selvet, som opstår og formes gennem social interaktion; hvis det modtager ros og accept, fastholder det den givne adfærd, mens negativ respons kan føre til adfærdsendring (McAdams, 2013, pp. 273, 275). Vores identitet formes af præstationer, der

stemmer overens med samfundets accept og forventninger, hvor adfærden belønnes med social bekræftelse. Når præstationerne svækkes og afslører, at vi ikke lever op til rollen, bliver vi bogstaveligt talt 'ødelagte' (McAdams, 2013, p. 275 if. Becker 1979, p. 99). Individet udvikler en forståelse af sig selv og deres dispositionelle træk ved at reflektere over miljøets reaktioner på deres adfærd. Med øget indsigt opnår man en forståelse for, hvilken adfærd der er passende i de forskellige miljøer, man befinder sig i – om det er som elev, barn, ven eller sportsudøver. Hver af disse roller indebærer forskellige sociale præstationer, som forventes i den pågældende sammenhæng (McAdams, 2013, p. 275f).

Det næste lag af selvet udgøres af den motiverede agent, der omfatter personlige mål, værdier, motiver, håb og frygt samt andre aspekter, der spiller en central rolle i beslutningsprocessen omkring udforskning og forpligtelse i livsprojekter (McAdams, 2013, p. 273). Selvet bliver først en motiveret agent, når "Jeg'et" gennem en refleksiv proces definerer "Mig'et" i personlige mål og værdier og andre langsigtede mål og ønsker (McAdams, 2013, p. 276f). McAdams (2013) trækker på James' (1892/1932) forståelse af distinktionen mellem jeg'et og mig'et, hvor jeg'et reflekterer over mig'et som både en samling af særlige træk og en antologi af personlige fortællinger om livet (p. 273). Med andre ord reflekterer jeg'et over, hvem mig'et er, og opnår dermed en bevidsthed om, hvem personen er. Selvet begynder gennem refleksioner og i interaktion med det sociale miljø at forme sine indre ønsker, socialt accepterede mål og værdifulde agendaer (McAdams, 2013, p. 277). I forlængelse af Erikson og Marcia hævder McAdams, at selvet gennem udforskning af forskellige værdier skal identificere de værdier og mål, der er mest meningsfulde at forpligte sig til, som er med til at udvikle en sund identitet. Forskellen her er, at selvet ikke vælger, hvilke træk der integreres i personligheden, men derimod – gennem forpligtelse og udforskning – vælger, hvilke mål selvet ønsker at opnå; *I choose my goals; I have my traits* (McAdams, 2013, p. 278 if. McAdams & Pals, 2006).

Laget over den sociale aktør og den motiverede agent er den autobiografiske fortæller, der forsøger at konstruere en sammenhængende og integrerende livshistorie om sine episodiske erfaringer gennem hele livet. I starten af voksenlivet begynder den autobiografiske fortæller at skabe et meningsfuldt narrativ, der kan forklare både selvet og andre, hvorfor personen handler, som vedkommende gør, hvorfor ved-

kommende har de ønsker, vedkommende har, og hvordan vedkommende ønsker at være nu og i fremtiden (McAdams, 2013, p. 273). At være en fortæller kræver mere end blot at fortælle et sammenhængende narrativ om sine minder; selvet skal også kunne forklare, hvordan disse personlige minder har betydning for personen. McAdams (2013) bruger begrebet "autobiografisk ræsonnering" til at forklare dette, som også giver selvet en form for personlighed og forklarer, hvorfor de har udviklet de værdier og mål, de har, samt hvilke træk de besidder (p. 279). "*The I becomes an autobiographical author; the Me becomes the story it tells*" (McAdams, 2013, p. 279). Ifølge teorien er det afgørende, at narrativet bygger på et omfattende og rigt autobiografisk lager af episodiske minder, som kan forklare, hvordan disse minder har betydning for ens selv. På den måde kan personen rekonstruere fortiden og forme fremtiden på en måde, der giver deres liv mening og formål (McAdams, 2013, p. 280).

Narrativ identitet kan således forstås som en selvkonstrueret livshistorie, der udformes ud fra individets autobiografiske hukommelse, hvor fortidens oplevelser rekonstrueres, og fremtiden forudses. Denne proces skaber en sammenhængende livshistorie, der giver individets liv en følelse af helhed, formål og mening (McAdams & McLean, 2013, p. 233). Ligeledes er det afgørende at udvikle en kompleks og flersidig narrativ identitet med høj grad af agency, da dette hjælper individer med at håndtere perioder i livet, hvor miljøet skifter radikalt. I sådanne perioder kan mennesker rekonstruere deres livshistorie og skabe ny mening og formål, hvilket understøtter deres evne til at tilpasse sig og navigere gennem forandringer.

2.2 Social identitet

Udover at redegøre for Eriksons identitetsteori og McAdams narrative identitet vil vi også belyse identiteten fra en socialpsykologisk vinkel ved hjælp af social identitet; *social identity theory* og *self-categorization theory* (Hornsey, 2008). Tajfel (1972) definerede social identitet som individets bevidsthed om at tilhøre en bestemt gruppe samt den følelsesmæssige betydning, dette tilhørsforhold har for individet (if. Hogg & Abrams, 1990, p. 29). Dens kerneprincip er, at sociale grupper præger en del af individets selvopfattelse, som dermed udgør det konceptuelle fokus på "det kollektive selv" (Hogg & Reid, 2006, p. 9).

Dette perspektiv er særdeles relevant, da atleterne ikke alene bidrager til dannelsen af *athletic identity foreclosure*. Disse teorier supplerer McAdams' og Eriksons identitetsteori ved at give en dybere forståelse af, hvordan sociale processer påvirker identitetsudviklingen, og hvordan denne påvirkning afspejles i individers adfærd.

2.2.1 Social identity theory

Social identity theory fokuserer på fordomme, diskrimination og de faktorer, der påvirker gruppeadfærd, herunder adfærd, der styrker gruppens sociale status (Hogg & Reid, 2006, 9). Yderligere har teorien for øje at forstå, hvordan individernes identitet og selv er blevet influeret af gruppen (Baumeister, 2023, p. 280).

I et studie, der bidrog til udviklingen af *social identity theory*, opdagede Tajfel & Turner, at mennesker favoriserede deres egen gruppe frem for en anden, selv uden kendskab til hinanden og uden nogen form for belønning. Tajfel & Turner pointerede, at en "os og dem"-distinktion var med til at ændre den måde, mennesker ser på hinanden. Når denne distinktion opstår, bliver mennesker mere tilbøjelige til at fokusere på deres fællestræk, som styrker samhørighedsfølelsen med indgruppen, og rettet deres opmærksomhed mod forskellene, der understreger, at "*vi er ikke som dem*" (Hornsey, 2008, p. 206). Denne kategorisering er også med til at skifte sit syn på sig selv, altså inddelingen af grupperne er med til at påvirke ens selvforståelse ved at aktivere forskellige niveauer af selv-konceptet. Menneskers selvopfattelse vil først og fremmest være præget af de holdninger, meninger, minder og den adfærd, der gør dem unikke i forhold til andre. Samtidig spiller den sociale identitet en rolle i det selvbillede, individet danner gennem sine sociale tilhørsforhold. På den måde påvirker inddelinger både den personlige og sociale identitet (Hornsey, 2008, p. 206 if. Søndergaard & Sørensen, 2024b, p. 11).

Tajfel & Turner hævder, at motivationen bag indgruppefavorisering er ønsket om at opretholde et positivt og sikkert selvbillede. Dette styrkes ved at opfatte ens egen gruppe som bedre end andre (Hornsey, 2008, p. 207). Selvets nøgleopgave i mødet mellem to grupper er at styrke egen gruppes position og skabe en fordel for at øge gruppens sociale status. Gruppens sociale status hænger tæt sammen med individets

selvværd – jo højere status gruppen har, desto højere er personens selvværd og vice versa (Baumeister, 2023, p. 283). *Social identity theory* forklarer, med afsæt i Festingers teori om social sammenligning, at indgruppefavorisering opstår, fordi sammenligning med andre grupper kan skabe en positiv følelse (Hogg & Williams, 2000, p. 87).

Disse aspekter af *social identity theory* er relevante i en sportslig kontekst, da identitetsdannelsen er tæt forbundet med både indgruppe-favorisering og differentiering fra andre grupper (Søndergaard & Sørensen, 2024b). På samme måde kan teoretiseringen af gruppens sociale status tydeliggøre de potentielle negative konsekvenser ved en ensoprettet atletisk identitet, særligt når individet står over for at afslutte sin sportslige karriere.

2.2.2 Self-categorization theory

Vi vil i dette afsnit redegøre for *self-categorization theory*, da teorien kan forklare, hvordan eliteudøvere potentielt internaliserer miljøets værdier og interesser og dermed bliver repræsentative for den sociale identitet. Turner (1985) har i forlængelse af *social identity theory* udviklet *self-categorization theory*, som fokuserer på de sociale kognitive processer, der får individer til at identificere sig med en bestemt gruppe, samt hvordan de konstruerer deres selv-koncept og udviser gruppeadfærd, hvor individerne bliver prototyper af kulturens normer (Hogg & Reid, 2006, p. 9; Hogg & Williams, 2000, p. 88).

Ifølge denne teori ændrer den sociale kategorisering på den måde, mennesker opfatter hinanden på. I stedet for at opfatte andres unikke identitet, ser man dem primært gennem deres tilhørsforhold til enten ind- eller udgruppen (Hogg & Williams, 2000, p. 88). Disse egenskaber kan fx komme til udtryk ved, at en atlet opfattes som hårdt arbejdende og besidder maskuline træk såsom aggression og at være konkurrence-minded (Doherty, Hannigan & Campbell, 2016, p. 2). Ud over den depersonaliserede opfattelse af andre i forhold til ind- og udgruppernes stereotyper, opstår der også en social kategorisering af selvet. Selvopfattelsen bliver, ligesom den sociale perception, depersonaliseret. Dog går denne selv-kategorisering et skridt dybere, idet individet internaliserer sine holdninger, følelser og adfærd, så de stemmer overens med ind-

gruppens prototype og normer (Hogg & Williams, 2000, p. 88; Hogg & Reid, 2006, p. 8). En prototype i denne forstand skal forstås som en beskrivelse af de kontekstbestemte holdninger og følelser, der kendetegner den gruppe, man befinder sig i på et givet tidspunkt (Hogg & Reid, 2006, p. 10). Atleter vil fx have tendens til at internalisere de maskuline normer, der karakteriserer atleternes prototype (Søndergaard & Sørensen, 2024a). Turner (2005) hævder, at mennesker er motiveret i magt og medbestemmelse, som internalisering af prototypen muliggør for individet (if. Hornsey, 2008, p. 211). Det er nemlig ofte de prototypiske ledere og centrale prototypiske medlemmer af gruppen, der påvirker gruppens kultur og definerer, hvilke holdninger og adfærd der anses for at være korrekt (Hogg & Reid, 2006, p. 19).

Prototyperne er dannet ud fra fælles normer, der fungerer som katalysator for normativ adfærd. Disse normer bliver formidlet gennem både verbal og nonverbal kommunikation. Denne kommunikation kan komme til udtryk gennem individers adfærd, som afspejler gruppens normer, og de kan aktivt udtrykke kulturen ved at påpege normer over for andre (Hogg & Reid, 2006, p. 8, 13-14). Yderligere kan manglende overholdelse af kulturens normer føre til marginalisering, hvor disse individer bliver marginaliseret i gruppen (Hogg & Reid, 2006, p. 21). Dermed er det plausibelt at antage, at der findes frygt for at afvige fra gruppens normer, grundet frygten for marginalisering. At påpege afvigelse af normer, er en strategi for prototypiske ledere og centrale prototypiske medlemmer for at bevare deres sociale status i gruppen (Hogg & Reid, 2006, p. 20). Baumeister (2023) hævder, at selvets nøglefunktion er at blive integreret og accepteret i et socialt fællesskab (p. 17f). Mennesker har et grundlæggende behov for at føle sig forbundet og være en del af et fællesskab. Dette bliver muligt ved at opbygge et godt omdømme i gruppen (Baumeister, 2023, p. 271, 296f) samt ved at tilpasse sig normerne og fremstå som en repræsentant for gruppens kultur for at opnå accept.

Disse perspektiver kan belyse identitetsprocesserne i sportsmiljøer, hvor det sociale samspil har en central betydning for individernes handlinger, holdninger og udvikling grundet det grundlæggende behov for tilknytning til et socialt fællesskab. Yderligere kan teorien muligvis forklare, hvorfor der ikke er plads til at udforske andre interesser end sporten grundet kulturens normer.

3. Metode og metodologi

Når man har etableret sin problemformulering og fundet ud af, hvad man vil undersøge, skal man finde ud af, *hvordan* man vil undersøge det; hertil er der en lang række muligheder (Blaikie, 2009, pp. 80-81). Dermed står vi som forskere over for en række vigtige beslutninger i forhold til vores undersøgelsesdesign, idet vi skal finde ud af, hvordan vi bedst muligt undersøger og besvarer vores problemformulering.

Vi vil i de næste afsnit redegøre for metodiske og metodologiske beslutninger ift. videnskabsteoretiske paradigme, erkendelsesinteresser og de metodologisk relevante beslutninger omkring vores empiriindsamling. De forskellige metodiske og metodologiske beslutninger vil bære præg af vores teoretiske afsæt, hvorudfra vi gerne skulle opnå den røde tråd mellem de valgte teorier og de metodiske beslutninger.

3.1 Erkendelsesinteresse

Vi vil indlede vores præsentation af undersøgelsesdesignet med en redegørelse af vores erkendelsesinteresse ved indgangen til dette speciale jf. Habermas (1971). Det, mener vi, er særligt relevant for dette speciale, idet vi har en stor forudgående viden inden for området qua vores tidligere projekter, og samtidig har vi også selv bevæget os i elitesportsmiljøerne. Derfor vil vi gerne være transparente omkring vores interesser forud for dette speciale.

Habermas skelnede mellem den teknisk-beherskende, den praktisk-forstående og den kritisk-emancipatoriske erkendelsesinteresse (Jacobsen, Rasmussen & Nedergaard, 2015, p. 275). Den tekniske erkendelsesinteresse er kendetegnet ved, at man som forsker søger almene lovmæssigheder; her fokuserer man på forholdet mellem årsag og virkning (Christensen, 2014, p. 87). Målet er inden for den tekniske erkendelsesinteresse at forsøge at opnå teknisk kontrol over naturlige processer, som er gjort til genstand for objektiv undersøgelse (Habermas, 1971, p. 191). Den praktiske erkendelsesinteresse er derimod kendetegnet ved fortolkning, som er rettet mod aktørernes egen forståelse og med “(..) mennesket, dets kultur og erkendelse” som genstandsfelt (Christensen, 2014, pp. 112-114). Her er målet at opnå gensidig forståelse jf. hermeneutikken (Habermas, 1971, p. 191). Afsluttende er den emancipatoriske erkendel-

sesinteresse kendetegnet som den kritiske og frigørende erkendelsesinteresse, hvor den fokuserer på magtstrukturer, afhængighedsforhold og potentialet for samfundsmæssig og social forandring (Habermas, 1969 if. Christensen, 2014, p. 135; Habermas, 1987 if. Bauer, Gaskell & Allum, 2000, p. 15). Den emancipatoriske erkendelsesinteresse har menneskelige kollektiver og institutionelle forhold som dens genstandsfelt (Christensen, 2014, pp. 134-135).

Erkendelsesinteresserne giver blandt andet forskerne mulighed for at stå ved deres motiver ved indgangen til forskningen, hvor mennesket kan have tendens til at efter-rationalisere intentioner (Feilberg, 2014c, p. 147). Vi har som nævnt en viden og en række forforståelser ved indgangen til dette speciale. Af den grund ønsker vi også at forholde os til og være transparente omkring vores interesser med forskningen; hvad er vores udgangspunkt, og hvad ønsker vi at opnå med dette speciale?

Først og fremmest er vores mål med dette speciale at opnå større viden og forståelse omkring dette fænomen. Vi ønsker at forstå, hvordan identitetsdannelsen af *athletic identity foreclosure* bliver understøttet ude i talentmiljøerne. Vi ønsker altså via vores kvalitative tilgang at høre den enkelte fodboldspillers stemme og de svar og fortællinger, som han afgiver i forbindelse med interviewspørgsmålene, som kommer til at omhandle hans opvækst og identitetsdannelse i et talentmiljø. Dermed er vores indledende interesse at forstå og opbygge viden på området omkring identitetsdannelsen i elitesportsmiljøer. Denne viden kan give os et endnu stærkere grundlag for at arbejde hen mod et mere løsningsorienteret, normativt perspektiv; både til den enkelte klub, men også mere generelt i et større perspektiv. Hertil vil vi kunne fokusere på, hvordan man kan forbedre strukturerne omkring eliteidrætsudøverne på baggrund af den viden, vi opnår gennem interviewene. Man kan i forlængelse hertil sige, at vi qua vores tidligere forskning på området allerede har en viden, der kan give os en kritisk indgangsvinkel. Vi har allerede en bred viden om de negative konsekvenser, der kan være forbundet med at udvikle en snæver sportsidentitet (Søndergaard & Sørensen, 2024b). Habermas (1987) beskriver, hvordan de kritiske videnskaber kan være i stand til at identificere begrænsende magtstrukturer, der kan forekomme mennesker naturlige eller selvfølgelige, men som er et resultat af skævvredet kommunikation eller ringe legitimeret undertrykkelse (if. Bauer, Gaskell & Allum, 2000, p. 15). Hertil beskrev Fay (1975, 1987) behovet for, at de sociale videnskaber via kritisk teori er

i stand til at afsløre udviklingen af sociale kriser og identificere, hvordan sådanne kriser kan blive løst (if. Blaikie, 2009, p. 100).

På den måde befinder vi os i spændingsfeltet mellem den praktiske og den emancipatoriske erkendelsesinteresse, idet vi kan finde argumenter for både at tilskrive os den praktiske og den emancipatoriske erkendelsesinteresse. På den ene side vil vi gerne forstå det enkelte menneske, der sidder over for os i interviewsituationen, og vi ønsker at vidensgenerere gennem vores interviews med fodboldspillerne. Dog ønsker vi gennem denne viden fra interviewene ikke kun at forstå, hvordan den enkelte fodboldspiller oplever sin identitetsdannelse, men derimod ønsker vi at analysere og belyse de strukturer, der rammesætter opvæksten i elitesportsmiljøer. Den emancipatoriske erkendelsesinteresse, som Habermas (1987) kategoriserer under de kritiske videnskaber, udelukker nemlig ikke en empirisk-analytisk undersøgelsesmetode (if. Bauer, Gaskell & Allum, 2000, p. 15). Dog beskriver Habermas, hvordan den emancipatoriske erkendelsesinteresse har evnen til at gå dybere end 'blot' at skabe hermeneutisk forståelse; på den måde åbner den kritiske tilgang op for, at forskere kan analysere fastlåste afhængighedsforhold, som i princippet kan transformeres (if. Bauer, Gaskell & Allum, 2000, p. 15).

Derfor vil vi i dette speciale argumentere for, at vi tilskriver os den emancipatoriske erkendelsesinteresse, idet vi netop besidder en forudgående kritisk vinkling fra vores tidligere projekter og ønsker at belyse strukturerne gennem vores interviews. Vi ønsker ikke blot at forstå den enkelte fodboldspillers identitetsdannelse, men vi ønsker at belyse de større strukturer omkring identitetsdannelsen gennem den viden, vi får fra interviewene med fodboldspillerne.

3.2 Videnskabsteori

I forlængelse af ovenstående afsnit omhandlende vores erkendelsesinteresser ved indgangen til dette speciale, vil vi i dette afsnit redegøre for vores videnskabsteoretiske ståsted. Vores videnskabsteoretiske afsæt vil danne rammen for den måde, vi tilgår interviewene på, og generelt den måde vi arbejder på i dette speciale ift. videnskabelsen. I dette speciale vil vi operere inden for det hermeneutiske paradigme.

Hermeneutik er oprindeligt en metode til fortolkning af tekster, mens den moderne forståelse af hermeneutik særligt tager afsæt i Diltheys opdeling “(...) *mellem naturen, der kan forklares, og ånden, som man må forstå*” (Christensen, 2014, p. 123). Hermeneutik betyder, i ordets egen betydning, fortolkning (Højbjerg, 2014, p. 291). Inden for dette paradigme inddrog Gadamer og Heidegger, modsat Dilthey, fortolkerens forforståelser i deres hermeneutiske teorier. Forforståelser skal forstås således, at enhver fortolker forstår en given sag ud fra en forudgående forståelsesramme, hvorfor man ikke skal efterstræbe at lave de ‘rene’ fortolkninger; på den måde sker fortolkningerne altså i forlængelse af fortolkerens forforståelser (Christensen, 2014, p. 124). Forforståelse og fordomme danner tilsammen det, som Gadamer teoretiserede under begrebet “forståelseshorisonten”; det er igennem disse, at vi som mennesker danner udgangspunktet for forståelse. Forståelseshorisonten påvirker den måde, mennesker agerer i verden, og den måde vi forstår verden på (Højbjerg, 2014, p. 302).

Gadamer beskriver også “den hermeneutiske cirkel”, som skal forstås som vekselvirkningen mellem del og helhed. Et vigtigt aspekt af denne vekselvirkning er, at den hermeneutiske cirkel ikke udelukkende skal forstås som et metodisk værktøj, men derimod skal det forstås som en ontologisk betingelse for menneskelig væren, og den evindelige erkendelsesproces der ligger heri (Højbjerg, 2014, pp. 299-300). Netop den hermeneutiske cirkel forholder Riceour sig også til i sit værk *Time and Narrative*, hvor han redefinerer den i begreberne “*prefiguration, configuration, and refiguration*”. Med disse begreber trækker Riceour cirkulariteten fra den hermeneutiske cirkel over i den narrative model; her argumenterer han for, at livet er fuld af en masse uorganiserede begivenheder med en “før-narrativ” struktur, som først bliver til fuldt meningsfulde begivenheder, når de er blevet behandlet til et narrativ. På den måde skal narrativet jf. Riceour forstås som værende uundværlig med henblik på at forstå menneskelige handlinger (Kaplan, 2003, p. 47). Riceours pointe er altså, at hændelser i sig selv ikke har mening, hvorfor livet kan føles meningsløst for os, hvis vi ikke forsøger at forstå og strukturere hændelser gennem historier og fortællinger (Kemp, 1995 if. Christensen, 2014, p. 127). På den måde kan narrativet være meningsskabende i sin essens, og narrativet kan have betydning for individets identitetsdannelse (Christensen, 2014, pp. 127-128). Generelt er hermeneutik et omstridt begreb, og der er mange forskellige typer hermeneutik; på den ene pol er der *herme-*

neutics of belief, som er kendetegnet ved tro og en villighed til at lytte, mens der på den anden pol er *hermeneutics of suspicion*, som primært handler om at afmystificere gennem mistro og skepsis (Kaplan, 2003, p. 21).

I dette speciale ønsker vi at hente inspiration fra det hermeneutiske paradigme. Vi vil lade vores informanternes oplevelser træde frem i empirien, hvor de gennem den narrative tilgang til interviewet får mulighed for at lave fyldige og rige beskrivelser og fortællinger i interviewene. Herfra ønsker vi at skabe viden gennem forståelse og fortolkning, hvor vi jf. det hermeneutiske perspektiv ønsker at trække på vores forståelser i den forbindelse. "*Hermeneutics proceeds from a prior understanding of the very thing that it tries to understand by interpreting it*" (Kaplan, 2003, p. 21). Vores informanternes udsagn og fortællinger ønsker vi netop at fortolke, og vi vil i dynamikken mellem del og helhed oparbejde en højere forståelse for fænomenet jf. den hermeneutiske cirkel. Her vil vi i interviewsituationen netop trække på vekselvirkningen mellem del og helhed, sammenspillet mellem os som interviewere og vores informanter, hvorudfra vi vil opbygge en større viden omkring identitetsdannelsen, *athletic identity foreclosure*, og de strukturer og mekanismer, der påvirker denne. Vekselvirkningen mellem del og helhed vil også særligt foregå i vores fortolknings- og analysearbejde efterfølgende, hvor vi vil genbesøge empirien flere gange med målet om at oparbejde en højere forståelse jf. den hermeneutiske cirkel.

I dette speciale henter vi særligt inspiration fra Riceours teorier inden for det hermeneutiske paradigme. Dette gør vi, idet han både åbner op for dels de åbne og dels de kritiske tolkninger, og samtidig tillægger han den narrative tilgang stor værdi inden for hermeneutikken. Vores fortolkninger vil dels tage udgangspunkt i *hermeneutics of belief* og dels i *hermeneutics of suspicion*. Med udgangspunkt i vores tidligere projekter har vi en forståelse af, hvordan en høj atletisk identitet kan påvirke individet både positivt og negativt, og grundlæggende har vi et forholdsvis kritisk udgangspunkt gennem vores forståelse af den rigide og ufleksible identitetsdannelse i *athletic identity foreclosure* (Søndergaard & Sørensen, 2024b). Vi vil derfor både være præget af den positive hermeneutiske forståelse, hvor vi vil være lyttende og åbne for vores informanternes udsagn og fortællinger, mens vi samtidig vil være præget af den skeptiske hermeneutiske tilgang. På den måde vil vi tilstræbe os jf. Riceour både at være åbne og kritiske i en dynamisk proces over for det, vores informanter

præsenterer for os i interviewene. Vi vil altså på den måde tilstræbe os hverken ‘blot’ at tage udsagnene og fortællingerne for gode varer, men vi ønsker heller ikke at være mistroiske eller fuldt kritiske i fortolkningsarbejdet i forskerrollen.

3.3 Vores forforståelse og mulige bias

Som beskrevet i afsnit 1.4 er vi begge insider-forskere i dette miljø, hvilket vil sige, at vi selv har været en del af det (Dwyer & Buckle, 2009, p. 55). Dette medfører både fordele og ulemper. På den ene side giver den os en dybere forståelse af elitemiljøet, men på den anden side kan den også føre til blinde vinkler, som vi skal være opmærksomme på. Med dette afsnit ønsker vi at være transparente omkring vores forforståelse. Dette skal understøtte en reflektiv tilgang og medvirke til at undgå for stor bias i vores analyse (Berger, 2013, p. 3).

Denne indgående forståelse af elitemiljøet giver os en fordel i at identificere mønstre og temaer i interviewpersonernes narrativer i analysedelen, da vi selv har haft kendskab til nogle af disse oplevelser – samtidig med, at vi skal anerkende deres oplevelser som unikke. Dette kan bidrage til en mere præcis fortolkning af interviewpersonernes udsagn og dermed give en dybere forståelse af deres oplevelser (Berger, 2013, p. 5). Vi har yderligere indsigt i deres normer, interne jargon og de værdier, der karakteriserer elitemiljøet. Dette kan gøre det lettere at stille relevante og dybdegående spørgsmål under interviewet – også spørgsmål, som ikke er en del af den oprindelige interviewguide – hvilket kan bidrage til en mere flydende samtale. Derudover kan vi, qua dette kendskab, leve os ind i informanternes udsagn, hvilket kan bidrage til at skabe et trygt rum. Dwyer & Buckle (2009) påpeger, at en insider-forsker har bedre forudsætninger for at opbygge en stærk relation til interviewpersonerne, da de ofte er mere åbne over for en undersøger, der har kendskab til deres miljø og erfaringer (p. 58). Vi skal dog være opmærksomme på ikke at udnytte situationen eller overskride deltagernes forsvarsmekanismer, som de muligvis anvender for at beskytte sig selv, uden at tage konsekvenserne i betragtning (Brinkmann, 2020, p. 594). Dette kan eksempelvis ske, hvis vi får dem til at tvivle på deres egen identitet, hvilket vi adresserer i vores etik-afsnit.

Selvom vores forforståelse styrker vores analysearbejde og understøtter interviewsituationen, medfører dette kendskab også visse ulemper. Som nævnt ovenfor kan vo-

res egne erfaringer give os en forståelse af eliteudøvernes oplevelser. Samtidig kan disse erfaringer også risikere at skygge for informantens egne narrativer, hvis vi antager, at deres oplevelse ligner vores egne. Dette kan føre til, at vi ikke udforsker informantens perspektiv tilstrækkeligt gennem opfølgende spørgsmål (Dwyer & Buckle, 2009, p. 59). Derfor skal vi være opmærksomme på ikke at lade vores egen forståelse af denne verden blokere for at udforske deres narrativer i dybden gennem supplerende spørgsmål. *“Bringing the researcher into the researched carries the danger of researcher’s self-involvement to the degree that it blocks hearing other voices”* (Berger, 2013, p. 6). Som det fremgår af citatet, indebærer inddragelsen af vores egne erfaringer en risiko for, at vores egen involvering bliver så markant, at det hæmmer evnen til at høre andre stemmer og dermed forstyrrer forståelsen af informantens perspektiv. Ligeledes bør vi være opmærksomme på risikoen for at blive påvirket af confirmation bias, hvor vi ubevidst forsøger at bekræfte vores forudfattede forestillinger frem for at forholde os åbent til data (Farmer & Matlin, 2019, p. 266). Vi risikerer dermed at forsøge at tilpasse informanternes udsagn til vores egne erfaringer og viden om emnet. Dette kan medføre, at vi primært søger udsagn, der bekræfter vores eksisterende forståelse – eksempelvis at deres identitetsdannelse fremstår problematisk og rigid, som er i tråd med vores tidligere undersøgelser.

3.4 Kvalitativ metode

For at undersøge, hvordan sportsklubber og idrætsmiljøer understøtter eller hæmmer identitetsdannelsesprocesser, samt hvilke problematiske konsekvenser denne dannelse kan have for sportsudøveren, har vi valgt at gennemføre et kvalitativt studie. Da vores mål er at opnå en forståelse af individets subjektive oplevelser – qua vores videnskabsteoretiske retning og teoretiske tilgang – er det oplagt at anvende en kvalitativ metode som undersøgelsesdesign. Denne metode fokuserer netop på, hvordan mennesker oplever og fortolker verden (Sparkes & Smith, 2014, p. 14). Hertil skriver de: *“Most of the traditions within it have the same aim, which is, to understand the social reality of individuals, groups and cultures, and explore the behaviours, perspectives and experiences of people in their daily lives”* (Sparkes & Smith, 2014, p. 14). Netop dette er specialets fokusområde, hvor vi blandt andet ønsker at forstå fodboldspillernes opfattelse af deres liv – hvilke betydninger de tillægger det, hvordan de oplever deres identitetsdannelse, samt hvordan de håndterer både modgang og

medgang. Dermed kan den kvalitative metode hjælpe os med at give os en indsigt i at forstå identitetsdannelsen og de problematikker, der kan opstå i denne proces. Ligeledes argumenterer Tanggaard og Brinkmann (2020) for, at interviews kan give adgang til menneskers livsverden (p. 35), hvilket er afgørende for at opnå en dybere forståelse af fodboldspillernes oplevelser og deres opfattelse af de identitetsdannelsesprocesser, der har været i gang gennem deres liv.

I de følgende afsnit præsenterer vi de metodiske valg, der danner grundlaget for specialet. Dette omfatter vores overordnede tilgang, etiske overvejelser samt refleksioner over metodiske bias, der potentielt kan påvirke resultaterne. Ved at gennemgå disse aspekter sikrer vi transparens i vores arbejde og understøtter kvaliteten af vores kvalitative undersøgelse, jf. Elliot, Fischer og Rennies (1999) syv kvalitetsindikatorer. Derudover vil vi redegøre for vores informanter samt beskrive de metodiske valg, vi har anvendt til indsamling af empiri. Dette inkluderer udformningen af vores interviewguide, transskriberingsproces og øvrige metodiske valg, som bidrager til en gennemsigtighed (Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 660).

3.4.1 Kvalitative tilgange

I dette afsnit præsenteres specialets kvalitative tilgang, der anvendes både til indsamling og analyse af empiri. Først beskrives den narrative tilgang, som danner grundlag for indsamlingen af empiri, hvorefter den tematiske analyse redegøres for, der benyttes til at identificere gennemgående temaer i empirien.

Baseret på vores tidligere erfaringer med interviews fandt vi, at de mest nuancerede udtalelser opstod, når deltagerne genfortalte deres egne narrativer. Derfor ønsker vi i specialet at gøre brug af den narrative tilgang for at skabe en dybere forståelse af fodboldspillernes identitetsdannelse, da den gør det muligt at belyse informanternes livshistorier, som ifølge McAdams giver adgang til personens identitet og selvet (Flick, 2023, p. 258; McAdams, 2001). Den narrative tilgang anvendes til at opnå indsigt i deres forståelse og oplevelse af de beskrevne episoder (Bamberg, 2021, p. 56f); hvordan har de håndteret den modstand, de har mødt? Hvordan var deres rejse ind på akademiet? Disse fokuspunkter bidrager til at besvare problemformuleringen, hvor vi giver informanterne en stemme for at kunne udtrykke deres oplevelser gen-

nem det narrative. Tilgangen giver dog ikke informanten fuld frihed til at åbne op for hele sin livshistorie. Flick (2002) argumenterer for, at interviewerens bør anvende det episodiske interview, hvor målet er at identificere narrativer fra specifikke livsepisoder samt deres konsekvenser og årsager – i vores tilfælde episoder, hvor fodbolden er i fokus (If. Murray, 2021, p. 102).

For at kunne finde frem til tydelige mønstre og temaer i forbindelse med, hvilke identitetsdannelser sportsmiljøet er med til at understøtte og hæmme, er det fordelagtigt at gøre brug af en tematisk analyse til at analysere vores indsamlede empiri. Kernen i en tematisk analyse er at identificere centrale temaer og mønstre på tværs af interviewene, hvilket gør denne tilgang oplagt til analysen af den indsamlede empiri til dette formål (Braun & Clarke, 2006, p. 4). Disse temaer og mønstre findes ikke i empirien som åbenlyse temaer. Derimod er det afgørende at afdække disse ved at analysere empirien og belyse disse mønstre. I modsætning til den narrative tilgang, som oftest er kendetegnet ved en induktiv tilgang (Bamberg, 2021, p. 58), kan den tematiske analyse være teoretisk, hvor man anvender sin forhåndsviden (Coolican, 2019, p. 278). Dette gør sig gældende i dette speciale, hvor vi trækker på en omfattende forhåndsviden inden for feltet. Denne kombinerede tilgang er oplagt at anvende, da McAdams (2001) hævder, at mennesker blandt andet konstruerer deres livshistorier gennem tematikker, hvilket dette speciale netop søger at afdække (p. 117).

Tilgangen kan ligeledes give specialet en god struktur i analysedelen. Den tematiske analyse anvender temaerne som overskrifter for at skabe en struktureret fremstilling af analysens resultater. Hver overskrift repræsenterer et væsentligt tema, som er blevet identificeret gennem analysen af den indsamlede empiri. Dette muliggør en systematisk præsentation, hvor hvert tema bliver undersøgt i relation til de valgte teoretiske rammer. Ved at organisere rapporten på denne måde skabes en klar og logisk sammenhæng mellem empiri og teori, hvilket gør det lettere for læseren at forstå de centrale indsigter (Coolican, 2019, p. 279).

Braun & Clarke (2006) foreslår, at en forsker skal følge seks konkrete faser, når man beskæftiger sig med den tematiske tilgang. Analysen af vores indsamlede empiri vil tage inspiration fra disse seks faser. Faserne indeholder konkrete værktøjer på, hvordan man finder frem til de mest relevante temaer; 1) Lær dit empiri at kende, 2) Find

relevante udsagn, 3) Find relevante temaer, 4) Gennemgå temaerne, 5) Definer og navngiv temaerne, 6) Producer rapporten (Braun & Clarke, 2006, p. 87).

Specialet anvender dermed en tematisk narrativ analyse til at undersøge den indsamlede empiri med henblik på at besvare problemformuleringen. På den måde er vi både inspirerede af den tematiske og narrative tilgang. Dermed forenes begge tilgange, og en tematisk narrativ analyse anvendes til at identificere mønstre og temaer i deltageres livsfortællinger (Sparkes & Smith, 2014, p. 132). Den narrative tilgang fokuserer specifikt på at undersøge fodboldspillernes identitetskonstruktioner, mens den tematiske analyse anvendes til at identificere centrale temaer samt de problematikker, som disse identitetskonstruktioner kan medføre for spillerne. Analysen vil derfor benytte sig af den tematiske narrative analyse til at belyse forskellige mønstre og temaer. Gennem informanternes livshistorier vil vi identificere, hvilke processer sportsmiljøerne både understøtter og begrænser i identitetsdannelsen, samt hvilke problematikker der opstår som følge heraf.

3.4.2 Interviews som forskningsmetode

For at kunne belyse, hvordan sportsmiljøer enten hæmmer eller støtter identitetsdannelsesprocesser, samt hvilke konsekvenser dette kan have, anvender vi os af interviews som metode til at indsamle empiri. Interviews jf. Holloway (1987) er en samtale med et formål, hvor interviewer prøver at få adgang til informantens følelser og perspektiver på emnet (jf. Sparkes, 2014, p. 83). Interviewet kan give os adgang til interviewpersonernes livssituation jf. deres meninger og narrativer (Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 33). Eftersom vi i dette speciale anvender en narrativ tilgang er det oplagt at gøre brug af interviewet, da vi får et indblik i informanternes livsverden (Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 35f), både i hvordan de oplever at være atlet og hvilken forståelse de har herfra, som kan give os nogle svar på processerne og konsekvenser herfra.

Der findes mange forskellige tilgange til at gennemføre et forskningsinterview, især når det gælder forberedelse af spørgsmål jf. interviewguiden. I dette speciale har vi valgt at anvende et semistruktureret interview, som kombinerer åbne spørgsmål med mere styrende spørgsmål for at give interviewet en klar retning (Sparkes, 2014, p. 84). Det er vigtigt at fastholde retningen under interviewet, hvilket et semistruktureret

ret interview muliggør, da vi undersøger specifikke livsområder i relation til identitetsdannelse og dens konsekvenser. Samtidig forholder vi os åbne over for informanternes livsfortællinger samt deres narrative og specifikke oplevelser, som vi gerne udforsker nærmere. Den etablerede forhåndsviden og ønsket om en dybere forståelse af spillernes oplevelser kan understøttes gennem de semistrukturerede interviews (Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 42f). Denne tilgang kan belyse informanternes mening, som de har koblet op på de forskellige oplevelser, de har haft gennem deres udvikling (Sparkes, 2014, p. 84). Dette speciale har til formål at belyse identitetsdannelsesprocesser og dens problematikker. Derfor er det afgørende at indhente deres perspektiver og erfaringer, særligt i situationer, hvor de har mødt modgang.

Selvom valget er faldet på at skulle gennemføre semistrukturerede interviews for at kunne styre interviewet i forlængelse af Flicks (2002) idé om det semantiske interview, er det vigtigt at få fat i informanternes livshistorier. Disse kan hjælpe med at belyse deres identitetsdannelse og de situationer, hvor denne identitet har været problematisk for dem. Hermed forsøger vi at fange informanternes livshistorier med inspiration fra et narrativt interview, som har til formål at spørge ind til deres historier og undersøge, hvordan disse har formet deres identitet (Sullivan, Gibson & Riley, 2012, p. 105f). Formålet med dette er at få viden om, hvordan informanterne forbinde tidligere oplevelser med deres nuværende oplevelser og fremtidige erfaringer (Murray, 2021, p. 102), som er afgørende for at kunne tolke sig frem til nogle af de problematikker, som den identitetsdannelse medfører.

3.4.3 Rekruttering af informanter

For at undersøge, hvordan identitetsdannelsesprocesser i elitemiljøer enten understøttes eller hæmmes – samt de problematikker, dette kan medføre for atleterne – har vi brug for at interviewe spillere, der selv oplever livet som elitefodboldspillere på egen krop. Dermed vil vi i dette afsnit beskrive den proces, vi har gennemgået for at rekruttere vores deltagere. Dette skal bidrage til specialets gennemsigtighed, hvilket er en central del af kvalitetskriterierne (Tanggaard & Brinkmann, 2020, pp. 661-663).

Som en del af vores samarbejde med fodboldklubben har vi fået tilladelse til at udvælge spillere, der ønskede at deltage i vores interviews. Selvom vi ikke havde strenge udvælgelseskriterier, opstillede vi enkelte krav: Spillerne skulle være en del af

enten U17- eller U19-holdet, da de ifølge Erikson (1968), McAdams (2011) og Marcia (1966) befinder sig midt i deres identitetsdannelse og generelt er mere reflekterende end yngre spillere. Derudover ønskede vi at inkludere spillere, der alle har oplevet både op- og nedture, som dermed kunne sikre et bredere perspektiv på deres oplevelser og identitetsdannelse. Som vi beskrev i vores tidligere projekt, har spillere, der tidligt har været blandt de bedste og ikke oplevet modgang, sjældent haft anledning til at reflektere over deres fodboldkarriere. Dermed har de heller ikke haft behov for at udvikle andre interesser. I modsætning hertil kan de, der har oplevet modgang, have været tvunget til at overveje andre muligheder og dermed udforske identiteter uden for sporten. Denne forskel kan belyse, om spillere, der ikke har stået over for store udfordringer i sporten, har en mere fastlåst identitet sammenlignet med dem, der har oplevet modgang og dermed i større grad har været nødt til at udforske og udvikle andre sider af deres selvopfattelse (Søndergaard & Sørensen, 2024b).

Vores mål var at få adgang til seks spillere, som dermed kunne give os en bred forståelse af vores emne. Tanggaard og Brinkmann (2020) hævder også, at et typisk projekt bør indeholde tre-fem informanter, da det er afgørende at have mulighed for at gennemarbejde interviews grundigt i analysen. For mange interviews kan medføre en risiko for, at mængden bliver overvældende, hvilket kan gøre det vanskeligt at skabe en sammenhængende analyse (pp. 36-37). I bilag 1 har vi inkluderet et afsnit, hvor vi redegør for udvælgelsen af informanter og drøfter de tilknyttede fordele og ulemper.

3.4.4 Interviewguide

Med udgangspunkt i vores viden om *athletic identity foreclosure* har vi identificeret nogle centrale temaer, som vi ønsker at udforske dybere. Denne indsigt bygger videre på vores tidligere undersøgelse og eksisterende kendskab til feltet.

Disse temaer lyder således (Søndergaard & Sørensen, 2024b):

1. **Identitetsdannelsen (*identity foreclosure*):** Hvor tidligt er identiteten opstået, og hvad har primært bidraget til dannelsen af den?
2. **Atlettilværelsen (*athletic identity*):** Hvor meget værdi tillægger den enkelte tilværelsen som atlet; hvor høj er den atletiske identitet?

-
3. **Forpligtelser:** Er atleten afhængig af og har forpligtet sig til flere personer omkring sig (forældre, trænere, holdkammerater)?
 4. **Håndtering af skifte i tilværelsen:** Hvordan håndterer atleten skifte i tilværelsen samt med- og modgang? Står og falder tilværelsen med gode præstationer i sporten?

Vores primære formål med disse hovedkategorier er at undersøge interviewpersonens *athletic identity foreclosure*, identificere de processer, der understøtter denne identitetsdannelse, samt analysere de problematikker, den kan medføre for atleten. Tema ét og to omhandler identitetsdannelsen, herunder hvor stor værdi atleterne tillægger deres atletrolle, samt de processer, der bidrager til denne identitetsdannelse (se interviewguiden i bilag 2). Marcia og Archer (1993) argumenterer for, at identitetsdannelse bør ses som en proces. Med andre ord er det vigtigt at undersøge, om atleterne selv har udforsket forskellige interesser, før de har forpligtet sig, eller om de implicit eller eksplicit er blevet skubbet i en bestemt retning, som kendetegner *foreclosure*-subjekter (Marcia & Archer, 1993, p. 212). Med dette in mente har vi valgt at lade nogle af vores spørgsmål blive inspireret af både af både *Athletic Identity Measurement Scale* (Brewer, Van Raalte, Cornelius, & Pans 2022) og *Objective Measure of Ego Identity Status foreclosure subscale* (Adams, Shea & Fitch, 1979), der indeholder spørgsmål, som både undersøger identitetsudforskning og forpligtelse til en identitet (Brewer et al. 2020). På den måde sikrer vi os en klar forståelse af atleternes proces mod den bestemte identitetsdannelse, hvilket bidrager til at sikre validiteten i forbindelse med interviewguiden.

Udover at sikre, at spørgsmålene indfanger identitetsstatussen, *athletic identity foreclosure*, er det også essentielt at afdække informanternes narrativer. Dette bidrager til en dybere forståelse af atleternes identitet og giver samtidig indsigt i de problematikker, der kan være forbundet med denne identitetsstatus. Derfor har vi inkorporeret spørgsmål i vores interviewguide, der inviterer informanterne til at dele deres narrativer. Dette giver os en dybere indsigt i identitetsstatussen og de problematikker, der kan være forbundet hermed.

3.4.5 Etiske overvejelser

Brinkmann (2020) hævder, at kvalitativ forskning er en værdiladet aktivitet, som giver etiske overvejelser, en forsker skal tage stilling til (p. 581). Derfor vil vi i dette afsnit redegøre for vores etiske overvejelser i forbindelse med vores forskning. Det ønsker vi at gøre for at skabe bevidsthed om de etiske problematikker, vi kan støde på i udarbejdelsen af dette speciale.

De etiske spørgsmål i forbindelse med forskning bliver ofte diskuteret i forhold til deltagerne i selve forskningen, men ofte kan de sociale konsekvenser i det større billede blive glemt (Brinkmann, 2012, p. 91). Derfor ønsker vi i dette afsnit at differentiere mellem og fokusere på både mikro- og makroetiske forhold jf. Brinkmann (2012), hvor vi både vil have de etiske spørgsmål for øje på individplan, men samtidig også på det større organisatoriske og samfundsmæssige plan.

De mikroetiske spørgsmål omhandler forskningsdeltagernes velvære og rettigheder; det vil sige, at vi som forskere tager vare på vores informanter, får informanternes informerede samtykke i forbindelse med vores interviews, og at vi sikrer fortroligheden og anonymiteten (Brinkmann, 2020, p. 593). For at sikre anonymiteten har vi givet hver informant tre pseudonymer, som vi vil anvende her i rapporten, og vi har også ændret eller fjernet navne på klubber, byer og skoler jf. Sparkes & Smith (2014, p. 218). Hertil pointerer Kaiser (2009) vigtigheden af, at når man undersøger og involverer livshistorier, at man får modereret citater eller uddrag, så situationerne ikke kan henvises direkte tilbage til informanten, eller at holdkammerater eller trænere kan identificeres; modsat kan dette også give en ny etisk problemstilling i forhold til, at man ikke får ødelagt den originale betydning af empirien (jf. Sparkes & Smith, 2014, p. 219). Vi har dog valgt tre pseudonymer pr. informant, da vi vil sikre drengenes anonymisering bedst muligt. På den måde fjernes risikoen for, at man spore frem eller tilbage til andre citater, hvis én af informanterne har indikeret noget mere personligt i én fortælling. Nogle af stederne undlader vi helt at inddrage et navn. Dermed har vi respekt for, at det er et mindre miljø, vi er gået ind i.

På det mikroetiske plan italesætter Brinkmann og Kvale (2015) også, at det i forskerrollen vil være uetisk at påvirke deltagerne til kraftige emotionelle reaktioner alene i forskningsøjemed (p. 154). Idet vi undersøger fodboldspilleres identitetsdannelse, vil

vi i forskerrollen i dette speciale være særligt opmærksomme på, at vi ikke spørger ind til vores informanternes liv og identitet på en måde, der kan fremkalde kraftige emotionelle reaktioner hos dem og få dem til at stille spørgsmålstejn ved deres livsvalg. Dette er en vigtig præmis for os i vores beslutning om at undersøge fodboldspillernes identitetsdannelse. Denne opmærksomhed kommer særligt til udtryk i vores interviewguide, hvor spørgsmålene ofte spørger rundt om selve fænomenet. På den måde forventer vi, at spørgsmålene ikke virker for direkte og konfrontatoriske for vores informanter og netop ikke fremkalder kraftige emotionelle reaktioner.

Modsat er der også de makroetiske overvejelser i forhold til forskningens samfundsmæssige placering. Hertil siger Parker, at det ikke er tilstrækkeligt med gode intentioner og god behandling af deltagerne i forskningen på det mikroetiske plan, idet der også altid vil være større sociopolitiske magtrelationer på spil i forskning på det makroetiske plan, som man skal forholde sig til som forsker (if. Brinkmann, 2020, p. 593). Hermed er det vigtigt, at vi har for øje, at vi er gået ind i professionel sportsklub og organisation, og at vi gennem vores interviews får et dybdegående indblik i spillernes hverdag og klubbens strukturer. Af disse grunde er det vigtigt, at vi også forpligter os på en række etiske forhold, hvor vi er bevidste om det ansvar, vi har. Dette gør sig både gældende på et mikroetisk plan i forhold til hver enkelt spiller, men samtidig også på makroetisk plan i forhold til, at vi får en viden om klubben, som skal behandles respektfuldt og med en bevidsthed om, hvordan den genererede viden potentielt kan påvirke klubben. Hertil skriver Brinkmann (2012), at summen af potentielle fordele ved den opnåede viden fra et nytteetisk perspektiv bør overgå risiciene forbundet med potentielt at gøre skade; dette gælder både de involverede deltagere i specialet, men også den gruppe, som forskningsdeltagerne repræsenterer (p. 85).

På den måde vil vi være bevidste om, at vi ikke risikerer at skabe en situation, hvor en spiller kan komme i problemer pga. den empiri og den viden, vi har opnået gennem vores interviews. Derfor vil vi særligt have fokus på fortroligheden og anonymiseringen af vores interviews. Samtidig ønsker vi også at være meget bevidste om, hvordan vores viden bliver formidlet, så klubben ikke risikerer at misforstå pointer eller budskaber eller på anden vis risikerer at handle uhensigtsmæssigt som et resultat af vores speciale.

3.4.6 Transskribering

For både at sikre kvaliteten i specialet og at identificere temaer til vores analyse, er det nødvendigt at transskribere vores interviews, hvilket betyder at “oversætte” dem til skrift (Brinkmann & Tanggaard 2020, p. 50). I dette speciale vil vi benytte os af Whisper Transcription og til at assistere vores transskription af de foretagne interviews. Denne AI-assistance kan spare os tid i forbindelse med manuelt at transskribere det, og denne software kan opbevare og behandle den følsomme data sikkert på platformen. Dermed er disse AI-baserede transskriberingsløsninger en platform for danske forskere, hvor der er garanti for sikkerheden (AAU, 2023). Vi har ligeledes gjort brug af Teams transskriberingsprogram, eftersom vi har foretaget to ud af de seks interviews online. Selvom denne løsning kan transskribere vores interviews, påpeger Tanggaard og Brinkmann (2020), at man stadig skal transskribere dele af materialet, som man ønsker at inkludere i analysen, hvilket vi dermed efterlever (p. 51). Af etiske hensyn vil nogle af de anvendte citater blive omformuleret for at sikre informanternes anonymitet.

4. Analyse

Med udgangspunkt i specialets redegørelsesafsnit vil nu gå videre til analysen. I specialets analyseafsnit vil vi dykke ned i og analysere de temaer, der har præsenteret sig i empirien. På tværs af de foretagne interviews med de seks elitefodboldspillere er der opstået forskellige temaer og mønstre, som analysen vil blive opdelt i. Analyseafsnittet vil bestå af empiriuddrag, citater, teorier og vores fortolkninger og analyser, hvorudfra vi vil oparbejde en større forståelse af, hvilke strukturer det er, der er med til at forme elitefodboldspillernes identitetsdannelse, og hvilke problematikker denne identitet kan medføre. Endvidere vil analysen være todelt, hvor første del fokuserer på selve identitetsdannelsen og analyserer, hvilke strukturer der medvirker til at forme denne identitet. Anden del undersøger de problematikker og konsekvenser, som denne identitet kan medføre.

I analysen anvender vi pseudonymer på vores informanter, som nævnt i vores etikafsnit, for at sikre deres fortrolighed og anonymitet. Vi vil i vores interviewuddrag,

tolkninger og analyser tilstræbe at holde os så tæt på drengenes egne ord som muligt, og som tingene er blevet præsenteret i interviewene.

4.1 Identitetsdannelsen

Denne del af analysen fokuserer på og vil belyse, hvilke strukturer der er med til at danne *athletic identity foreclosure*. Analysen vil afdække, hvordan elitesportsmiljøer både kan hæmme og understøtte en sund identitetsdannelse.

4.1.1 Vejen ind til eliten - fodboldopvæksten

Vi vil indledningsvis i de første temaer analysere, hvordan fodbold drengenes vej mod eliten formes af de strukturer og omgivelser, de er en del af. Vi har særligt fokus på, hvordan disse forhold er med til at præge drengenes selvforståelse og deres interesse for sportens verden. Afsnittet belyser også, hvordan drengene i en tidlig alder kan blive opslugt af miljøet og dermed risikere at indsnævre deres interesser til udelukkende at kredse om fodbold allerede tidligt i livet. Vi vil i dette tema afdække deres fodboldopvækst.

4.1.1.1 Starten af fodboldkarrieren

Fælles for alle drengene var, at de startede deres fodboldkarriere i de lokale barn-domsklubber, hvor de voksede op, i en ret tidlig alder. Flere af dem startede som tre-fireårige med at spille fodbold, og der var en fælles forståelse af, at det var helt normalt at starte karrieren så tidligt. I forlængelse af denne fælles forståelse fortalte Mads, at han begyndte relativt sent til fodbold sammenlignet med sine holdkammerater, da han først startede som seksårig. Dermed eksisterer der ligeledes en implicit overbevisning om, at det kræver en tidlig start på fodboldkarrieren og en god mængde træningstimer for at kunne blive god. Yderligere fortalte mange af drengene, at de startede grundet det sociale, hvor deres narrativer lagde vægt på det sociale fællesskab, mens andre begyndte at spille fodbold på grund af deres familie – enten fordi deres brødre spillede, eller fordi deres fædre var trænere i klubben. På grund af den tidlige start er det sandsynligt, at ingen af spillerne selv aktivt valgte, at det skulle være fodbold. Dette underbygges af, at de fleste narrativer omhandlede, at man startede til fodbold, fordi “*det var det, alle gjorde dengang*” (Simon, l. 44).

Udover at starte til fodbold i en tidlig alder var der også nogle af spillerne, som dyrkede en anden form for boldsport, som alle påpegede, at de var gode til. Dermed udforskede nogle af spillerne andre sportsinteresser, som ifølge Erikson, Marcia og McAdams er tegn på en sund identitetsdannelse. Ligeledes har Güllich & Emrich (2014) i flere studier vist, at atleter, der dyrker flere sportsgrene, har en bedre langsigtet sportslig udvikling end dem, der kun har fokuseret på én sport hele livet. Dette skyldes, at disse atleter har lavere risiko for at miste motivationen, blive mentalt udmattede og få overbelastningsskader (p. 384). Selvom nogle af spillerne udforskede andre former for sport, var deres narrativer præget af ensidighed. Drengene vidste altid, at de ville gå fodboldvejen, eksempelvis fortæller Lauge dette: *"Altså, jeg tror altid, at jeg vidste, at jeg gerne ville spille fodbold frem for håndbold [...] Jeg har aldrig egentlig tænkt noget andet"* (ll. 271-273). Som citatet viser, er drengenes interesser stadig tæt knyttet til sportens verden og særdeles til fodbold, selvom de har dyrket andre former for sport. Nogle af drengene har dog stået overfor et valg mellem fodbold og håndbold, men har samtidig været tydeligt bevidste om, at det hele tiden var fodbolden, de ville satse på.

Flertallet af drengene kunne huske tilbage på sjove dage, hvor de nød fodboldspillet på holdet – både glæden ved at vinde og det at være sammen med deres kammerater. Kenneth tillagde venskaberne stor betydning, når han skulle tænke tilbage på de gamle dage:

"Da jeg var yngre, gik jeg jo bare i skole, og man kunne jo ikke vente til at komme ud og spille fodbold. Og jeg tror på venskaber, at det er altafgørende de første par år i ens fodbold, fordi det var eneste grund til, at man kom" (ll. 438-441).

Flere af drengene lagde vægt på, at de i de tidlige år havde været en del af et hold, hvor både fællesskabet og succes i form af mange mål spillede en central rolle i deres erindringer. Selvom ikke alle kunne fremkalde konkrete narrativer fra perioden før deres indtræden i elitemiljøet, var der blandt dem, der kunne, en tydelig fælles oplevelse af denne tid som værende præget af glæde og fællesskab.

4.1.1.2 Indsnævring af identiteten

Allerede i 10-årsalderen blev nogle spillere udvalgt til at deltage i det såkaldte “top-center” – et talenttilbud, der gav ekstra træning til de mest lovende spillere og dermed tegn på en tidlig specialisering i deres fodboldudvikling. Flere gav udtryk for, at dette tidspunkt markerede overgangen fra, at fodbold primært var sjov og hygge, til at det begyndte at blive mere seriøst. Det blev tydeligt, da vi spurgte ind til, hvornår fodboldens betydning ændrede karakter for dem. Som Theo udtrykker det: *“Når der begynder at komme de der træninger op til udtagelsen til klub, altså hele byens hold, så tror jeg først, at man får den der følelse af: Okay, det er faktisk seriøst det her”* (ll. 83-86). Denne udtagelse til topcenteret medfører, at flere begynder at tage sporten mere alvorligt, da drømmen om en fremtid som professionel for alvor begynder at tage form. Dette skifte gjorde også, at sporten blev intensiveret i deres tilværelse, som Ole sætter ord på: *“Men allerede der, så kunne jeg mærke, at der er noget i det her, at jeg har lyst til at træne og spise sundt, for at det her en dag, altså, kan blive virkeligt”* (ll. 136-141). Selvom fodbold allerede fyldte meget i drengenes liv, viser citatet, at Ole intensiverede sit engagement yderligere efter udtagelsen til topcenteret for at få drømmen til at gå i opfyldelse. Det var her, drømmen for alvor begyndte at føles realistisk, hvilket gjorde, at drengene satsede mere på sporten. Dette belyser Anton yderligere:

*”Jamen altså, det gjorde også ligesom, at jeg begyndte at tro på, okay, jeg kan lige-
som godt dyrke det her, fordi jeg blev jo faktisk set, hvis man kan sige det sådan. Og
det tror jeg bare motiverede mig meget. Så jeg begyndte at gå mere op i det”* (ll.
301-305).

I forlængelse af at drengene blev tilbudt ekstra træninger i topcenteret, begyndte de for alvor at fornemme, at deres drøm faktisk kunne blive til en realitet. Udtagelsen til et talenthold opleves som en anerkendelse, der motiverede dem til at satse endnu mere på fodbolden. For mange får sporten dermed en mere dominerende plads i deres liv, hvilket kan være med til at ensføre deres identitet yderligere og gøre dem stærkt knyttet til rollen som fodboldspiller.

Jf. McAdams’ (2013) teoretisering af det psykologiske selv tolker vi, at drengene begynder – i forlængelse af deres optagelse på talentholdet og deres ensfærede inte-

ressefelt – at udvikle en selvforståelse, der i stigende grad centrerer sig omkring fodbolden. Udtagelsen til topcenteret fungerer som en form for bekræftelse af deres adfærd og valg. Gennem sociale interaktioner i miljøet oplever de anerkendelse i forbindelse med udtagelsen, hvilket styrker oplevelsen af, at deres engagement i sporten er rigtig. Denne anerkendelse bidrager til, at de internaliserer fodboldrelaterede træk og begynder at forme et selv billede, hvor det at være fodboldspiller bliver afgørende for at opretholde en fornemmelse af kontinuitet og identitetsmæssig sammenhæng i fremtiden. Det er i denne fase, hvor barnet agerer som social agent og lærer, hvilken adfærd som er acceptabel i specifikke situationer. Kenneth beskriver således, at han er “*det sidste håb*” (l. 350) for sin far for at få en søn, der kan blive god til fodbold. Det kan således tolkes, at Kenneth har oplevet fodbold som den mest socialt accepterede vej til anerkendelse, og at hans engagement i sporten delvist er blevet formet af ønsket om at leve op til faderens forventninger. Udover at søge forældrenes anerkendelse, har disse drenge også opnået social status i en ung alder ved at være blandt de bedste på holdet og ligeledes opnår en social accept fra denne sociale arena. Denne anerkendelse fra den sociale arena motiverer dem til at gentage den samme adfærd, som i denne forbindelse handler om at fortsætte med sporten. At opnå anerkendelse og en social status stemmer overens med, hvad McAdams (2013) beskriver som karakteristisk for individet i rollen som social agent, hvor man jagter social accept og social status (p. 274).

Drengene begynder at agere som motiverede agenter, når de bevidst opstiller mål, der er i overensstemmelse med deres egne værdier og holdninger – i dette tilfælde centreret omkring fodbolden. Ifølge McAdams (2013) begynder selvet at forme indre ønsker, mål og værdifulde agendaer gennem refleksioner med det sociale miljø (p. 277). Som følge af den høje sociale status og anerkendelse, de oplever, er der en øget risiko for, at deres mål og ønsker udelukkende formes inden for fodbolddomænet. Dette kommer blandt andet til udtryk hos flere af spillerne, som allerede i en tidlig alder trænede meget i håb om at blive opdaget af eliteklubben. Fodbold drengene har dermed i høj grad begrænset deres mål og ønsker til fodbolden, hvilket afspejler, at sporten allerede har spillet en central rolle i deres tidlige barndom. Derudover har flertallet af vores informanter muligvis dannet såkaldte *performance narratives* i forlængelse af en øget bevidsthed om social status og anerkendelse, som er fortællinger, hvor individets næsten udelukkende fokuserer på sin sportslige dedikation og

resultater (Uzzel, Knight, Pankow og Hill, 2024. p. 9). Gennem deres interaktioner i fodboldmiljøet blev de opmærksomme på, at gode præstationer giver social status og anerkendelse, hvilket medførte, at deres værdier, holdninger, mål samt identitet i højere grad blev centreret om præstation.

I forlængelse af denne bevidsthed om den sociale status, fodbolden medfører, begynder spillerne gradvist at opbygge et *glorified self*. Adler og Adler (1989) beskriver *the glorified self* som en selvidentitet, der formes gennem høj anerkendelse og status. Individet internaliserer det idealiserede billede, som omgivelserne spejler tilbage, og begynder at jage denne anerkendelse kontinuerligt for at opretholde følelsen af at realisere sit fulde potentiale (pp. 299-300). Fodbolddrengene begynder at udvikle denne form for selv. Drengene sætter ord på, hvordan de så sig selv som de bedste på holdet allerede tidligt. Ben belyser dette sådan: ”Når man starter der som seksårig, så får man jo hurtigt en føling af, om man er god, eller hvordan man ligger i forhold til andre” (ll. 81-82). Det er sandsynligt, at troen på, at man allerede er bedre end de andre, stammer fra ydre påvirkninger – såsom fra en far eller en træner, der har givet udtryk for det. Det stemmer overens med Adler & Adlers (1989) forståelse af, at det primært er ydre faktorer, der er med til at forme og udvikle dette *glorified self*. Vi vil senere i opgaven analysere dette begreb nærmere, herunder dets opbygning og potentielle konsekvenser for identitetsdannelsen.

4.1.1.3 Det målrettede klubskifte

Vores informanternes fodboldopvækst har mange ligheder i forhold til hinanden; de starter til fodbold i en tidlig alder, opnår hurtigt anerkendelse og social status, udvikler deres færdigheder og ender med at blive en del af talentcenteret, hvor det for de fleste begynder at blive alvor. Rejsen efter talentcenteret forløber dog ikke ens for alle, da ikke alle de interviewede spillere bliver udtaget til den klub, som de har haft som deres mål. Nogle af spillerne blev i deres respektive klubber og blev først tilbudt en plads i eliteklubben året efter, mens andre tog sagen i egen hånd og skiftede klub for at øge deres chancer for at realisere drømmen. En af spillerne skiftede til klubbens andethold – formentlig med håbet om på sigt at blive forfremmet til førsteholdet. En anden valgte at skifte til en klub på et højere niveau, hvilket indebar en daglig transporttid på næsten to timer for at deltage i træning. Selvom spillerne ikke blev

optaget på holdet i første omgang, forblev de fast besluttede og forpligtede på at gøre alt, hvad der krævedes, for at opnå deres drøm. Dette er ligeledes et tegn på denne tidlige *commitment*, som disse spillere har fået i en tidlig alder. Selvom det med høj sandsynlighed føltes som et nederlag ikke at blive udtaget til “byens hold”, så bliver denne modgang faktisk fortalt som en dannende proces. Lauge genfortalte sine oplevelser således, hvor han skulle pendle en time for at komme til træning:

“[...] altså, jeg har aldrig nærmest været ude for altså, for min hjemby, spillede i X, gik i skole i X, kom til klubbens sportsskole, og lige pludselig skal jeg til at pendle til X hver dag. Det var meget dannende” (ll. 101-108).

Ovenstående kommentar viser, hvordan denne modgang var en lærerig erfaring for Lauge, da han måtte træde ud af de komfortable rammer for at jagte sin drøm. Denne udfordring blev en drivkraft for hans personlige og sportslige udvikling. Den rustede ham til at stå på egne ben og gav ham samtidig en følelse af, at han er i stand til at opnå det, han sætter sig for. Den modgang, han oplevede, kunne ligeledes tyde på, at han formåede at “*turning passive into active*” (Erikson 1968, p. 131), som er afgørende for at lykkes med at løse krisen mellem enten at opnå en stabil identitet eller være identitetsforvirret. Lauge giver her et eksempel på en situation, hvor han foretog et bevidst valg:

“Jeg tog 50 minutter hver vej hver dag for at spille fodbold. Altså, og hvis man ikke ville det nok der, så havde man selvfølgelig ikke gjort det. Så især der [...], tror jeg virkelig, at jeg kom til at tænke på, okay, det er faktisk noget, jeg virkelig, virkelig gerne vil” (ll. 146-153).

I stedet for blot at blive sendt videre gennem ungdomsrækkerne uden udfordringer, har Lauge oplevet modgang, der tvang ham til at reflektere over, hvad han virkelig ville, og dermed aktivt træffe et valg om sin fremtid, som citatet viser. Denne modgang og den efterfølgende refleksion har hjulpet Lauge med at finde frem til, hvad han virkelig ønsker, og hvilken drøm han stræber efter.

På den måde tager drengene forskellige veje ind til klubben. De er villige til at køre langt og tage ambitiøse klubskifter med henblik på at blive en del af eliten. Som em-

pirien indikerer, har denne vej ført til, at spillerne har reflekteret over deres interesse for fodbold, hvilket har styrket deres bevidsthed om, at det er en aktivitet, de reelt ønsker at forfølge.

4.1.1.4 Delkonklusion

Samtlige spillere startede tidligt med at drømme og fokusere udelukkende på fodbold. Den tidlige indsnævring af mål kan hæmme identitetsdannelsen, da de unge ikke får mulighed for at udforske andre interesser, der kunne styrke kompleksiteten i deres narrativer og dermed deres ego-identitet. Denne udvikling opstår som et resultat af den sociale status og anerkendelse, fodbolden giver i deres miljø, hvilket motiverer drengene til at gentage og forstærke den adfærd, der giver dem anerkendelse og status. Informanternes motiverede agent synes i stigende grad at centrere sig omkring fodbolden, hvilket blandt andet kommer til udtryk ved, at flere af drengene skifter klub for at øge deres chancer for at blive scoutet til en klubs ungdomshold. Denne udvikling bidrager til begyndelsen af dannelsen af en ensopret atletisk identitet, hvor sporten bliver hovedformålet for drengene.

4.1.2 Skiftet til eliten

Dette tema behandler vores informanternes overgang til elitefodbold, hvor de skifter deres lokale klubber ud til fordel for eliteklubben. Dette tema beskæftiger sig med, hvilke identitetsdannelsesprocesser skiftet til den pågældende klub har understøttet og/eller hæmmet. Endvidere vil dette afsnit indeholde et undertema, som fokuserer på den konkurrencekultur, som spillerne oplever i klubben, der er med til at influere deres identitet.

4.1.2.1 Intensivering af fodbold

I 12-årsalderen må klubber i Danmark kontakte spillere i forbindelse med at tilbyde spillerne plads på deres respektive akademier, som oftest har spillet i de såkaldte talentcentre. Dog er det langt fra alle spillere, der får tilbudt en plads på klubbens akademi. Faktisk er det kun omtrent 13 spillere, der optages på U13-holdet. Senere rekrutteres flere spillere løbende, så truppen i U15 består af op til 18 spillere. Tilbudet opfattes derfor som en stor anerkendelse og er forbundet med stor prestige, hvilket gør det svært for spillerne at takke nej, eller som Bertram fortalte om, hvorfor han

takkede ja til tilbuddet: *“Det var en no-brainer”* (l. 595). At være en del af klubben vækker en følelse af stolthed, som gør, at fodbolden kommer til at fylde mere i ens identitet. En af spillerne beskrev den særlige stolthed, han følte, da han trak klubtrøjen over hovedet. Det er ikke kun følelsen af at repræsentere klubben, der betyder noget – det er også, hvordan omgivelserne begynder at se en. Simon fortæller, hvordan han mærker, at venner og bekendte uden for fodboldverdenen opfatter ham som ”fodboldspilleren”. *“Der bliver (jeg) 100% kendetegnet som fodboldspilleren, der har spillet i klubben og har kontrakt og sådan noget”* (ll. 375-376). Denne anerkendelse fra samfundet styrker deres selvforståelse og bidrager til den kontinuitet og samhørighed, der kendetegner en stabil identitet ifølge Erikson (1956, p. 67). Der opstår altså en kontinuitet mellem den måde, omverdenen ser spillerne på, og hvordan de selv opfatter sig, som kan bidrage til en oplevelse af stabil identitet. Alligevel vil Erikson og Marcia hævde, at ego-identiteten i disse tilfælde kan være sårbar. Det skyldes, at identitetsdannelsen ofte er baseret på en tidlig forpligtelse til en bestemt rolle og retning – uden at have gennemgået en bredere udforskning af mulige alternativer. Der er således tale om en dobbelthed, hvor spillerne oplever en stærk samhørighed mellem deres selvforståelse og omverdenens opfattelse af dem, når det går godt. Omvendt kan modgang føre til usikkerhed og en begyndende identitetskrise, hvor selvet udfordres. På den måde kan det virke som en illusion om en høj ego-identitet. Denne problematik vil blive diskuteret senere i specialet.

Skiftet til klubben har fået fodbolden til at fylde en større del af deres liv, hvor flere af vores informanter var nødsaget til at stoppe med deres andre sportsgrene, fordi fodbolden begyndte at fylde en stor del af deres liv efter skiftet:

Simon: “Jeg tror, det var, da jeg blev U14 i fodbold, 13 år eller sådan noget.”

Interviewer: “Der stoppede du (med håndbold)?”

Simon: “Ja egentlig ikke, fordi jeg ikke gad mere, men fordi der overhovedet ikke var tid til at begynde at spille lidt” (ll. 57-60).

Som det ovenstående citat fremhæver, valgte Simon at stoppe, eftersom han ikke havde tid til begge sportsgrene. Manglende tid var ligeledes den begrundelse, som de øvrige spillere angav for, at de stoppede til håndbold. Dermed var det ikke et naturligt stop, men et stop som skyldes manglende tid grundet flere træninger i fodbolden.

Selvom drengene stoppede med håndbolden på grund af manglende tid, gav de samtidig udtryk for, at det altid var fodbold, de helst ville prioritere. Fravalget skete dermed også med ønsket om at kunne fokusere fuldt ud og blive dygtig inden for netop denne sport. Sven beskriver dette således:

“Jeg syntes jo, at håndbold var sjovt, men det var jo ligesom fodbold, jeg gerne vil have fokus på at blive den bedste i. Og så følte jeg ikke rigtigt, at det var håndbold, jeg havde tid til. Og med så meget træning herude. Og så fadede det sådan lidt stille og roligt ud med færre og færre træninger, og så stoppede jeg, fordi jeg hellere ville spille fodbold” (ll. 520-527).

Svens udsagn illustrerer ligeledes, hvordan intensiveringen og troen på, at drømmen måske kunne realiseres, førte til, at drengene begyndte at specialisere sig i fodbold i en tidlig alder. Deres fokus blev rettet mod at blive blandt de bedste – med det store mål at opnå en professionel karriere. Denne tidlige specialisering medfører, at drengene risikerer at binde sig udelukkende til en bestemt identitet og interesse uden først at have udforsket andre muligheder og interesser, som er med til at danne en *athletic identity foreclosure*. Denne type af identitet er tæt knyttet til fodbolden og udgør en central del af drengenes selvforståelse. Det gør dem særligt sårbare over for identitetskriser, hvis de møder modgang i sporten, da deres identitet i høj grad er bygget op omkring rollen som atlet (Ronkainen, Kavoura & Ryba, 2016, p. 57).

Dog fortæller Simon også, at hvis der var tid til begge dele, *“så kunne jeg sagtens finde på at spille håndbold”* (l. 62). Det kan dermed tolkes, at flere af spillerne muligvis ikke aktivt har valgt at stoppe til håndbold, men snarere har været nødsaget til det som en konsekvens af den øgede intensivering og de stigende krav fra klubben. Selvom ingen af vores informanter nævner, at klubben sætter krav om at skulle stoppe til håndbold, foregår der et implicit krav om, at man skal indsnævre sig til fodbolden, når spillerne skifter klub. Den store træningsmængde og klubbens måde at lade fodbolden fylde mere og mere i hverdagen kan tolkes som en form for implicit krav. Det begrænser spillernes mulighed for at dyrke andre interesser, hvilket medfører, at mange i en ung alder reelt set ikke har tid eller overskud til andet end fodbolden. Da vi spurgte ind til spillernes fritidsinteresser udover fodbold, havde de næsten ikke noget svar. Luca svarede eksempelvis følgende: *“Det var mest noget gaming, tror jeg*

ja. Så jeg spillede FIFA” Interviewer: “Så det var fodbold og FIFA?” Luca: “Ja, primært” (ll. 358-364). Hermed risikerer klubsiftet at hæmme udforskning af andre interesser, som er afgørende for en sund identitetsdannelse. Der er kun fodbold.

Udover at spillerne ikke har tid til udforskning af andre interesser, fortæller Erik ligeledes, hvad denne store intensivering gjorde ved hans krop:

“Der begyndte at komme det her morgentræning, og man begyndte at træne mere og mere. Det var faktisk noget, jeg oplevede meget problem med i starten. Det var, at min krop skulle vænne sig til den her ekstreme træningsmængde allerede fra U14. [...] Og det var min lille krop ikke klar til” (ll. 129-135).

Som det fremgår af det ovenstående citat, skulle kroppen vænne sig til den øgede træningsmængde, som finder sted i klubben. Udover at denne form for intensivering kan hæmme en sund identitetsdannelse, har den også fysiske konsekvenser – noget, Erik giver et indblik i gennem sine oplevelser. Denne oplevelse bidrager til at skabe et narrativ om, at høj arbejdsindsats er en forudsætning for at kunne være fodboldspiller og blive en del af holdet. Klubsiftet har desuden medført, at alle drengene både tidligere og fortsat må give afkald på en række ting, herunder venskaber og andre interesser, for at kunne spille for klubben. Ofringer er en uundgåelig del af livet som elitefodboldspiller, hvor konkurrencen er benhård, og fodbolden skal være førsteprioritet. Nogle kunne godt have ønsket at fortsætte med andre interesser som fx håndbold, men valgte at give dem op for at forfølge fodbolddrømmen. Disse ofringer bidrager yderligere til, at identiteten gradvist lukker sig omkring fodbolden.

4.1.2.2 Strukturelle forandringer

Udover den store træningsmængde, som risikerer at hæmme en sund identitetsdannelse hos spillerne, har skiftet til eliteklubben også medført, at kravene og forventningerne har ændret sig. Den pågældende klub har en række formelle krav, som bliver tydeligt præsenteret for spillerne ved opstart. Derudover eksisterer der også en række uformelle krav og forventninger, som præger kulturen og spillernes oplevelse af miljøet.

De formelle krav og forventninger dækker over eksplicitte regler, som alle spillere er bekendt med. Det er regler, som klubben forventer bliver overholdt, hvis man ønsker at forblive en del af klubben. Theo beskriver sit møde med disse formelle krav og forventninger, da han startede i klubben: *“Vi fik et papir over kost, hvad farve vores urin skulle være, hvor meget vand vi skulle have, hvor meget søvn vi skulle have, hvordan vi spiser i skolen, og hvordan ens adfærd er til træning”* (ll. 962-964). Disse formelle krav til, hvordan spillerne skal agere i deres hverdag, risikerer at begrænse spillernes autonomi og mulighed for selvrefleksion. Det kan have betydning for deres identitetsudvikling, da både autonomi og refleksion er centrale elementer i en sund identitetsdannelse ifølge McAdams, Erikson m.fl. Spillerne begynder nemlig at være passive i deres hverdag og ikke reflektere over deres interesser, som hæmmer identiteten. De opbygger narrativer om deres adfærd uden selv aktivt at have udforsket, hvad den rette adfærd og tilgang egentlig indebærer i en fodboldspillers hverdag. Dermed risikerer fodboldspillere i disse miljøer ikke at kunne genkalde narrativer, der indeholder en oplevelse af agency. Adler (2012) har vist, at narrativer som indeholder agency korrelerer sammen med høj grad af psykisk velvære. Klubben risikerer jf. det ovenstående citat at programmere “fodboldmaskiner” uden at være programmeret til at tage selvstændige beslutninger, eftersom de ikke selv skal træffe egne valg i deres udvikling som spiller. Det bliver dermed ikke spillernes egen rejse, hvor deres “fulde potentiale” kan udfoldes. Tværtimod kan det fremstå, som om klubben har skabt en form for maskine, hvor spillerne træder ind og bliver formet til en professionel fodboldspiller. En proces, hvor spillerne ikke har mulighed for at træffe egne valg, fordi disse i forvejen er blevet truffet af klubben. Anton fortæller eksempelvis, hvordan klubben allerede på forhånd havde besluttet, at han skulle skifte position - uden hans inddragelse i beslutningen. Denne manglende form for autonomi kan ifølge selvbestemmelsesteorien være med til at påvirke deres lyst og motivationen i det længere perspektiv. De understreger, at autonomi er et grundlæggende psykologisk behov, som mennesker er afhængige af for at kunne opleve psykologisk velvære og optimal udvikling (Deci & Vansteenkiste, 2003. p. 4). Disse formelle regler, som Theo belyser, risikerer at begrænse spillernes autonomi, hvilket hæmmer deres evne til at finde deres egne interesser og underminerer den personlige udvikling på længere sigt.

Udover de formelle krav, som følger med livet i en eliteklub, møder spillerne også en række uformelle krav og forventninger. Selvom disse ikke er nedskrevne, opleves de som nødvendige at følge, hvis man vil gøre sig forhåbninger om at realisere drømmen om en fremtid som professionel fodboldspiller. Disse kan betragtes som normer, som spillerne oplever, der fremhæver i klubbens kultur. Oskar fortæller om sin oplevelse ved skiftet ud til klubben: “[...] man skulle være på til hver træning. Og der var jo nogle noget bedre spillere. Og man skulle godt nok lige stramme sig an altid. Og der var ikke så meget pjat altid til træning” (l. 337). Citatet illustrerer, at der i klubben eksisterer en forventning om, at nye spillere skal være indstillet på både at yde en høj indsats og vise en høj seriøsitet til hver træning. Denne disciplinering forstærkes af en øget bevidsthed om den hårde konkurrence, hvilket bidrager til den alvor og seriøsitet, der præger miljøet. Yderligere tolker vi, at kravene og forventningerne skifter fra primært at handle om leg til i højere grad at fokusere på præstation i både træning og kamp. Klubben prøvede at opdrage dem i *“at være professionel”* (l. 171). Bertram uddyber også de forventninger, han har oplevet at blive mødt med i klubben, når det kommer til at spille fodbold:

“Der er jo en stor forventning om, at man yder det bedste. Øhm, men også, at man gør det godt. Altså ikke nødvendigvis, at man yder det bedste, men man gør det godt. Ja, så det tror jeg, det er vigtigt for trænerne, at, altså man gør det godt” (ll. 1009-1014).

Den forventning, spillerne har oplevet i forbindelse med den stigende seriøsitet og det præstationsorienteret fokus, kan – som det fremgår af Bertrams citat – tolkes at være blevet internaliseret som en konsekvens af de krav, klubben stiller. Ifølge spillerne stiller trænerne ikke kun krav om hårdt arbejde, men også om gode præstationer. Dermed får resultaterne gradvist større betydning for spillernes bevidsthed og selvforståelse. Det stigende præstationsorienterede fokus gør, at resultaterne bliver en vigtig måde for spillerne at bekræfte og forsvare deres identitet som fodboldspillere på. Derudover viser empirien, at trænerne og klubben – gennem de krav og forventninger, de stiller – har haft stor indflydelse på formningen af spillernes selvforståelse og identitet. Marcia (1980) har argumenteret for, at en underudviklet identitet gør individet mere afhængigt af eksterne kilder til at forstå deres egen identitet (p. 159), hvilket også bekræftes i vores empiri. Dette stemmer overens med Uzzel et al. (2024)

undersøgelse om svømmeres velvære, som viste, at kulturelle omstændigheder var medvirkende til at gøre atleterne mere resultatorienterede.

4.1.2.3 Præstationskulturen

Spillerne oplever altså, hvordan præstationerne gradvist er kommet mere i fokus gennem deres tid i klubben – og hvordan dette fokus i dag fylder mere end nogensinde. Den stigende konkurrence, som spillerne oplever, om at opnå drømmen og sikre sig spilletid, får spillerne i højere grad til at rette fokus mod deres egne præstationer. Gennem tiden har de skabt mange narrativer i samspil med fodboldmiljøet, hvor forestillingen om at være fodboldspiller er lig med at præstere godt. Gennem påvirkningen fra trænerne, klubben, forældre etc. har spillerne udviklet et *performance narrative*, hvor fortællingerne udelukkende centrerer sig om deres præstationer på banen, mens andre aspekter af tilværelsen træder i baggrunden (Uzzel et al., 2024, p. 9). Sven fortæller, hvordan han oplever det konkurrencepræget miljø:

“En meget kynisk verden. [...] Præster og du spiller, og ikke-præster du falder. Det handler om at gøre det godt hele tiden. Ellers får man bare ikke lov til at spille. Og så den eneste måde, hvor man kan få lov til at spille på, det er ved at gøre det godt. Der er ikke nogen kære mor, hvor man kan få lov til at få en lille smutvej” (ll. 1581-1588).

Som citatet belyser, handler det meget om at skulle præstere hele tiden i fodboldmiljøet. Hvis de ikke præsterer, bliver de ganske enkelt ikke udtaget. Og hvis man ikke spiller – kan man så overhovedet kalde sig selv fodboldspiller? Sven giver udtryk for dette: *“Fodbold er lidt min identitet. Og det er ligesom det, jeg er god til* (ll. 778-780). Fodbolden forbindes med opfattelsen af at være dygtig. Dermed bliver præstationerne afgørende som en måde at forsvare både selvforståelsen og den identitet, de har opbygget omkring fodbolden. Derfor er det essentielt for drengene at levere stærke præstationer på banen, da det er gennem disse, at de kan opretholde en følelse af *sameness* og kontinuitet, der ifølge McAdams og Erikson er essentielle for udviklingen af en stabil selvforståelse. Ligeledes giver præstationerne adgang til social anerkendelse og status, som individer med en *athletic identity foreclosure* i særlig grad har behov for. Eftersom deres identitet er blevet dannet uden en udforskning af alter-

native interesser, bliver social anerkendelse fra samfundet afgørende for at opretholde deres selvforståelse. Som tidligere nævnt, er spillerens narrativer og identitet i høj grad blevet formet gennem netop denne sociale anerkendelse. Dette stemmer overens med resultaterne fra Orlofsky, Marcia, Lesser og Lanzetta (1973) undersøgelse, som viste, at individer med en *foreclosed identity* havde et særligt behov for social godkendelse, som de argumenterede, var en form for forsvarsmekanisme (p. 217).

Præstationerne på banen er med til at fastholde en sammenhængende identitet og en stabil selvforståelse for spillerne. At skulle konstant forholde sig til sine præstationer kan dog være hårdt mentalt. Da vi spurgte ind til det pres, de oplever i deres hverdag, beskrev Luca det fx på følgende måde:

“Man kan godt opleve sådan lidt af et pres. Men det er primært, altså bare herude. Bare træner og sådan noget. Jeg oplever et pres, fordi hvis man ikke lige altid gør, hvad de vil have en til. Så kan det godt blive. Så kan man godt føle et stort pres” (ll. 1133-1139).

Som det ovenstående citat viser, opleves presset for at præstere ved hver træning som både hårdt og intenst. I takt med at de hele tiden skal præstere til hver træning, risikerer spillerne at udvikle *perfections concerns* (perfektionsbekymringer) frem for *perfection strivings* (perfektionsbetræbelser). Perfektionsbetræbelser indebærer et selvorienteret fokus med høje standarder for ens præstationer, mens perfektionsbekymringer dækker over frygten for at lave fejl og blive negativt evalueret og afviste af andre, hvis man ikke er perfekt. Hertil er perfektionsbekymringer positiv forbundet med risikoen for udbrændthed (Gustafsson, DeFreese & Madigan, 2017, pp. 110-111). Den frygt for at præstere kan tydes gennem Adams citat: *“Jeg havde virkelig ikke lyst til at spille, fordi jeg er bange for, at vi skulle tabe kæmpe stort og ryge ud af klubben og alt det der”* (ll. 1025-1028). Ligeledes fortæller Sven om at være bange for at lave fejl: *“Altså de her fejl som jeg var bange for. Ja, og det blev jo så også et problem, når jeg ikke sådan turde lave fejl”* (ll. 434-436). Som citaterne illustrerer, eksisterer der en frygt for ikke at præstere, da det indebærer en reel risiko for at miste sin plads på holdet og dermed true muligheden for, at deres drøm kan blive til virkelighed. Både at risikere at miste sin plads på holdet, og at fodbolddrømmen brister, er ødelæggende for disse spillere. Når alle deres æg lægges i en kurv, bliver både kam-

pe og træninger en reel trussel mod spillerens identitet og selvforståelse, fordi præstationerne i høj grad er med til at definere, hvem de er. Hvis de ikke præsterer, er der øget risiko for at blive smidt af holdet, som er en stor trussel på deres identitet. Becker (1979) argumenterede ligeledes for, at utilstrækkelige præstationer kan afsløre, at individet ikke lever op til den rolle, det har påtaget sig. Dette kan opleves som en form for sammenbrud, hvor individet føler sig ødelagt (if. McAdams, 2013, p. 275). Derfor er der meget på spil for spillerne, da de hele tiden bliver vurderet på deres præstationer i både træninger og kampe. Dette skaber et stort pres for at skulle forsvare og opretholde deres identitet.

4.1.2.4 Delkonklusion

Skiftet til eliteklubben får intensiveret fokus på fodbolden, hvor samtlige spillere har ofret ting for at jagte drømmen. Derudover har de oplevet strukturelle ændringer både i forhold til eksplicite og implicite krav og forventninger. Disse forventninger og krav er dermed med til at intensivere fodbolden yderligere, da klubben forventer dette fra sine spillere. Fodbolden fylder mere og mere i spillernes tilværelse i takt med den øgede seriøsitet, de oplever fra klubbens side. Efterhånden som udviklingen tager form, får fodbolden en mere central plads i deres identitet, hvor muligheden for at undersøge andre elementer af tilværelsen bliver mere og mere begrænset. I takt med den stigende intensivering af fodboldmiljøet har præstationerne fået en mere central betydning for spillerne. De fungerer som en måde at forsvare deres identitet og fastholde selvopfattelsen.

4.1.3 Forældrene

I det følgende afsnit vil vi redegøre for og analysere forældrenes rolle i forbindelse med drengenes opvækst i sportens verden samt deres rolle i drengenes elitesportstilværelse i dag. Helt overordnet gælder det for alle drengene, at familien tilpasser sig deres sport; familien ved godt, at ferier og andre familiearrangementer skal planlægges uden om sporten. På den måde er der altså en markant familiemæssig tilpasning, og forældrene støtter op om sporten.

4.1.3.1 Fædrene

I dette afsnit vil vi indledningsvis undersøge fædrenes betydning – både i forbindelse med drengenes indgang til og opvækst i fodboldverdenen og i deres tilværelse som elitefodboldspillere i dag. Fælles for alle drengene er, at deres fædre har spillet og spiller en rolle i forbindelse med deres sport. Det er både kommet til udtryk ved deres indgang til fodbolden, hvor de har haft deres fædre som trænere, eller til at fædrene i dag fungerer som en slags sparringspartner og personlig assistent for drengene i tilværelsen som elitefodboldspillere.

I drengenes fodboldopvækst har fædrene spillet en stor rolle, hvor de har engageret sig i deres sønners fodbold. Anton og Emil nævner begge, at deres fædre var trænere for dem. Anton siger: *“Jeg startede nede i X (lokal klub). Det var primært på grund af min far. Han var også træner i X, tror jeg.”* (ll. 191-194). I Antons citat mærker man, hvordan fodbold i opvæksten var et fælles familieanliggende, og faren var i trænerrollen. Emil nævner også: *“Min far var træner for mig de første mange år. Og har altid.. I hvert fald støttet mig meget i det. Og kørt mig til alt muligt træning”* (ll. 921-926). Engagementet fra fædrene til drengenes fodbold er stort fra en ung alder hos drengene, og fodbolden bliver en fælles ting, de har sammen, og som deres relationer bygger på. Dette er i overensstemmelse med fundene i Uzzell et al. (2024), hvor atleterne beskrev den store familiemæssige involvering i sporten fra både søskende og forældre som en “boble”; hertil beskriver de, hvordan de selv ikke havde kendskab til verden uden for svømmeverden (p. 6).

Selvom Kenneths far ikke selv var træner for ham, mærker man farens engagement fra en tidlig alder i interviewet. Kenneth siger:

“Hvad skal man sige? Det var sidste håb, så jeg tror bare, at.. Jeg er blevet kastet ud i det, og jeg kan huske min far, han blev ved med at sende mig til alle mulige træninger og sådan altså på tværs af.. Så skulle jeg træne med det ene hold, så skulle træne med et andet hold, træne med flere årgange..” (ll. 350-353).

Af citatet fra Kenneth fremgår det, hvordan hans far influerede hans karriere fra en tidlig alder og var med til at kaste ham ud i diverse træninger. Det lyder ikke som

om, Kenneth havde noget at sige i forhold til, hvor han skulle træne hvornår. Det virker tydeligt, at faren havde et mål med Kenneths fodbold, og at Kenneth skulle blive så god som muligt. Særligt Kenneths beskrivelse af sig selv som farens “sidste håb” forstærker betydningen. Kenneth virker også indforstået med, at det har handlet om at skulle dygtiggøre sig. Han afslutter nemlig med at sige: “*Bare at blive kastet ud i det og få så mange timer i sporten som muligt. Det, tror jeg virkelig, har gavnet mig*” (ll. 355-356). Dermed ser Kenneth ikke noget problematisk i, at han blev kastet ud i diverse træninger fra en tidlig alder – tværtimod mener han, at det virkelig har gavnet ham, fordi det har resulteret i mange timer i sporten.

Som tidligere afsnit viser, har vores informanter alle dedikeret sig til fodbolden fra en tidlig alder uden at undersøge andre dele af tilværelsen, hvorfor de alle passer under fænomenet *athletic identity foreclosure*. Dermed er de alle *foreclosure*-subjekter jf. Marcia (1980). *Foreclosure*-subjekter er som tidligere nævnt kendetegnet ved individer, der ikke selv har søgt efter egen ‘unikhed’ i tilværelsen, før de *committer* sig til en bestemt identitet. Dermed *committer* de sig i en tidlig alder til en identitet ud fra fx forældrenes eller andres overbevisninger, som de har internaliseret (Marcia, 1980, p. 160; Marcia, 1966, p. 552). Forventninger fra forældre kan fungere som et signal til deres børn om, at deres forældre værdsætter bedrifter. Det betyder, at børnene internaliserer denne værdi fra deres forældre som en norm, som de skal tilstræbe i deres liv (Yamamoto & Holloway, 2010, p. 201). Psykologer beskriver i denne kontekst forældre som *expectancy socializers* (Eccles et al., 1982 if. Yamamoto & Holloway, 2010, p. 202). Det fremgår af empirien, hvordan fodboldverdenen er en verden, som drengene tidligt kommer ind i, og som deres fædre er særligt investerede i sammen med dem. Det vil sige, at drengene tidligt bliver opslugt i denne verden; det bliver hurtigt her, de føler sig kompetente, finder deres sociale fællesskab, og det er også her, de måske mærker en særlig investering i far/søn-relationen. Ryan & Deci (2000) beskriver tre psykologiske behov, som er vigtige for, at mennesker trives og udvikler sig. Disse er *competence*, *relatedness* og *autonomy* (p. 68). Dermed får drengene i tidlig alder tidligt opfyldt to af disse behov gennem fodbolden; de føler sig kompetente, og de føler sig tæt tilknyttede til andre mennesker. Som Ben selv siger: “*Når man starter der som seksårig, så får man jo hurtigt en føling af, om man er god, eller hvordan man ligger i forhold til andre*” (ll. 81-82).

Jordan (1970) beskrev, hvordan unge mennesker med en *foreclosure*-identitet kan kategoriseres som værende i en “kærlighedsaffære” med deres familie; de anskuer deres forældre som værende støttende og accepterende. Endvidere fandt Matteson (1974), at sønnerne, som er *foreclosure*-subjekter, som oftest er domineret af fædrene. Studierne peger altså på, at disse *foreclosure*-subjekter både føler et pres og en støtte til, at de tilpasser sig familiens værdier og mål (if. Marcia, 1980, p. 171). Ud fra disse fund om *foreclosure*-subjekter kan man diskutere, hvorvidt drengene handler ud fra egne interesser og værdier, eller om de også samtidig forsøger at leve op til forældrenes eller andres overbevisninger gennem sporten. Vi tolker ud fra drengenes beretninger, at det må være svært for drengene at føle, at de udelukkende spiller for sig selv; de er utvivlsomt ikke de eneste, der er investerede i deres fodboldrejse.

4.1.3.2 Fædrene som assistenter

Mens fædrene både spillede en aktiv rolle som enten træner eller beslutningstager og en mere passiv rolle som støttende forælder ved drengenes indgang til sportens verden, har de stadig en betydningsfuld rolle for drengene i elitesportstilværelsen. Fædrene har generelt fået en mere passiv rolle, hvor de kan støtte hjemmefra eller fra sidelinjen, idet klubben i dens professionelle miljø varetager flere opgaver i forhold til træning og vejledning, end børneklubberne havde mulighed for i drengenes sportsopvækst. Det betyder dog ikke, at fædrene ikke længere spiller en rolle i drengenes fodbold. Flere af vores informanter beskriver, hvordan deres fædre hjælper dem med at analysere deres spil og deres kampe; både fordi de stort set ser alle kampe, men analysearbejdet kan også fortsætte efterfølgende mellem far og søn, hvor de ser kampen på video sammen. Lauge siger:

“Vores træner kan jo ikke gå og snakke med hver spiller om kampen hver gang eller stå og snakke om træning hver dag. Så er det godt, at han (far), altså sådan.. Også have ham til at kunne evaluere med. Og at han har set mig spille hele livet, altså, jeg kan tælle på to hænder, hvor mange kampe han har misset. Så han ved, hvad jeg er god til, og hvad jeg skal blive bedre til. Og hvis jeg så har gjort det godt, så er han god til at sige det” (ll. 1400-1425).

Af citatet fremgår det, hvordan fædrene kan agere som en slags ekspert på drengenes fodboldspil, idet de har deres søn spille hele livet. På den måde bliver far/søn-relationen også præget af stor faglighed i den elitære tilværelse, som sønnerne lever. Fra interviewet med Adam fremgår det også.

Adam: "Det er mest ham, som har haft med mit fodbold at gøre, vil jeg sige." Interviewer: "Udover kørsel har han noget mere at gøre?" Adam: "Ja, altid. Altså tale med mig om kampe og træning. Både når det går godt og dårligt." Interviewer: "Så han bliver lidt som en assistent eller hvad?" Adam: "Ja, på en eller anden måde" (ll. 930-940).

Generelt lyder drengene positive omkring deres særligt engagerede og analyserende fædre, men vi tolker også, at fædrene kan blive en forstærker af sønnernes sportsidentitet. I stedet for at invitere drengene ind i andre områder af tilværelsen vælger fædrene, bevidst eller ubevidst, at intensivere drengenes forhold til fodbold yderligere, idet det også er det, deres far/søn-relation kommer til at bygge på og det, de snakker om, når drengene har fri fra træning. Udover at det forstærker sønnens sportsidentitet, tolker vi også, at det pålægger drengene et ekstra pres for at fortsætte med at spille.

Selvom drengene generelt giver udtryk for, at de generelt ikke er specielt bekymrede for at skuffe nogen, vurderer vi, at presset for at fortsætte må blive forstærket, når deres relation til deres far er særligt betinget af sporten. Særligt når det både gælder et personligt engagement fra fædrene, der møder op til de fleste kampe, men oveni det agerer de også sparringspartner for deres sønner i elitefodbolden. Af den grund tolker vi, at det ikke kun vil være et tab for drengene, såfremt de stoppede med fodbold; også fædrene tolkes at ville blive ramt af denne beslutning. William åbner i denne kontekst også op for, at det kan være hårdt med en særligt engageret far. William siger: *"I nogle perioder kan det godt være lidt irriterende, fordi at man føler måske på en eller anden måde, at man aldrig rigtig kan komme væk fra det. Især når det går skidt"* (ll. 943-947). William taler ind i, at fodbolden godt kan risikere at fylde for meget, når ens far vælger at engagere sig i særlig høj grad. På den måde lyder det som om, at det både kan være en rigtig god støtte for drengene i en krævende elitesportstilværelse, men det lyder også som om, at det en gang imellem kan få fod-

bolden til at fylde for meget, når de ikke kan få ro fra det i hjemmet heller. Dermed er det en svær balancegang, men det tolkes at være noget, fædrene skal være opmærksomme på for ikke påvirke drengene negativt og pålægge dem ekstra pres både i hverdagen, men også på deres identitet, hvor fædrene kan risikere at blive forstærkere.

4.1.3.3 De emotionelle mødre

Foruden temaet med de særligt engagerede fædre har det også været et mønster i empirien med de emotionelt støttende mødre til drengene. Ved siden af hård dedikation og dygtiggørelse har de fleste mennesker også brug for følelsesmæssig støtte; hertil er de unge elitefodboldspillere ingen undtagelse. Andy siger:

“Altså nu har vi snakket lidt om min far. Det der med at han er meget sparringspartner og sådan noget i forhold til det kritiske og sådan noget. Hvor jeg vil sige, min mor er måske mere den praktiske og måske mere.. Hende jeg har brug for, når det bliver mere sådan emotionelt og følelserne uden på tøjet. Hvis jeg fx har det svært, så er det tit hende, jeg går til og måske spørger til råds eller har brug for en krammer eller et eller andet” (ll. 1243-1249).

Ud fra Andys citat kan man mærke, hvordan der også opstår behov for trøst og støtte i hverdagen som ungt menneske og elitesportsudøver. Mens fædrene varetager det fodboldfaglige, analyserende og kritiske perspektiv, varetager mødrene de praktiske opgaver og den emotionelle støtte til drengene. Anton beskriver den samme rollefordeling hos forældrene i hans fodboldtilværelse: *“Når det handler om fodbold, er det jo mest ham (faren). Men sådan, det er tit bedre at snakke med mor, hvis nu det er sådan problemer eller sådan noget inden for fodbold”* (ll. 1105-1107). På den måde lyder det som om, at fædrene hjælper drengene med elitesportstilværelsen på banen, mens mødrene mere agerer facilitatorer og er den emotionelle støtte uden for banen. Fædrene tolkes at være mere præstationsorienterede, mens mødrene lyder mere støttende omkring hele mennesket. Af den grund anskuer vi mødrene som værende generelt mere forebyggende i forhold til den ensporede sportsidentitet, hvor de er støttenede og giver plads til det sårbare, unge menneske, der ligger inde bag de unge, dedike-

rede eliteidrætsudøvere. Mødrene tolkes altså at varetage en vigtig funktion for drengene, idet de giver drengene rum til at være sårbare.

4.1.3.4 Delkonklusion

Omkring familien kan det altså konkluderes, at forældrene tilpasser sig drengenes sport og bakker op om deres fodbolddedikation. For fædrene gælder det, at de er særdeles aktive; dette gjorde sig både gældende i drengenes barndom, hvor nogle af fædrene var trænere eller så alle kampene, men det gælder også i dag, hvor fædrene varetager en rolle som personlig assistent/sparringspartner. Dette kan tolkes at være en forstærker af den atletiske identitet hos drengene, men modsat kan det også støtte dem i en hård elitesportstilværelse. Modsat varetager mødrene en faciliterende rolle, hvor de kan tage sig af det praktiske eller være emotionel støtte. Denne funktion tolkes også at være vigtig for drengene i en presset elitesportstilværelse, og det er positivt, at der bliver gjort plads til det sårbare, unge menneske.

4.1.4 Sportsskolerne

Dette tema omhandler, hvordan sportsskolerne påvirker dannelsen af *athletic identity foreclosure*. Alle spillerne har færdiggjort deres folkeskole på en sportsskole og fortsætter i øjeblikket på en sportsskole på deres videregående uddannelse eller efterskole. En stor del af ungdomsårene tilbringes i skolen, hvilket betyder, at skolen spiller en afgørende rolle i de unges identitetsdannelse. Teoretikere fremhæver, at almene skoler spiller en vigtig rolle i unges identitetsudvikling, blandt andet ved at facilitere positive relationer mellem eleverne og ved at tilbyde rammer, hvor de kan afprøve og udforske forskellige interesser i et trygt og inkluderende miljø (Fine 1981; Parker & Gottman, 1989 if. Corsaro & Eder. 1990, p. 215; Verhoeven, Poorthuis & Volman 2018, p. 36). Sportsskolerne differentierer sig dog fra de almene skoler, hvor fodbolden bliver førsteprioritet og i højere grad strukturerer hverdagen. Dermed vil dette afsnit fokusere på, hvordan sportsskolens strukturer hæmmer/understøtter spillernes identitetsdannelse og denne udforskning af interesser.

4.1.4.1 Fokus på skole og fodbold

Som tidligere beskrevet har spillerne skiftet til en sportsskole, der i højere grad understøtter deres ønske om, at fodbolden skal fylde mere i hverdagen. Skiftet giver

dem samtidig bedre muligheder for at dyrke deres talent, hvilket potentielt kan bringe dem tættere på at realisere deres drøm. Sportsskolens særlige tilbud, udover obligatoriske idrætstimer, består i at tilbyde to ugentlige morgentræninger i samarbejde med elevernes respektive klubber. Ud over muligheden for ekstra træninger giver sportsskolen også fodbolden en større plads i elevernes hverdag. Det betyder, at der eksempelvis kan gives fri fra skole i forbindelse med kampe og andre sportslige aktiviteter. Dette skoleskift gør det muligt, at skolen og fodboldverdenen kan tale sammen og sparre med hinanden, som ifølge den holistiske økologiske tilgang er afgørende for, at de unge mennesker trives. Denne tilgang fremhæver, at alle spillerens livsarener – skole, klub og hjem – skal være forbundet og understøtte hinanden for at fremme spillernes trivsel og udvikling (Stambulova, Ryba & Henriksen, 2021, pp. 538-539). Denne tilgang gør det ligeledes muligt, at spillerne i mindre grad oplever skolepres, hvilket giver dem mulighed for at fokusere på fodbolden og deres drømme. Karl siger: *“Jeg kan godt lide, at lærerne især her på sportsskolen tænker så meget over, at vi har sporten ved siden af, og det er sporten, der er vores førsteprioritet”* (ll. 855-856). Som Karl nævner, er skolen ikke førsteprioritet, hvorimod fodbolden i større grad er i fokus, som er i overensstemmelse med lærerne. Denne forståelse kan være med til at mindske presset i skolen for spillerne, da de ikke behøver at balancere både skole og sport i samme omfang. Stambulova et al. (2021) argumenterer i den forbindelse for, at der er en øget risiko for udbændthed, når unge samtidig skal håndtere krav fra både fodbold og skole (p. 530), som sportsskolen dermed mindsker.

Muligheden for at kunne fokusere på fodbolden bidrager til, at de fleste af drengene oplever øget glæde og en følelse af, at det gavner deres udvikling.

“Jeg synes, det er fedt [...] at være omringet af sportsfolk hele tiden, der alle sammen havde [...] et mindset om at blive professionelle inden for den sport, de nu gik til. Det ku' jeg godt lide” (Mads, ll. 850-854).

Som det ovenstående citat fremhæver, sætter Mads pris på, at sporten fylder mere i hans liv, og han værdsætter, at andre deler denne tilgang til sporten. Denne fornemmelse af, at flere har sporten i centrum, skaber et stærkt tilhørsforhold, som flere af vores informanter oplever. Ole sætter nogle ord på skoleskiftet: *“Det var meget anderledes, fordi man kommer ind i en helt ny verden, hvor alle går op i det samme..*

Altså, alle går op i sport, [...] Altså, man har allesammen en fælles interesse og forstår, hvad hinanden laver” (ll. 403-414). Skiftet til en sportsskole har gjort, at alle har fået fælles interesser, hvilket medfører en oplevelse af at høre til et sted, eftersom andre unge forstår ens prioriteter, som tidligere klasser ikke gjorde på samme måde. Følelsen af et tilhørsforhold styrker ens selvforståelse, der ifølge selvbestemmelsesteorien også er et grundlæggende psykologisk behov, som mennesker skal opfylde for at kunne opleve psykologisk velvære og optimal udvikling (Deci & Vansteenkiste, 2003, pp. 4-5).

4.1.4.2 To verdener bliver til en

Det tidlige skoleskift til en sportsskole kan dog også føre til, at spillerne begrænser deres identitet og selvforståelse til udelukkende at omfatte atletrollen. Skoleskiftet har medført, at spillernes vennekreds risikerer at blive begrænset til at omfatte dem, der dyrker sport med. Som tidligere nævnt tager fodbolden meget af deres tid, og skolen har derfor været en af de få muligheder, hvor de kunne fokusere på andre interesser og møde mennesker uden for fodboldens verden. Selvom nogle af spillerne nævnte, at det var rart at lære sine holdkammerater bedre at kende, kan denne type venskaber begrænse muligheden for at danne en bredere og sundere identitet. Waterman (1993) argumenterer for, at individer, der færdes i homogene sociale grupper, som det er tilfældet med drengenes sociale liv, er i højere grad tilbøjelige til at udvikle en *foreclosure identity* (p. 47). I disse homogene grupper møder spillerne de samme interesser og overbevisninger, som de selv har internaliseret. Disse individer har dermed større tilbøjelighed til at acceptere disse interesser og overbevisninger uden at føle et behov for at udforske alternative interesser (Waterman 1993, p. 47). Ligeledes argumenterede Brewer og Petitpas (2017) for, at det er afgørende at møde forskellige mennesker med andre interesser end sine egne (p. 118). Dette ville give drengene mulighed for at blive konfronteret med interesser, der går ud over fodboldens verden. Når vi spurgte ind til, om de talte meget om fodbold i skolen, fik Theo svaret *“Ja for satan!”* (l. 876). Udover at de primært omgås andre atleter, fylder fodbolden også i deres daglige samtaler, hvilket yderligere forstærker sportens centrale plads i deres liv. Andy fortæller ligeledes, hvordan fodbolden fylder i skolen: *“Vi har det jo meget med at se kampene igen oppe i skolen og sidde og snakke om den og sådan noget. Også hvis man har spillet en dårlig kamp, kan man jo godt tænke på kampen igen”* (ll. 586-588). Som citatet viser, bruger de også skoletiden på at gense

kampene og tale dem igennem med deres holdkammerater, hvilket er med til at forstærke deres fokus på fodbold - selv i skoletiden. Andy sætter ligeledes ord på, hvordan det opleves at gå på en sportsskole, og hvordan det konstante fokus på fodbold kan påvirke dem negativt, når det præstationsmæssigt går dårligt: *“Så kunne jeg godt forestille mig, at en sportsklasse ville være for meget, når der bliver snakket så meget om fodbold og sport og miljøet hele tiden, så tror jeg, det ville være lidt for meget at tænke over hele tiden.”* Det er dermed rart at komme i skole, når det går godt i sporten, men omvendt kan den konstante snak om fodbold blive for meget, når præstationerne ikke lever op til forventningerne. Sportsskolerne risikerer at begrænse muligheden for konfrontation med andre interesser, samtidig med at fodbolden får en endnu større plads i hverdagen, fordi den konstant er i fokus i samtalerne, hvilket kan føre til en *athletic identity foreclosure*.

Udover at man ikke bliver konfronteret med andre typer mennesker end atleter, gør sportsskolerne det også vanskeligt at udvikle andre interesser i skolen, da det er stigmatiseret at vælge andre veje end fodbolden. Simon udtrykker dette således: *“Hvis man har en plan B, så kan der være nogen, der tænker, at det er fordi, han ikke tror på det, eller fordi han ikke er god nok”* (ll. 1655-1657). Det handler dermed om både at vise sine holdkammerater, at man er dedikeret til at forfølge sin drøm og samtidig forsvare og fastholde sin identitet i fællesskabet. Endvidere kan det være et tegn på, at de jf. McAdams (2001) jagter den sociale anerkendelse for at opretholde en stabil identitetsfortælling. Flere studier har yderligere vist, at selvom de unge gerne vil udforske andre typer af interesser, undlader de at gøre det, hvis disse interesser eller identiteter er stigmatiseret af gruppen (Verhoeven et al., 2018, p. 48). Dermed vil spillerne muligvis undgå at udforske andre interesser i sportsskolen, da de ønsker at beskytte deres omdømme over for deres hold- og klassekammerater.

“Altså man bliver set lidt ned på, hvis man tager sig sammen i skolen. Men det er så også fordi, der er mange, der ikke gør det, så på en eller anden måde bliver det set lidt ned på” (ll. 1146-1151).

Adam belyser, hvordan han oplever, at folk ser ned på andre, hvis de enten tager sig sammen i skolen. Flertallet af vores informanter gav udtryk for, at det ville føles mærkeligt som fodboldspillere at tale om eller interessere sig for en plan B. Denne stigmatisering er med til at blokere udforskning og dermed hæmme udviklingen af en

sund og stærk ego-identitet. Sportsskolerne medvirker til, at spillerne primært tilbringer tid med deres fodboldkammerater, hvilket kan skabe et miljø, hvor det at interessere sig for andet end fodbold bliver stigmatiseret, og hvor spillerne ikke får et nødvendigt pusterum fra sporten. I modsætning hertil fortæller spillerne, at det på de “normale” skoler har været muligt at tale om andet end fodbold, hvilket kunne opleves som et frirum og dermed muliggøre at kunne skabe en flersidet identitet.

Flere af spillerne udtrykker et savn til deres gamle skole – ikke på grund af de sociale relationer, men fordi de savner det frirum, som adskilte sig fra fodbolden. Kenneth fortæller om denne irritation, som er opstået, når han også går i skole med sine fodboldkammerater:

“Så det kan være fucking irriterende, at man ikke nogen gange.. Altså du ved.. Kan hvad skal man sige.. Steppe lidt ud af det, men [...] Man får ikke rigtig chancen til at tænke på noget andet, altså når jeg er i skole. Til at skulle til træning og er færdig med træning. Der går jo hvad, en 10-12 timer, og der får man ikke rigtig en chance for at tænke på andet” (ll. 860-871).

Sportsskolen fjerner spillernes frirum fra at tænke på fodbold, som spillerne savner. Ligeledes fortæller Emil, hvordan det var at have skole og fodbold adskilt.

“Jeg kunne blive hos mine kammerater i X. Så det var ligesom adskilt fodbold.. Og hvad kan man sige.. Skolen. Så på den måde. Det var rigtig heldigt for mig. For ellers tror jeg godt, man kunne være i en boble. At det var rigtig irriterende, at man ikke startede inde.” Interviewer: “Så du brugte det til at? Emil: “Ja, det var lidt et frirum”. (ll. 216-225).

Som citaterne illustrerer, fungerede den gamle skole som et frirum, hvor spillerne ikke konstant skulle tænke på fodbold – et frirum, som de oplever et behov for. Fraværet af dette frirum i sportsskolerne skaber en række problematikker, som vi senere i analysen vil belyse.

4.1.4.3 Efterskolen

Efterskolen, som nogle af klubbens spillere går på, står i kontrast til sportsskolerne i folkeskolen eller på gymnasiet. Det fremgår af interviewene med de drenge, der går på efterskolen nu, at efterskolen giver drengene et større overskud i hverdagen og får

skolepresset til at fylde mindre. Generelt lyder det som om, at der er tid til at fokusere på andre ting end kun skole og fodbold. Oskar siger om hverdagen på efterskolen:

“Fx i dag har jeg haft to timers skole. Og så har jeg slappet af det meste af dagen. Så kørte vi herude og trænede. Og så hjem og have aftensmad, og så er det bare sådan afslapning resten af dagen” (ll. 38-43).

Det er altså ikke en presset hverdag, drengene har på efterskolen. Trykket er taget af på hverdagen, så det ikke kun handler om skole og fodbold. Oskar tilføjer hertil: *“Men det er også dejligt, at det er sådan et lille afbræk. Fordi det er ikke så meget skole, man fokuserer på på efterskole. Det er lidt mere sådan et år, hvor man kan fokusere lidt på andre ting” (ll. 62-64).* Erik følger op:

“Jamen altså.. Jeg tror egentlig på efterskolen, det er meget sådan noget andet, der bliver dyrket. Altså jeg synes egentlig.. Altså herude (i klubben) der spiller vi fodbold, og så kommer vi tilbage på efterskolen, som er 40 minutter væk. Hvor det ligesom.. Der er folk jo ligeglad med, hvordan det er gået til træning og sådan. Så det, tror jeg, også er godt” (ll. 1144-1151).

Af Oskars og Eriks citater bliver det tydeligt, at efterskoleåret står i kontrast til livet på sportsskolerne i folkeskolen eller på gymnasiet. Sportsskolerne virker strukturerende og tilrettelægger en hverdag, hvor skole og fodbold går op i en højere enhed i en travl hverdag. Her får de unge atleter en hverdag med ligesindede og holdkammerater, hvilket er med til at øge deres ensporede atletiske identitet; der er ikke plads til at møde andre unge mennesker og få udfordret sit verdenssyn. Efterskolen står i kontrast hertil, hvor det ikke kun handler om at tilrettelægge hverdagen så optimalt som muligt omkring skole og fodbold; tværtimod er der tid til en masse socialt med mennesker, der har andre interesser end én selv og ikke lever en elitesportstilværelse. På den måde tolker vi jf. Erikson og Marcia, at efterskoleåret kan fungere som et *moratorium* for de unge elitesportsatleter, hvis identitetsdannelse i høj grad er indsnævret omkring deres sport. Dermed kan deres *foreclosure*-identitet udfordres af andre unge mennesker, og de kan i dette *moratorium* udforske nye interesser og få tilstrækkeligt med tid til det ved siden af skole og fodbold. Af den grund tolker vi, at efterskolen kan spille en central rolle for drengene i en sund identitetsdannelse i elitesportstilværelsen.

4.1.4.4 Delkonklusion

Opsummerende skaber sportsskolerne altså en oplevelse af fællesskab og tilhørsforhold blandt andre seriøse eliteudøvere, hvilket de unge opfatter som positivt, blandt andet fordi det giver mulighed for at opbygge tætte venskaber med deres holdkammerater og andre ligesindede. Yderligere mindsker det også et mentalt pres, eftersom skolen ligeledes prioriterer sporten, hvilket giver spillerne mulighed for at fokusere på fodbolden. Dog kan sportsskoler hæmme en sund identitetsudforskning, da eleverne udelukkende omgås jævnaldrende med de samme interesser og yderligere oplever det som et tabu at udforske andre interesser. Det øgede fokus på fodbolden er med til at konstruere et ensidigt narrativ, hvilket ifølge McAdams kan være problematisk, når livet tager en uventet drejning. Efterskolerne tolkes dog at kunne stå i kontrast til sportsskolerne i folkeskolen og i gymnasiet, hvor drengene lyder til at få mere tid til at udvikle sig som unge mennesker og udforske andre interesser ved siden af fodbolden. På den måde lyder efterskoleåret som et sundt og vigtigt *moratorium* i elitesportstilværelsen jf. Marcia og Erikson.

4.1.5 Det sociale i elitesport

I dette afsnit vil vi analysere det sociale liv i elitesporten; dette dækker både over det sociale på holdet, men også mere generelt hvordan drengenes sociale betingelser er i elitesportstilværelsen. Målet med dette er at undersøge, om det sociale liv forstærker eller modererer identitetsdannelsen, *athletic identity foreclosure*, og hvilken rolle det sociale spiller for drengene i elitesportstilværelsen.

4.1.5.1 Kammeratlivet i klubben

Når vi undersøger og spørger ind til det sociale liv i elitesporten, bliver det tydeligt, at det sociale liv er relativt betinget for drengene; med det mener vi, at det er sporten, der dikterer drengenes sociale liv. De fleste kammerater er deres holdkammerater, idet det er med dem, de bruger størstedelen af deres tid med både på og uden for banen og i skolen, som vi også har nævnt i ovenstående afsnit. Derudover har de også begrænset tid og overskud ved siden af fodbold og skole, hvorfor drengene også er mere begrænsede i at bruge tid med venner uden for sportens verden. Kenneth siger:

“Altså nu er de venner.. de fleste venner her i X. Det er jo, fordi at jeg har spillet på hold med dem eller spiller på holdet med dem. Og så har jeg også nogle venner hjemme i X, men det er ikke nogen, jeg ser til. Så det er jo næsten alle mine venner, der er i klubben. Så det kan være fucking irriterende, at man ikke nogen gange.. Altså du ved, kan.. Hvad skal man sige.. Steppe lidt ud af det, men.. Jeg tror også bare, man skal lære at være i det. Det er man bare nødt til at acceptere” (ll. 859-864).

Som Kenneth er inde på, kan der være nogle udfordringer i forhold til at steppe ud af fodboldmiljøet og den dertilhørende identitet, men *“det er man bare nødt til at acceptere”*. Som man kan fornemme af Kenneths ord, virker det generelt som en præmis, at man må ofre noget af det sociale, men at drengene også får gode venner i klubben. Ofringer er en del af elitesportstilværelsen, og man må blot lære at acceptere dette som elitesportsudøver; hertil er den begrænsede sociale omgangskreds og det begrænsede sociale liv uden for fodboldmiljøet én af disse. Det er præmissen for at gå efter drømmen. Både sportsskolen og den store mængde tid, de tilbringer i klubben, har medført, at deres sociale liv i høj grad er indsnævret til kun at omfatte deres fodboldkammerater. Denne indsnævring medfører, at spillerne i stigende grad afgrænser deres identitet til udelukkende at omhandle fodbold.

Ole forsikrer dog om, at relationerne også kan indeholde andet end fodbold. Han siger:

“Altså selvfølgelig.. Det hele handler jo heller ikke om fodbold herude. Jeg har også nogle, altså.. Jeg har fået nogle virkelig gode venner herude, hvor vi har det, altså.. Virkelig sjovt sammen uden for fodbold” (ll. 748-758).

Dermed kan drengene også formå at skabe gode venskaber i klubben, som de formår at trække med uden for fodbolden og måske have fokus på andre ting. Dette tolkes at være rigtig positivt, når dette lykkedes. Dog tolker vi også i forlængelse af det, Kenneth siger, at venskaberne er betingede, og at de ikke kan undgå at blive centreret omkring fodbolden.

4.1.5.2 Egen rejse - usikker verden

Vores indtryk fra interviewene er, at drengene har venner på holdet, og nogle får også gode venner, som de holder fast i. Det er dog også meget fremtrædende i empirien, at spillerne er der for deres egen skyld og for at jagte deres store drøm om at blive professionel fodboldspiller. Om det siger William:

Interviewer: "Er det måske også bare den indstilling, man lærer fra start af.. at det er ens egen rejse først og fremmest?" William: "Ja, det vil jeg sige. Fordi jeg har haft.. Der har virkelig været mange undervejs, som jeg egentlig har følt, jeg var rigtig gode venner med. Som har været på holdet og så røget af. Og så taler man ikke med dem mere. Så det er sådan.. På en eller anden måde er jeg blevet bekræftet i, at det bare er midlertidige venner." Interviewer: "Hvordan oplevede du det ift. ikke at snakke med dem mere?" William: "Jeg tænkte ikke over det. Så er det bare sådan: Så er de ude. Så er det sådan, det er" (ll. 1479-1504).

Theo følger op:

"Men jeg vil sige 100% stadigvæk, at jeg gør det, fordi jeg har rigtig gode venner, men modsat.. Hvordan skal jeg sige det? Hvis jeg en dag skulle ryge til en anden klub, så vil det jo heller ikke være, fordi jeg er ked af det altså.. Jeg tror, relationer selvfølgelig er vigtige, men man kunne også godt leve uden dem" (ll. 453-458).

Mens drengene giver udtryk for at have gode venner på holdet, fornemmer man også den kynisme, de unge elitesportsudøvere har opbygget gennem tiden i elitesportsmiljøet. Drengene værdsætter det sociale og venskaberne, men der er for dem også en afklarethed omkring, at der er vigtigere ting i form af en drøm. På den måde er elitesportsmiljøet en hård verden og en usikker verden, og det er en præmis, at folk bliver sorteret fra undervejs i "udskillelsesløbet". Drengene kæmper for at komme med fra år til år og blive på holdet. Omkring U13 og U14 lyder det generelt mere trygt, mens der kommer et skifte omkring U15. Her begynder nogle spillere at få kontrakter, og det er en vigtig indikator for spillerne, hvor de ligger i hierarkiet, og om deres hårde arbejde lønner sig. Samtidig oplever mange af spillerne markant modgang ved skiftet til tilværelsen som førsteårs U17-spiller. Her bliver spillerne for første gang slået

sammen med årgangen over, og derfor bliver konkurrencen skærpet markant. Her er det fælles for alle vores informanter, at de giver udtryk for, at dette år er særligt hårdt. Der er altså hele tiden mange steps i ungdomsrækkerne i elitesportstilværelsen, og der er hele tiden en kamp for “overlevelse”. På den måde skaber elitesportsverden denne kyniske verden, hvor alle kæmper deres egen kamp og kæmper for at overleve og arbejde sig opad i hierarkiet.

Som nævnt i vores teoriredegørelse af *Social Identity Theory* er selvets nøglefunktion at blive integreret og accepteret i et socialt fællesskab (Baumeister, p. 17f). Mennesker besidder et grundlæggende behov for at føle sig forbundet og være en del af et fællesskab, hvilket bliver muligt ved at opbygge et godt omdømme i en gruppe (Baumeister, 2023, pp. 271, 296f). Derved kan den uendelige konkurrence i elitemiljøet risikere at udfordre selvets behov for at føle sig integreret og accepteret i det sociale fællesskab; frygten for marginalisering kan risikere at blive en konstant følgesvend op gennem ungdomsrækkerne. Dermed lyder det som om, at man kan føle sig integreret og accepteret, men hver enkelt ved ikke, om det er på lånt tid. Når drengene har brugt hele deres opvækst på at oparbejde denne ensidede sportsidentitet jf. *athletic identity foreclosure*, internalisere gruppeidentiteten og fodboldspillerprototypen, er det også med ekstra risiko, at man putter alle æg i én kurv i et så konkurrencepræget og usikkert miljø. En af spillerne nævnte, hvordan han følte sig “(...) sådan lidt mindreværdig og svag” (l. 1205), da han kort stoppede til fodbold. Risikoen og frygten for at blive marginaliseret eksisterer konstant, og individet risikerer at betale en identitetsmæssig pris, hvis de fx ikke længere kan bruges på holdet eller bliver skadet. Som Sven var inde på: “Og jeg tror også, at hvis jeg skulle sådan stoppe med fodbold [...] Altså hvem er jeg så? Fordi.. Det har været mig hele livet” (ll. 746-748). Ud fra citatet kan man altså konstatere, at det er med en stor identitetsmæssig risiko, at fodbolddrengene satser alt på et bræt i elitesportstilværelsen. I interviewet med Adam fremgik det, hvordan kontrakterne fungerer som en sikring i forhold til denne usikkerhed.

Interviewer: “Kan det der med at være bange for ikke at blive ved i klubben nogle gange florere i dit hoved?” Adam: “Nej, ikke nu.” Interviewer: “Er det, fordi det går godt?” Adam: “Nej.. Der (tidligere) havde jeg heller ikke kontrakt med klubben. Så

der kunne jeg blive smidt af holdet. Det kan jeg jo ikke rigtig.. Det kan jeg jo ikke lige nu” (ll. 525-536).

På den måde fungerer kontrakten som en sikring for drengene. Kontrakten giver dem ro og anerkendelse i et konkurrencepræget elitemiljø, hvilket også fjerner denne evige frygt for marginalisering i miljøet. Dermed tolkes ungdomskontrakterne at varetage en vigtig funktion for drengene, men samtidig kan kontrakterne også blive endnu en forstærker af *athletic identity foreclosure*. Opsummerende kan kontrakterne altså både varetage en støttende funktion, hvor individet mærker anerkendelse og får tempo ud af den hårde elitesportstilværelse. Modsat kan kontrakten dog også risikere at øge den atletiske identitet markant og ensføre den ensidede identitet yderligere.

4.1.5.3 Det hårde miljø

Fra de foregående afsnit omkring de sociale betingelser i klubben og elitesportstilværelsen kan man fornemme, at drengene skaber gode relationer i elitesportskonteksten, men at der samtidig er en række betingelser og præmisser omkring de her venskaber, som giver drengene et kynisk synspunkt på dem. Den kyniske verden og frygten for marginalisering skaber et hårdt elitemiljø, der også kan udfordre venskaberne. De deler alle den sociale identitet og fodboldspiller-prototypen, hvilket indebærer, at man træner hårdt, man tager fodbold seriøst, og man har kun fodbold for øje. Det er det, der adskiller dem fra andre unge mennesker og giver dem os/dem-dikotomien. Ben beskriver i forlængelse af den sociale identitet og fodboldspiller-prototypen, hvordan man kun snakker om “fodbold, damer og penge”, og at det er tabubelagt at snakke om en plan B eller C. Han siger:

“Ja, det synes jeg 100%, det er (tabubelagt at snakke om en plan B eller C). Jeg tror det der med at vise, at man kan lykkes med det her. Det er virkelig et tegn. Altså.. Jeg tror helt ærligt ikke, at der bliver snakket om andet end fodbold, damer og penge i vores omklædningsrum. For at være sådan.. For at se groft på det” (ll. 1123-1127).

Man fornemmer af Bens citat, hvordan der kun er én vej for drengene. Som et resultat af det høje ambitionsniveau, som alle drengene deler, kan der forekomme skæld-

ud ved fejl på banen og bagtaleri blandt holdkammerater på bagkant af en dårlig præstation. Om det siger Emil:

“Men det kan godt være, det er, fordi man konkurrerer meget. Altså der er også meget sådan.. Hvis der er en, som har haft en dårlig kamp, fx har kostet nogle mål, så er der også meget sådan.. At folk bagtaler den person. Det er tit bare sådan. Så er det væk igen efter en dag” (ll. 580-585).

Citatet fra Emil fortæller den brutale sandhed vedrørende elitesportstilværelsen; alt og alle er fokuserede omkring præstationerne, og hvis en person har “kostet”, så risikerer han at blive bagtalt. Det vil sige, det sociale hele tiden er betinget af, hvordan man har spillet på banen. Udover man som individ måske selv frygter at miste sin plads på holdet, skal man også hele tiden frygte de sociale konsekvenser af en dårlig præstation. Dermed er der konstant meget på spil for drengene på flere fronter, og det er en hård præmis ved elitesportstilværelsen; alt er centreret omkring præstationerne. Det er præstationerne, der sikrer den personlige eksistensberettigelse i miljøet samt den sociale plads i hierarkiet. Bertram uddyber dette videre i forhold til frygten for at lave fejl:

“Jeg tror, det var fordi, at jeg oplevede, at når jeg lavede fejlene, så fik jeg ligesom ‘tæsk’. Altså.. Det er jo lidt ligesom at træne sin hund med, at hver gang den laver fejl, så slår man den med en sten” (ll. 1668-1671).

Dermed er det også en hård sammenligning, Bertram laver i forhold til fejlkulturen i klubben. Det er tydeligt, at det høje ambitionsniveau for præstationerne sætter en hård dagsorden for, hvordan fejl bliver håndteret. Det kan gå hårdt ud over trivslen på holdet, og det kan koste hårdt på den psykologiske tryghed for drengene i deres hverdag som fodboldspillere. Det kan give et usikkert træningsmiljø, hvor spillerne er bange for at lave fejl jf. psykologisk tryghed (Edmondson if. Henriksen, Diment & Kuettel, 2023, pp. 8-9). Det er altså vigtigt, at individet kan byde ind og lave fejl uden frygt for at blive straffet, marginaliseret eller på anden vis opleve personlige konsekvenser (Walton et al., 2023, p. 558). Mens social støtte i elitemiljøer kan forebygge risikoen for udbrændthed, kan negative sociale interaktioner som fx konflikter med holdkammerater bidrage til risikoen for udbrændthed (Gustafsson et al., 2017, p.

111). Den svære balancegang i elitesport ligger i, at der altid er en ny mand, der står klar i kulissen til at overtage en plads på holdet; derfor kan der ikke blive givet plads til en uanet mængde fejl pr. spiller. Dermed ligger den svære balancegang i et talentmiljø i, at de unge spillere skal have plads til at fejle og netop lære af disse fejl, men omvendt kan hver enkelt spiller heller ikke få plads til at fejle konstant; herved kan pladsen ikke blive ved med at blive forsvaret. Uagtet de taktiske beslutninger fra trænerne side tolkes det dog som værende særligt afgørende, at der i det sociale gives plads til at lave fejl. Det er særligt afgørende, at spillerne besidder *perfection strivings*, altså perfektionsbetræbelser, frem for *perfection concerns*, perfektionsbetyrninger, da de ellers er i risiko for at udvikle udbrændthed (Gustafsson et al., 2017, pp. 110-111).

4.1.5.4 Sociale afsavn

Afsluttende omkring de sociale betingelser i elitesportstilværelsen vil vi nævne de sociale afsavn, som er et gennemgående tema i empirien. Drengene lever ikke det "almindelige" ungdomsliv fyldt med alkohol, fester, og hvad det ellers indebærer. Tværtimod giver de i høj grad afkald på disse ting i jagten på den store drøm om at blive professionel fodboldspiller. Disse aspekter tolkes også at være en del af fodboldspiller-prototypen; at man ikke tager til fester, og man ikke drikker alkohol. Disse ting er modstridende med den identitet og prototype, drengene har. Lauge siger om det:

"Det kan godt være svært nogle gange, hvis man gerne vil til en fest eller til en koncert dagen inden en kamp. Så må man jo sige nej til det. Og det er jo.. Altså.. Det er jo hårdt i situationen, men man ved også på den lange bane, hvad der giver bedst mening. Og hvis man gerne vil opnå den her drøm" (ll. 1024-1044).

Det er altså netop drømmen, der konstant ligger i drengenes baghoved. På den måde bliver det også meget "ofringerne vs. drømmen" for drengene. De ved godt, de ikke kan tage til diverse fester og sociale arrangementer, hvis de ønsker at gå hele vejen inden for fodbolden. Bertram siger også: *"Jamen altså.. Nu er det jo meget sådan noget fest og ja.. Det tager man ikke rigtig til, vel? Øh, men også bare sådan mange sociale arrangementer"* (ll. 1120-1122). Det er altså en præmis ved elitesportstilvæ-

relsen, at man ofrer festerne og de sociale arrangementer, som ens jævnaldrende dyrker i høj grad i teenageårene. På den måde forstærkes den atletiske identitet og os/dem-dikotomien. Drengene bliver adskilt fra deres jævnaldrende og lever ikke et ‘almindeligt’ ungdomsliv; de er elitære sportsfolk, og den tilværelse kommer med en række krav og betingelser. Drengene virker generelt afklarede med disse rammer, men rammerne tolkes også at være med til at forstærke den atletiske identitet.

4.1.5.5 Delkonklusion

Opsummerende omkring det sociale liv i klubben og de sociale betingelser for de unge elitefodboldspillere kan man sige, at de alle får gode kammerater i klubben, og en af drengene forsikrer os også om, at der kan være andet end fodbold. Det er dog også tydeligt i empirien, at drengenes sociale liv bliver dikteret af sporten, og de har ofte en social omgangskreds, der mest af alt er begrænset til drengene fra holdet. Denne afgrænsning er dermed med til at ensføre deres identitet yderligere til fodbolden. Dette tolker vi også kan være udfordrende, idet miljøet er særligt præstationskrævende, og frygten for marginalisering eksisterer. Samtidig kan miljøet til tider være hårdt som et resultat af det tunge præstationspres, hvilket også kan resultere i skældud eller bagtaleri; dermed kan det også være hårdt kun at have disse kammerater, hvor alle har fokus på deres egen store drøm. Afsluttende ofrer drengene en del i forhold til de sociale aspekter af deres ungdomsliv sammenlignet med deres jævnaldrende. Det gør de med henblik på deres store fodbolddrøm, og alle drengene virker bevidste om, at det er en præmis for den “karrierevej”, de har valgt.

4.1.6 Den komplekse fodboldverden

Dette afsnit vil præsentere yderligere eksterne faktorer, såsom agenter og sociale medier, som også har betydning for spillerens identitetsdannelse. Disse faktorer kan bidrage til, at spilleren begynder at få en fornemmelse af faktisk at være noget særligt – en del af eliten.

Den teknologiske udvikling, hvor sociale medier er blevet til en del af de unges dagligdag, er med til at influere spillernes måde at se sig selv på. Det handler både om at bevare en sammenhængende identitet og om at kunne iscenesætte og sælge sig selv til den professionelle fodboldverden. Kenneth gav et indblik i den komplekse fod-

boldverden, hvor det ikke blot handler om at blive anerkendt gennem sociale medier af scouts og andre fodboldkolleger, men også om at forsvare sin identitet ved at bevare en sammenhængende identitet. Vi spurgte ham, om han bruger sociale medier til at markedsføre sig selv som fodboldspilleren på, hvor han svarede:

“Ja, det gør jeg 100%. Det er jo en verden fyldt med, nu siger jeg penge, anerkendelse, hype og altså.. Du ved, og det der med at nogle dage, så er der en eller anden scout fra en stor klub, der begynder at følge en, og da jeg var yngre, der var det nye agenter” (Kenneth, ll. 711-714).

Som det ovenstående citat fremhæver, er fodboldverden ikke en simpel struktur, hvor kun familien, venner, skolen og klubben har noget at sige. Det handler om at kunne sælge sig selv til scouts og klubber, som spiller en central rolle i at muliggøre, at drømmen kan blive til virkelighed. Sociale medier er dermed med til at intensivere spillernes identificering med fodboldrollen og fungerer som endnu et bevis på, hvor stor betydning social anerkendelse og status har for deres identitetsdannelse. Som Theo fortæller: *“Altså det er helt klart igen. Det er anerkendelse, og det giver status”* (l. 774). Denne konstante jagt på anerkendelse og status for at kunne fastholde sin position i samfundet lægger et yderligere pres på de unge spillere.

Agenter, scouts og sociale medier bidrager til et konstant pres på spillerne. De skal hele tiden bevise deres værd for at opnå den anerkendelse, de længes efter for at opleve en stabil selvforståelse. Derudover forstærker sociale medier nogle af de karakteristika, der kendetegner elitesporten. De unge bruger disse platforme til i endnu højere grad at opbygge et selv billede, hvor fokus er på at synliggøre sig selv og de præstationer, de har opnået.

4.2 Identitetens problematikker og konsekvenser

I analysens anden del vil vi bevæge os videre fra de strukturer, der påvirker og former drengenes identitet, til de problematikker og konsekvenser, denne identitetsdannelse kan medføre. I denne del af analysen undersøger vi, hvilke problematikker og konsekvenser der knytter sig til spillernes identitetsdannelse belyst via udvalgte teorier og spillernes udtalelser.

4.2.1 Frirum

Det er kendetegnende for drengene, at de har en hverdag fyldt med lange dage og store præstationskrav. De er på fra morgen til aften med skole, fodbold og afleveringer. I de mange præstationskrav og i det tætte program kan der opstå et behov for både fysisk og mental restitution. Fælles for vores informanter er, at de samlet set giver udtryk for, at de ikke som sådan mangler et frirum. Man kan mærke, at der er tryk på deres hverdag, men de giver dog udtryk for, at de to friaftener i ugen er et tilstrækkeligt frirum for dem. Der kommer dog også ting frem i empirien, som kan indikere, at de til tider alligevel kan mangle et frirum, og at det kan være svært at få pause fra fodbolden – særligt mentalt.

William sætter ord på elitesportstilværelsen, hvor både skole og fodbold skal balanceres. Han siger: *“At altså på en eller anden måde er man på arbejde fra klokken 6-7 om morgenen til klokken 18 om aftenen. Så der er meget lidt fritid”* (ll. 403-407). Der er altså ikke meget fritid for drengene i hverdagen, hvor de kan fokusere på andet end skole og fodbold. Med et blik på hele ugen får man også en fornemmelse af, at der ikke er meget tid og overskud til overs ved siden af skole og fodbold. William giver udtryk for, at når han så endelig har fri, fokuserer han udelukkende på at holde fri og lade op. Han siger om det:

William: “Bare holde fri, tror jeg” Interviewer: “Det har du brug for?” William: “Ja, efter sådan seks dage i ilden. Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag, lørdag. Og så.. Ja, så er det søndag, at man ville have tid til at være sammen med nogle af dem. Men der har jeg så bare valgt at holde fri” Interviewer: “Fordi du har brug for det?” William: “Ja” (ll. 389-399).

Som det fremgår af citatet, er drengene trætte om søndagen. De har ikke overskud til at dyrke det sociale eller bruge tiden på noget andet end fodbold, når de har deres få fridage; her skal der holdes fri og restitueres fysisk og mentalt. Hertil siger Theo:

“Det gør seriøst underværker det der med bare at få lov til at ligge i sin seng. Og du ved, at jeg ved, at jeg ikke skal nå min søvn endnu, lektierne er ok, og jeg er ved mine forældre. Du ved, det der med at man får en tryghed og bare kan slappe af. Det er

*ikke mange timer, de fleste fodboldspillere har dem, så de kan seriøst gøre under-
værker ved en. Så jeg tror virkelig, det bidrager til, at jeg kan lægge tingene væk”*
(ll. 819-825).

Theo beskriver et stort, fundamentalt behov for bare at ligge i sin seng – ingen skole, ingen lektier, ingen fodbold. Han ønsker blot at ligge i sin seng; det gør endda under-
værker for ham, synes han. Drengenes beskrivelser af et markant behov for hvile er i
overensstemmelse med litteraturen inden for sportspsykologien; her skelnes mellem
rest og *recovery*, altså hvile og restitution (Eccles & Kazmier, 2019). Som et resultat
af atleteres *commitment* til deres sport, har de svært ved at give livet uden for sporten
tilstrækkelig opmærksomhed. Eftersom fx skole også kræver en koncentreret indsats
af atleterne, er behovet for det, de kalder *low-cognitive-demand*-aktiviteter i *low-
cognitive-demand*-miljøer, stort. Dette skal altså forstås som aktiviteter, der ikke stil-
ler høje kognitive krav; det kunne fx bestå i at se fjernsyn, spise god mad eller surfe
rundt på nettet hjemme i rolige omgivelser (Eccles & Kazmier, 2019, p. 94). Det er i
overensstemmelse med vores empiri, hvor drengene generelt beskriver, at de sætter
stor pris på deres små frirum eller fridage. Det vil sige, at når der opstår mulighed for
“bare at ligge i sengen” alene eller med deres kæreste i det travle program, er det
yderst værdsat hos drengene; det er en effektiv måde at hvile både fysisk og psykisk
for dem. Det indikerer for os, at drengene tydeligt er pressede fysisk og mentalt i den
travle, præstationsorienterede elitesportstilværelse. De bruger alle ressourcer i deres
hverdag på skole og fodbold, så når de kommer til deres fridag om søndagen, kan de
kun tænke på at ligge på langs og ikke at skulle være noget for nogen.

Eccles & Kazmier (2019) skriver videre, at et af de centrale problemer ved at define-
re hvile som fysisk inaktivitet er, at fysisk inaktivitet ikke garanterer, at individet
også får psykisk hvile (p. 90). Vores empiri præsenterer også denne problemstilling.
Adam beskriver, hvordan det kan være svært at zone ud og lade være med at tænke
på fodbold: “*Jeg tænker stort set altid på det (fodbold). Nogle gange så har jeg også
brug for at kunne zone ud. Men det er rigtig svært overhovedet ikke at tænke på det”*
(ll. 454-462). Adam beskriver altså behovet for at kunne zone ud og tænke på noget
andet end fodbold, men at det kan være udfordrende for ham. Det kan være skadeligt
for atleter at tænke på deres sport konstant, idet de hele tiden bruger kræfter på at
tænke deres sport og ikke får psykisk hvile. Dette kan risikere at føre til mental ud-

mattelse, hvilket kan lede videre til manglende motivation (Eccles & Kazmier, 2019, p. 93). Sven siger i forlængelse af de andre:

”Men også bare fordi.. Man bruger så meget energi herude.. Og til ligesom at yde sit bedste, er det ikke altid, når man kommer tilbage, at man har overskud. Specielt i mine friweekender, der kan jeg rigtig godt lide bare at være derhjemme. For det her.. Det tager ligesom bare.. Er helt brændt af af ugen” (ll. 1124-1129).

Drengenes store behov for blot at ligge i deres seng og lave ingenting peger på, at deres hverdag er præget af høje krav. Samtidig viser deres vanskeligheder med at lægge fodbolden fra sig, hvor stor betydning sporten har – men også, hvor snæver deres identitetsdannelse er. Det kan altså være svært for drengene at få fuldstændig hvile fra deres sport, idet størstedelen af deres kalender indeholder sportsaktiviteter, og når de endelig har fri fra fodbold, kan det være svært at tænke på andet. Der er studier, der påpeger, at dårlig hvile er en central risikofaktor i at udvikle udbrændthed (Cresswell & Eklund, 2007 if. Eccles & Kazmier, 2019, p. 95). Det er derfor vigtigt, at klubben understøtter drengenes hvile og restitution både fysisk og psykisk. Drengenes store behov for hvile, når de omsider har fri fra skole og fodbold, besværliggør yderligere mulighederne for at udforske andre dele tilværelsen eller møde mennesker uden for deres elitesportsboble, hvilket intensiverer udviklingen af *athletic identity foreclosure*.

4.2.2 Anstrengelse/belønnings-modellen

I det næste afsnit vil vi dykke ned i, hvordan den store forpligtelse til fodbolden og de mange ofringer, spillerne laver, påvirker deres mentale tilstand. Med afsæt i Siegrists (1996) “anstrengelse/belønnings-model” vil dette afsnit belyse, hvilke konsekvenser og problematikker spillernes identitet har for deres mentale velvære.

Samtlige spillere gav udtryk for, at det kræver mange ofringer for at kunne forfølge drømmen om at blive professionel fodboldspiller. Som Ben belyser:

“Der er også perioder, hvor det kan være svært. [...] Når ens forældre skal ud at spise, men det er dagen før kampen, hvor man bliver derhjemme. Det kan godt være

lidt hårdt, men jeg tror bare man er nødt til at tænke på, at det forhåbentligt betaler sig i sidste ende” (ll. 933-939).

Det er således en grundlæggende præmis i elitesportsmiljøer, at man må ofre en række ting i nuet for først at opnå en eventuel belønning langt ude i fremtiden. Flere undersøgelser har vist en positiv sammenhæng mellem *delayed gratification* og bedre præstationer i fremtiden (Shoda, Mischel, & Peake, 1990, p. 978). Shoda et al. (1990) har yderligere fundet ud af, at disse børn, som udskyder deres belønninger, har en højere selvkontrol (p. 982), som Baumeister (2023) hævder, er det vigtigste børn kan lære (p. 232f). Dermed betragtes denne form for belønningsudskydelse som værende sund at lære ifølge flere teoretikere.

Dog er der en risiko for, at spillerne befinder sig i en stresset tilstand, jf. Siegrists (1996) anstrengelse/belønnings-model, fordi de oplever en vedvarende ubalance mellem den indsats, de yder, og den belønning, de modtager (p. 27f). Selvom Siegrists model oprindeligt er udviklet med fokus på arbejdslivet, tolker vi også, at den er relevant i analysen af *athletic identity foreclosure*. Emil fortæller fx at fodbolden godt kan ses som arbejde: *“At altså man er på en eller anden måde på arbejde fra klokken 6-7 om morgenen til klokken 18 om aftenen”* (ll. 403-405). Siegrist (2002) hævder, at mennesker har behov for både social vekselvirkning og at opleve balance mellem deres anstrengelser og den belønning, de modtager for denne anstrengelse (pp. 263-264). Anstrengelse, i en fodboldkontekst, skal forstås som det betydelige tidsforbrug og det mentale pres, der følger med en konstant tilstedeværelse af fodbold i spillernes tanker og hverdag. Belønning kan i denne sammenhæng forstås som holdudtagelse, muligheden for at realisere den professionelle drøm, økonomisk gevinst samt social anerkendelse. Sven vidner om behovet for denne gensidighed: *“Altså man skal jo hele tiden føle, at man får mere igen, end hvad det er, man lægger i det”* (ll. 765-766).

Manglende gensidighed mellem disse variabler kan føre til tilbagevendende følelser af depression, vrede og demoralisering, hvilket både bidrager til at skabe og opretholde stress (Siegrist, 1996, p. 29-30). Ifølge teorien kan det tolkes, at spillerne befinder sig i en højrisikogruppe for at udvikle stress, da de ofte oplever en vedvarende ubalance mellem anstrengelse og belønning jf. deres tidsforbrug. Denne ubalance

kan fremkalde negative emotioner og bidrage til en konstant stressbelastning hos spillerne. En af spillerne fortæller, hvilke følelser han gik med, da han oplevede ubalance mellem den anstrengelse, han foretog, versus den belønning, han modtog:

“Det var en forfærdelig uge. Det var virkelig ikke sjovt. Og det havde jo været sådan en lang proces, hvor det ikke var gået godt, og så overflød glasset ligesom. Jeg tror, det er jo ikke noget, der bare lige kommer over natten. Det var noget, der havde været lang tid undervejs. Og jeg oplevede meget for meget skældud i rigtig lang tid. Altså, af andre spillere. Af de ældre spillere, hvor jeg ikke rigtig følte mig klar nok til det, hvis man kan sige sådan. Hvor jeg tror bare, til sidst, så blev det så brutalt, at jeg måske begyndte at græde [...] Ja. Altså, det var meget negativt det hele omkring fodbold. Ja, der var ikke rigtig noget sådan positivt ved det. Og det tror jeg også, at man kigger jo lidt hele tiden efter, hvad er det positive i det. Hvor man, lige så snart man ikke rigtig ved, hvad man skal. Altså få ud af det. Så mister man lidt mening med det jo” (ll. 197-288).

Som citatet illustrerer, opstår der negative følelser hos spillerne, når både præstationerne udebliver, og den forventede belønning ikke bliver opnået. Sker denne ubalance over en længere periode, kan det i sidste ende føre til, at spilleren mister mening og glæde ved fodbolden, hvilket ifølge Raedeke (1997) er kendetegnet ved udbrændthed (p. 411f). Fodboldspillere med en ensporet atletisk identitet er i konstant risiko for ubalance mellem anstrengelse og belønning, da de har investeret alt i fodbolden. Når sporten fylder alt, kræver det en tilsvarende stor belønning for at skabe balance, som er vanskelig at indfri. Ligeledes fandt Hilpisch et al. (2024) ud af, at højt tidsforbrug i sig selv ikke er forbundet med symptomer på udbrændthed, men bliver først en risikofaktor, når det kombineres med skuffende resultater i sportslige konkurrencer (p. 1067). En af spillerne mærkede, hvordan hans enorme anstrengelser begyndte at sætte sine spor, da han gik ned med akut stress. Han oplevede et stort pres for at præstere og følte samtidig en usikkerhed omkring, hvorvidt han overhovedet kunne realisere sine mål. Her fortæller han, hvordan han oplevede dette:

“Jeg kunne ikke helt sådan, du ved, finde hoved og hale i.. Jeg kunne bare huske, jeg kunne mærke, at det var, at jeg var meget emotionel. Jeg blev hurtigt ked af det, og du ved, var hele tiden sådan på.. Hvad skal man sige? På grænsen til tårer på en

eller anden måde. Jeg tror bare, det var et signal på, at jeg hele tiden var presset, så det var sådan. Især da jeg kunne mærke, at jeg var hurtigt til tårer” (Erik, ll. 261-266).

Citatet illustrerer, hvordan det vedvarende krav om at præstere som fodboldspiller kan opbygge et indre pres, der gradvist intensiveres, indtil det til sidst bliver for meget, og man bryder sammen. Da han endelig opnåede sin belønning ved at indfri sit mål, begyndte tingene at vende, og som han selv beskriver det: *“Så synes jeg også, at jeg var okay til at lægge det fra mig igen”* (Erik, l. 288). Dette indikerer, at fodbold optog hele hans bevidsthed, og da målene ikke blev indfriet med det samme, befandt han sig i en længerevarende ubalance, som til sidst førte til et sammenbrud. Da balancen mellem anstrengelse og belønning atter blev genoprettet, følte det godt igen. Dermed befinder individer med en ensoprettet atletisk identitet sig i en risikogruppe i at kunne gå ned med stress eller opleve udbrændthed, som stemmer overens med Bakker, Killmer, Siegrist, & Schaufelis (2000) studie (if. Gustafsson, Hassmen, Kentta & Johansson, 2007, p. 801).

Selvom nogle af spillerne oplever stressende tilstande i deres tilværelse, accepterer de denne konstante ubalance, da de ifølge Siegrist (2002) enten er overforpligtede, har et strategisk grundlag eller ingen andre muligheder (p. 266). Dermed accepterer samtlige af spillerne denne ubalance, hvor de har ofret mange ting, eftersom de er overforpligtede til fodbolden. Fodbold fylder alt i deres liv, og derfor kan de ikke forlade sporten, selvom de oplever stressede tilstande. Ligeledes accepterer spillerne denne ubalance, fordi de har et mål og en drøm om at blive professionel fodboldspiller. Som Ben beskrev det tidligere: *“Forhåbentligt betaler det sig i sidste ende”* (l. 939). De har en overbevisning om, at hvis de træner hårdere og mere, skal belønningen nok komme på et tidspunkt. Det illustrerer Simon: *“Altså, sidste år spillede jeg altså ingen kampe, eller jeg vil hellere sige.. Måske fire kampe eller sådan noget. Men vidste også godt, at det nok en dag skulle komme, hvis jeg bare blev ved med at træne”* (ll. 1742-1753). Udover at være overforpligtede og tror, at belønning nok skal komme, har de puttet alle deres æg i én kurv. De har som nævnt ingen plan B og C. De har dermed ingen andre muligheder end at blive i fodbolden og holde ud. Alle drengene har én drøm: At blive professionelle fodboldspillere. De har sat alt ind på denne ene drøm, uanset om fremtiden ser lovende eller udfordrende ud. Denne drøm

spiller en central rolle i, at de fortsætter i klubben og holder ud på trods af ubalancen, da de tror på, at belønningen til sidst vil komme.

Spillere, der besidder en *athletic identity foreclosure*, har en øget risiko for at forblive i ubalancen mellem anstrengelse og belønning i lang tid. På grund af manglende alternative planer, deres overforpligtelse til sporten og troen på, at belønningen nok skal komme, forbliver spillerne i miljøet. Over tid kan dette medføre negative psykologiske virkninger, især når præstationerne udebliver, og spillerne oplever denne ubalance over en længere periode.

4.2.3 Behovet for anerkendelse i sporten

Samtlige spillere tillægger anerkendelse stor betydning, da det får dem til at føle sig værdsat og giver motivation i dagligdagen. Som beskrevet i afsnittet "Vejen ind til eliten", tolker vi, at mange af spillerne i høj grad har internaliseret deres interesse for fodbold gennem den sociale anerkendelse, de modtog tidligt i livet. Endvidere har vi beskrevet, hvordan spillere med en ensartet atletisk identitet i særlig grad er afhængige af denne form for anerkendelse for at opretholde en stabil identitetsfølelse og selvforståelse over tid.

William fortæller, hvordan anerkendelse påvirker ham: "*I en eller anden grad er det jo vigtigt, fordi da jeg ikke følte anerkendelse. Der var det jo ikke fedt at spille fodbold. Så på den måde er det jo vigtigt*" (ll. 1064-1067). Citatet illustrerer, hvordan anerkendelse er med til at styrke hans lyst til at spille fodbold. Som det fremgik af afsnittet om anstrengelse/belønnings-modellen, udgør anerkendelse en central kilde til, at spillerne oplever balance mellem indsats og belønning. Dette demonstrerer, hvordan deres humør påvirkes af graden af anerkendelse – både i positiv og negativ retning. Theo fortæller yderligere dette: "*Anerkendelsen er selvfølgelig også en stor ting i det*" (l. 640). Anerkendelse fremstår dermed som et afgørende element i tilværelsen som fodboldspiller. Ligeledes fortæller alle drengene, at anerkendelse fungerer som en vigtig motivationsfaktor for at fortsætte. Når anerkendelsen udebliver, såsom en manglende startplads, "*så er det svært at motivere sig til at træne og kampe og de her ting*" (Erik, l. 683). Tager man det et skridt videre, kan det tolkes, at spillernes store behov for anerkendelse bunder i, at den fungerer som en måde at bekræfte og

opretholde deres selvforståelse som fodboldspillere på. Ifølge Erikson (1956) styrker anerkendelsen de unges selvforståelse og giver dem en følelse af at være den samme over tid (p. 67). Hvis denne anerkendelse er fraværende, kan spillerne føle, at sporten er meningsløs, som Sven belyser: “Så ligesom den her lille belønning for at, altså yde et godt arbejde. Det er det der med, at det sådan, det ikke bliver meningsløst” (ll. 684-686). Som citatet illustrerer, kan fraværet af anerkendelse fremkalde en følelse af meningsløshed, hvilket antyder, at spillerne i høj grad motiveres af ønsket om at blive anerkendt. Deres engagement i fodbold fremstår således som en stræben efter anerkendelse, som de bruger til at bekræfte og opretholde deres identitet. Det giver god mening i lyset af vores tidligere fund, der peger på, at spillernes identitet i høj grad bygger på både social anerkendelse og status. Dette sker som følge af en manglende udforskning af egne interesser, hvilket medfører, at disse individer i højere grad har behov for social anerkendelse for at opnå en oplevelse af selvforståelse, jf. deres *performance narrative* (Uzzel et al. 2024).

Den værdi, spillerne tillægger anerkendelsen, kan tolkes som et udtryk for, at de har konstrueret et *glorified self* – et idealiseret selvbillede, hvor deres identitet er tæt forbundet med forestillingen om et “ideal selv”, som er afhængig af høj anerkendelse, social status og gode præstationer (Adler, 1989 if. Sparkes, 1998). Denne konstruktion udspringer, som tidligere nævnt i analysen, af den omfattende sociale anerkendelse, spillerne har modtaget, hvilket samtidig fungerer som en bekræftelse af deres status og værdi som talentfulde fodboldspillere. Når præstationerne udebliver, og spilleren ikke længere føler sig som den bedste på holdet – hvilket skiftet til en ny klub har medført for nogle – kan det medføre en oplevelse af tvivl om sig selv som fodboldspiller. Adam fortæller om denne oplevelse her: “Jeg tror, det var det allerhårdeste.. Det var det der med at være gået fra at virkelig være en god spiller til ikke at være det. Altså til at starte ude, eller måske bare skulle kæmpe for at komme på bænken” (ll. 700-705). Det fremgår videre af interviewet, hvor vi spørger: “Havde du en tvivl på dig selv førhen?” Adam: “Ja, især der i den der svære periode med, om det virkelig var fodbold og sådan måske” (ll. 684-689). Citaterne illustrerer hermed konsekvenserne ved at have opbygget et *glorified self*, som er afhængig af anerkendelse og resultater. Det kan give et slag, når man pludselig ikke er den bedste, som Adam oplevede. Dette skaber en tvivl hos Adam, hvor han begynder at overveje, om fodbold overhovedet er det rette for ham – en tvivl, der opstår i kølvandet på

ikke længere at være den bedste, hvilket ellers har været hans selvforståelse gennem store dele af ungdomsårene.

For nogle spillere opleves det som rart og motiverende at få anerkendelse gennem en startplads, mens det for andre i højere grad handler om at blive anerkendt af agenter og andre betydningsfulde aktører i omverdenen. Det tyder på, at det ikke handler om den enkelte person, men snarere om i hvilken grad spillerne har fået deres depoter fyldt op med anerkendelse fra bestemte kilder. Når spillerne dermed oplever anerkendelse fra trænerne, opstår der et nyt behov for at blive anerkendt fra andre steder – mere vil have mere. Som tidligere beskrevet, er spillernes identitet dels formet gennem social anerkendelse og status. Derfor er denne anerkendelse afgørende, da den giver spillerne mulighed for at spejle sig i andres vurderinger og dermed genkende og bekræfte deres egen identitet. Vidaillet (2021) anvender i den forbindelse begrebet mirror-scene til at forklare, hvordan mennesker opnår en selvforståelse gennem andres blik (p. 81). Dette tyder på, at spillerne har et vedvarende behov for social anerkendelse for at kunne vurdere deres egne præstationer. Anerkendelsen opleves som meningsfuld og motiverende, fordi den bekræfter deres præstationer i andres øjne og dermed styrker følelsen af at være sig selv – en følelse af at være “mig”. Luca fortæller eksempelvis dette:

“Men det er meget sådan, at lige så snart, der kommer en god præstation igen, så er man. Jamen så begynder man.. Så tænker man ligesom, at okay, det er bedre nu. Og så.. Så får man ro i maven” (ll. 1503-1510).

Man får det bedre og mærker en ro i maven, når man igen leverer en god præstation. Ud over at styrke troen på, at man kan fortsætte med at forfølge sin drøm, kan den gode præstation også tolkes som en kilde til ros og anerkendelse. Oskar beskriver, hvordan det føles, når man har lavet en god præstation: *“Der fik jeg ros, fordi der spillede jeg godt. [...] Så der blev jeg glad. Altså sådan kunne mærke, at okay, det var dejligt ligesom at også blive set lidt”* (ll. 1224-1227). Som citaterne fremhæver, har anerkendelsen fra en betydningsfuld figur en stor betydning for spillerne. Man kan tolke dette ud fra Vidaillets (2021) tanker, der argumenterer for, at nogle mennesker er afhængige af andres vurdering for at afgøre, om de præsterer godt eller dårligt, da de ser sig selv udelukkende gennem andres øjne (p. 81-82). Dette gælder også

for vores informanter, hvis interesser ikke er blevet udforsket på egen hånd, hvilket medfører en mangel på subjektivitet i deres rejse. Derfor har de et behov for anerkendelse og accept fra omverdenen for at bekræfte deres identitet og præstationer, hvilket giver dem den ro i maven, som spillerne beskrev.

Som vi allerede har været inde på, har spillerne et konstant behov for anerkendelse fra andre – mere vil have mere. Spillerne kan ifølge Vidaillet (2021) ryge ind i en ond spiral, hvor individer, som ikke har fået opfyldt deres behov for anerkendelse, har endnu større behov for at jage den, som vi også ser hos spillerne. Spillere, der mangler anerkendelse fra trænerne, har et stort behov for at få den, mens dem, der allerede modtager tilstrækkelig anerkendelse, ikke oplever samme behov, fordi de har en grundlæggende følelse af, at de er gode nok. Yderligere viser det sig, at når anerkendelsen først er givet, skaber det et nyt behov for snart at modtage anerkendelse igen. Denne dynamik kan føre til en negativ spiral, hvor spillerne konstant søger ny anerkendelse som målestok for, om deres præstationer er gode eller utilstrækkelige (Vidaillet, 2021, p. 82).

Selvom alle har et behov for social anerkendelse for at opretholde en stabil følelse af sig selv og deres identitet, så giver kontrakten en stabil følelse af at være god nok. William sætter ord på kontrakten betydning: *“Det har ændret sig. Jeg føler i hvert fald, at der viste klubben mig, at de tror på mig. Så jeg kan også godt tro på mig selv”* (ll. 676-680). Kontrakten fungerer som en form for anerkendelse, der styrker spillernes tro på egne evner. Med andre ord bidrager anerkendelsen til at øge deres selvtillid og selvopfattelse. Yderligere fungerer kontrakten som en form for symbolsk anerkendelse jf. Vidaillet (2021, pp. 87-88) fra klubbens side, der giver spillerne en stor ro. Kenneth fortæller:

“Jeg synes også, at kontrakten har gjort og gør jo, at man ved, at de tror på en. Jeg synes, det ville være sværere, hvis jeg måske lå på grænsen til at skulle have min første kontrakt, og det gik svært. Så tror jeg især, at jeg vil have det hårdt, men jeg ved da, at den støtte der, og så ved jeg, at de har vist deres tiltro til mig ved at vælge mig til at spille i weekenden, så jeg synes ikke, jeg er bange for at skuffe nogen” (ll. 1106-1111).

Kontrakten fungerer som en vedvarende form for anerkendelse, idet den signalerer, at klubben har investeret i spilleren. Derfor bliver behovet for yderligere anerkendelse mindre, da kontrakten i sig selv fungerer som en bekræftelse af spillerens værdi og position på holdet.

4.2.4 Bevare sin sociale status

At være fodboldspiller i en eliteklub medfører en høj social status, hvor de risikerer at udvikle et *glorified self*, hvor deres selv er bundet op på social status og anerkendelse. I dette afsnit analyserer vi, hvilke konsekvenser den opnåede status kan have i forhold til behovet for at forsvare sin position og den underliggende nervøsitet for at miste den.

Ifølge Adler og Adler (1989) er spillere, der har udviklet et *glorified self*, ofte villige til at gå langt for at bevare den sociale status, da den bliver central for deres selvforståelse (p. 307). Brewer & Petitpas (2017) argumenterer for, at atleter, der har en overbevisning af, at deres primære kilde til anerkendelse er gennem præstationer, højst sandsynligt vil undgå situationer, de opfatter som en trussel mod deres identitet (p. 119). Vores empiri illustrerer dette, hvor Bertram tydeligt udtrykte sin frygt for at begå fejl, som han forsøgte at flygte fra. Dermed kan det argumenteres for, at disse spillere oftest vil undgå aktiviteter til træning, kampe, som kan true deres position på holdet. Med andre ord tør disse spillere ikke at begå fejl og dermed risikerer de at udvikle perfektionsbekymringer, som øger risikoen for at brænde ud på den lange bane (Gustafsson et al., 2017, pp. 110-111), fordi de kan være nervøse for, at det går ud over præstationerne og dermed pladsen på holdet. Når status og anerkendelse bliver en central del af spillernes identitet, vil de undgå situationer, de opfatter som en trussel mod deres selvforståelse og dermed have et stort fokus på resultaterne både i kampe og til træning. Disse individer risikerer at fokusere så meget på at undgå trusler, at de fejler i at lære og udvikle sig (Baumeister, 2023, p. 158).

Dette stemmer overens med vores empiriske fund, hvor samtlige spillere var meget fokuserede på deres præstationer på fodboldbanen, hvilket kendetegner individer med en ensporet atletisk identitet. Derfor er der en risiko for, at spillerne undgår situationer, hvor de risikerer at fejle, da det ville udgøre en trussel mod deres identitet. I

fodboldtermer kan dette sammenlignes med en spiller, der konsekvent vælger at aflevere bolden til siden i stedet for at spille fremad – udelukkende for at undgå at lave fejl i kampen. En af spillerne fortalte, hvor nervøs han var for at spille kampe. Denne nervøsitet opstod ikke blot dagen før, men begyndte at vise sig allerede lang tid i forvejen. En af årsagerne til, at spillere kan blive nervøse for at deltage i kampe, er bevidstheden om risikoen for negativ evaluering og de sociale konsekvenser af at begå fejl (Sarnell & Freeman, 2021, p. 58). Ifølge Sarnell & Freeman (2021) udgør denne sociale evaluering en væsentlig faktor, der modererer præstationsangst. Endvidere argumenterer vi for, at spillernes nervøsitet muligvis hænger sammen med, at de i høj grad fokuserer på resultater og præstation. Når hele ens liv og identitet er centreret omkring fodbold, kan der opstå en grundlæggende angst for at miste det. Dette, tolker vi, kan føre til en betydelig nervøsitet, særligt når spillerens identitet i høj grad er knyttet til anerkendelse, status og gode præstationer på banen.

4.2.5 Skellet mellem når det går godt og dårligt

Som det hidtil er blevet præsenteret i dette speciale, fylder fodbold alt for disse unge elitesportsudøvere, og hele deres liv er struktureret omkring sporten; dette gælder både i skoleregi og i familielivet. Sporten trækker spor ind i alle domæner af drengenes liv, uanset om det går godt eller dårligt på banen. Drengene tolkes generelt at trives i deres elitesportstilværelse, men vi tolker også, at der er sårbarhed i modgangsperioder. Som Petitpas og France (2010) skriver, opstår problemer for *foreclosed* individer, når deres identitet bliver truet (p. 286). Det kan den blandt andet risikere at blive i modgangsperioder som et resultat af drengenes *performance narrative* jf. Uzzell et al. (2024) og den dertilhørende ensporede atletiske identitet.

Bertram har talt med sine forældre om, at det er vigtigt, at fodbold ikke er alt, man er:

“Altså jeg har snakket med dem om, at det er vigtigt, at det ikke er alt, hvad man er. Også fordi.. Der er jo mange, der ryger ind i sådan en total identitetskrise. Fordi det har ligesom været alt, de er. Så det tror jeg, det er vigtigt, at man ved, at der er mere til det“ (ll. 816-821).

Han tilføjer til slut, om den dag en identitetsomstilling kan blive nødvendig: *“Jeg tror, det bliver svært at omskole sig til det. [...] Altså det er jo ikke noget, jeg sådan har lyst til”* (ll. 826-831). Bertram og hans forældre er altså opmærksomme på den mulige identitetsproblemstilling, men alligevel kan han på ingen måde forestille sig identitetsskiftet. Drengene er altså sårbare i identiteten *athletic identity foreclosure*, idet de har besiddet denne identitet fra barnsben og ikke har alternative identiteter at falde tilbage på.

Når det går godt med fodbold, beskriver drengene det som altoverskyggende, mens det også påvirker deres humør i lige så høj grad, når det går dårligt. Sven beskriver, hvordan fodbolden fylder:

“Jeg vil sige, altså.. Jeg har følt i de gode perioder, der fylder det alt. Og det kan man så sige på de dårlige perioder. Det gør det jo også, men lige på anden måde, hvor det er meget mere sådan negativt” (ll. 837-841).

På den måde præger fodbold altså deres tankegang i høj grad, uanset om det går godt eller dårligt. Sven siger videre om, hvordan fodbold påvirker hans humør: *“Altså når jeg kommer hjem til mine forældre, så kan de jo godt mærke, hvordan min situation er. Fordi det er meget sådan.. Hvordan mit humør er, det er også meget sådan, hvordan det går herude”* (ll. 1423-1427). Det er altså fodbolden, der afgør drengenes humør. Dermed er det positivt, når det går godt, men også negativt, når det går dårligt. Deres humør synes på den måde tæt forbundet med deres præstationer. Dette tolkes som et skrøbeligt fundament, idet succes i elitesport langt fra er en selvfølge. Lauge fortæller i forlængelse af Sven om, hvor meget fodbold fylder for ham:

“Virkelig meget. Altså hvis jeg.. Altså det kan være både på godt og på ondt. Hvis min træner har sagt et eller andet godt til mig, så kan det fylde helt vildt hele dagen. Og jeg har bare lyst til at gå ind og sige det til mine forældre og sidde og tænke over det hele dagen. Men også.. Hvis man har en dårlig træning eller en dårlig kamp. Så kan man.. Altså så kan jeg nede over det i en dag eller have sådan.. Kom til at tænke meget over det. Og måske lidt for meget endda” (ll. 469-486).

Lauges citat vidner om en stærk dedikation til sporten og markerer også den centrale betydning, som sporten har i hans tilværelse. Det fremstår næsten som en form for besættelse; han kan sidde og tænke hele dagen over, hvis træneren blot er kommet med én positiv kommentar til ham. Det er altså tydeligvis af stor betydning for Lauge, at det går godt, og at træneren roser ham. Han fortæller også, hvordan dårlige præstationer kan få ham til at tænke meget – og måske endda lidt for meget. Hertil siger Mads også:

“Altså jeg er en meget kritisk person. Mine forældre siger tit, at det er på den dårlige måde, fordi jeg er meget god til at nævne de dårlige ting og tænke på de dårlige ting omkring kampen og har det meget med at kunne.. Sådan hive mig selv ned i en hel weekend, hvis vi har tabt, eller jeg har spillet dårligt eller sådan noget, så det påvirker mig meget.. Emotionelt, hvis det går dårligt” (ll. 549-556).

Generelt kan man konkludere, at fodbold fylder for drengene, uanset hvordan det går. Præstationerne afgør derimod, hvordan fodbolden fylder i drengenes hoveder. De kan virke overlykkelige, og det overskygger alt andet, når det går godt for dem. Det samme gælder, når det går dårligt. Det virker også altoverskyggende for deres tilværelse, hvor drengene kommer i dårligt humør i længere tid, og også de dårlige præstationer kan trække spor til andre dele af tilværelsen.

Man kan ud fra Erikson og McAdams tolke, at det ville være sundt for drengene med et *moratorium* i elitesportstilværelsen jf. Erikson, hvor de ville kunne udforske andre interesser, der ville kunne understøtte fodbolden og tage presset en smule af præstationerne. På den måde ville fodbolden ikke stå alene for drengene, og dermed vil fundamentet være mindre skrøbeligt og præstationsorienteret. Det ville nuancere drengenes narrativer og øge kompleksiteten, hvilket vi jf. McAdams tolker, ville kunne gøre drengene mindre sensitive over for dårlige præstationer. Dermed vil deres præstationer ikke opleves som værende “liv eller død”, og de vil måske kunne fastholde et mere objektivt og nuanceret blik på præstationerne.

4.2.6 Modgangshåndtering

Ovenstående afsnit leder os videre til dette afsnit, hvor vi vil dykke ned i drengenes håndtering af modgang. I empirien ser vi, at drengenes primære håndteringsstrategi består i at træne mere og trænere hårdere; hvis de ikke er gode nok i nuet, skal de blot træne endnu mere. Drengene giver generelt udtryk for, at det mest er under modgangsperioder, at de oplever et øget behov for at træne ekstra. Generelt lyder drengene forholdsvis begrænsede i deres håndteringsstrategier i modgangsperioder; for hvad gør de, hvis det ikke hjælper med ekstra selvtræning i en periode?

Oskar fortæller om elitesportstilværelsen, at det er i modgangsperioder, man har brug for en form for et afbræk:

Oskar: *“Hvis det herude har gjort mig i lidt dårligt humør.. Lidt sur eller skuffet.”*

Interviewer: *“Så det er også i modgangsperioder, man har lidt mere brug for det?”*

Oskar: *“Ja, det vil jeg sige. (I succesperioder) Så har man ikke lige så meget brug for.. Altså sådan at komme i bedre humør eller noget andet” (ll. 608-616).*

Oskar indikerer, at det er i modgangsperioder, man er mest sårbar og har brug for en måde at håndtere det på – en måde at få et afbræk eller komme i bedre humør. Kenneth siger i forlængelse hertil:

“Jeg tror bare, det dræned mig for energi igen. Det var der, jeg var meget let til tårer. Når det kom til sådan noget, og jeg var hele tiden meget sur og frustreret. Så når det går dårligt i lange perioder, så tror jeg, det virkelig går ud over ens hverdag. Det kunne jeg i hvert fald mærke, det gjorde, da jeg gik i 9. klasse. Fordi når det går dårligt i fodbold, så er det ikke bare sådan, at jeg lige pludselig kan switche over til, at nu.. Nu giver jeg den en skalle i skolen, fordi det er fodbold jeg alligevel vil sidde og altså.. Jeg vil alligevel ikke tænke på andet. Jeg vil alligevel sidde og håbe på, jeg var på hold i weekenden, selvom jeg nok godt vidste, at chancen var nul agtig” (ll. 1301-1313).

Ud fra Kenneths citat er det tydeligt, at de præstationsmæssige, længerevarende dårlige perioder er hårde for drengene. De trækker dybe spor, og det er ikke en mulighed

bare at flytte fokus. Kenneth ved tydeligvis ikke, hvordan han skal håndtere modgangen; fodbolden vil fylde alligevel, og på den måde bliver den altoverskyggende. *Athletic identity foreclosure* kan være positivt på mange måder i modgangsperioder, men i modgangsperioder vises identitetsdannelsens skrøbelighed; der er kun dette ene domæne for drengene, og derfor betyder præstationerne alt. Når vi spørger ind til, hvordan drengene har håndteret modgangsperioder, og hvordan det er lykkedes dem at vende præstationerne, går én ting ofte igen – træne mere og træne hårdere. Ole siger om det:

“Altså når det går dårligt, så tror jeg egentlig bare, at jeg har lyst til at træne igen. Altså.. Ellers så går jeg hjem og løber en tur eller sådan noget, hvis jeg ikke føler, at jeg har løbet nok en kamp. Eller jeg går hjem og styrketræner, fordi jeg tænker, at.. Altså fordi man er.. Virkelig skuffet over sig selv og tænker, hvordan man kunne spille så dårlig en kamp” (ll. 1251-1270).

Det er altså den primære håndteringsstrategi for drengene i modgangsperioder og ved dårlige præstationer. Dette stemmer overens med Kirbys fund (1977), hvor det fremgår, at personer med en *foreclosure*-identitet generelt er mere kognitivt simple (if. Marcia, 1980, s. 27), hvilket denne begrænsede håndteringsstrategi kan tolkes at afspejle. Vi tolker, at det i sig selv ikke er en problematisk håndteringsstrategi, og at klubben værdsætter denne type reaktion fra deres spillere; de tager tyren ved hornene og forsøger at ændre tingene. Vi vil dog gerne problematisere, at det virker til at være drengenes eneste håndteringsstrategi, og at det udelukkende handler om at “mose på”, kæmpe for at komme tilbage og komme videre. For hvor lang tid kan man reelt holde til at være i den type mentalitet? Og hvad gør man, hvis tingene ikke ændrer sig kort tid efter, man begynder at selvtræne endnu mere eller træne endnu hårdere? Vi spurgte Erik, om han havde andre strategier, eller hvordan han forholdt sig til modgang, når strategien om at træne mere og hårdere ikke virker: “Jeg synes, det er svært. Jeg synes, det er meget svært. Og det er også det, som jeg kæmper med. At når det bliver ligegyldigt, hvad gør man så for, at det skal have en mening?” (ll. 1636-1639) Det virker altså til at være en særlig udfordring for drengene, når de er i modgangsperioder, og det ikke belønner sig inden for en overskuelig tidsramme i forhold til spilletid, anerkendelse eller lignende.

Sven sætter ord på, at det er startpladsen, der tæller i den kontekst: *“Altså når man får meget sådan anerkendelse fra træneren, så er det at få lov til at starte inde ugen efter. Så føler man sig mere selvsikker, og så bliver man jo bedre og bedre”* (ll. 640-644). Det tolkes altså deraf, at det er træneren, der er med til at afgøre drengenes virkelighed. De har ikke på den måde det indadvendte, procesorienterede fokus, hvor de jf. *perfections strivings* tilstræber at dygtiggøre sig i modgangsperioder. De tolkes her at være præget af et mere udadvendt fokus, hvor de har brug for anerkendelse og har brug for at se ændringer. Vi vurderer, at det ville være mere bæredygtigt og stabilt for drengenes trivsel og forhold til fodbolden, hvis de generelt kan håndtere modgang mere objektivt, rationelt og med fokus på den lange proces – dette tolkes dog ikke at være nemt, når det omhandler den turbulente elitesportsverden. Simon gav i interviewet udtryk for en kamp, hvor han lykkedes med at håndtere et nederlag godt:

“Vi spillede en kamp mod X, hvor vi taber 6-0 for et par uger siden. Hvor, når vi kommer op i bussen, så er jeg altså.. Så er jeg egentlig videre og griner med vennerne igen. Hvis jeg selv skulle sige det, synes jeg også, det er sådan, man skal gribe det an. For man kan ikke gøre mere. Så skal man gå og kigge video på det og træne hårdt i næste uge” (ll. 535-551).

Simon udviser i det nævnte eksempel overskud efter en svær kamp og et hårdt nederlag. Det er selvsagt vigtigt at kunne håndtere nederlagene inden for elitesport, da det er en præmis for den hårde konkurrence. Simon holder i situationen netop fokus på det, han selv kan påvirke. Han kan ikke ændre kampen, men han kan se video på den og lære af nederlaget.

Det er altså et centralt element af *athletic identity foreclosure*, at identiteten er skrøbelig over for modgangsperioder, idet elitesportsudøvere har internaliseret dette *performance narrative*. Generelt præges drengenes håndteringsstrategi af den internaliserede fodboldspiller-prototype, som består i maskuline værdier. Det vil sige, at når man møder modgang, arbejder man mere og hårdere. *Athletic identity foreclosure* er uproblematisk i medgangsperioder, men kan vise sig særligt skrøbeligt i modgangsperioder. Det tolkes derfor at være af central betydning, at drengene udvikler identitetsmæssig fleksibilitet, så nederlag og modgang ikke bliver altoverskyggende i deres

ungdomstilværelse. Det er vigtigt, at der, uanset nederlag, er en sammenhæng mellem gårsdagens selv, som kan forbindes med dagens selv og forudsige fremtidens selv jf. McAdams (2018). Drengene skal ikke qua deres internaliserede *performance narrative* stille spørgsmålstejn ved dem selv og deres identitet som følge af én eller flere dårlige præstationer. Det er essentielt, at drengene opbygger denne følelse af indre *sameness* og kontinuitet i forhold til, hvem de er, uanset modgang og nederlag.

5. Diskussion

I specialets diskussion vil vi tage en række forskellige emner op, som har præsenteret sig for os i specialet, og som vi ønsker at diskutere og udfolde yderligere i dette afsnit. Her vil vi blandt andet diskutere kvaliteten af specialet og forskellige centrale emner omkring fænomenet. Derudover indeholder diskussionen også et afsnit, hvor vi vil fokusere på, hvordan klubben potentielt kunne implementere diverse tiltag i klubbens ungdomsarbejde med henblik på at skabe større bevidsthed og viden omkring identitetsdannelsen i ungdomselitesport.

5.1 Transparensen, gyldigheden og nyttigheden

I dette afsnit vil vi diskutere kvaliteten af vores undersøgelse med inspiration af Elliot, Fischer og Rennies (1999) syv kvalitetsindikatorer. Vi fokuserer på specialets gyldighed og dens transparens, som ifølge Thagaard (2004) er afgørende for at sikre kvaliteten af sit studie (if. Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 658). Endvidere ønsker vi at diskutere, i hvilken grad vores speciale kan anses for at have samfundsmæssig nytteværdi.

En kvalitetsindikator fra Elliot et al. (1999) handler om, at forfatteren skal tydeliggøre sit perspektiv forud for undersøgelsens begyndelse, herunder egne forforståelser samt sit metodologiske ståsted (p. 221). I arbejdet med specialet har vi lagt stor vægt på at strukturere og forberede processen i god tid. Gennem tidligere projekter har vi gjort os en række overvejelser om, hvordan og ud fra hvilket perspektiv vi ønskede at undersøge emnet *athletic identity foreclosure* i dette speciale. Vores teoretiske afsæt har været med til at forme vores metodologiske valg, inden vi påbegyndte interviewene, hvilket gav os en tydelig retning at arbejde ud fra. Denne tidlige fastsættel-

se af specialets retning og teoretiske forankring har dog medført en risiko for, at vi “kun ser statuen fra en vinkel” og dermed overser alternative forståelser eller perspektiver af emnet (Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 668). Omvendt er disse ovenstående parametre både med til at sikre transparensen (Tuval-Mashiach, 2017, p. 131) og give vores speciale en tydelig retning og sikre, at vores metodologiske valg skaber en struktureret ramme. Dette medfører, at vi undersøger det, vi har sat os for, hvilket er centralt for at sikre gyldigheden af vores speciale (Sparkes, 2014, p. 188).

Elliot et al. (1999) fremhæver, at et kvalitativt projekt bør tilstræbe at skabe resonans hos læseren (p. 224). Denne kvalitetsindikator er imidlertid svær at kvalitetssikre, da vi som forfattere ikke selv er modtagere af specialet og dermed ikke kan vurdere læserens oplevelse af resonans. Dog har vi gennem flere afsnit forsøgt at skabe en forståelsesramme for emnet – både gennem beskrivelsen af klubben og gennem opbygningen af analysen. Analysens struktur er tilrettelagt med henblik på at give læseren en indsigt i den komplekse fodboldverden og samtidig skabe en følelsesmæssig forståelse for, hvordan denne struktur opleves og udspiller sig for unge fodboldspillere. For at formidle en følelsesmæssig indsigt i denne komplekse verden har vi udvalgt mange citater i vores analyse. I tråd med Elliot et al. (1999) bidrager dette til analysens transparens, idet fortolkningerne forankres i konkrete empiriske eksempler (p. 222). Samtidig anvendes citaterne med henblik på at skabe resonans hos læseren ved at give indblik i informanternes tanker og oplevelser, hvilket kan medvirke til, at læseren får en fornemmelse af, hvordan det opleves at være i deres position.

Som beskrevet i afsnit 1.4 har begge forfattere været indlejret i sportslige systemer, hvilket kunne medføre en risiko for bias, som ubevidst kunne påvirke undersøgelsen i en bestemt retning. For at imødekomme dette har vi arbejdet reflektivt med vores forforståelser og positionen som insider-forsker (Dwyer & Buckle, 2009, p. 55), og hvordan disse kunne influere vores speciale. Denne refleksion skabte både en øget bevidsthed om vores potentielle bias, og hvordan disse kunne influere analysen, og sikrede os transparensen ift. vores forståelse af emnet (Tuval-Mashiach, 2017, p. 133). Selvom vores forståelse kunne risikere at være en ulempe for os, tilstræbte vi at bruge den som en styrke. Vi tolker, at vores kendskab til fodboldverdenen gjorde det muligt at etablere tillid og skabe en dybere forståelse for informanternes perspektiver, hvilket bidrog til rige og nuancerede interviews. Udover at vores tidligere pro-

jekter og egne erfaringer i denne komplekse verden muligvis har givet os nogle fordele i selve interviewsituationen og i analysearbejdet i forhold til fortolkninger af empirien, har disse erfaringer yderligere givet specialet en form for gyldighed, jf. Lave (if. Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 667). Lave hævder, at forskere skal være *committed* i deres emne og have opbygget solid erfaring og empiri, før de kan lave forskning af høj kvalitet (if. Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 667). Gennem det sidste halvandet år har vi beskæftiget os indgående med emnet *athletic identity foreclosure*, hvilket har givet os den erfaring og for forståelse, som Lave fremhæver som afgørende for at skabe meningsfuld og kvalificeret forskning.

Selvom flere forskere fremhæver vigtigheden af at kvalitetssikre sine kvalitative undersøgelser gennem specifikke kvalitetsindikatorer jf. Elliot et al. (1999), mener vi, at kvalitetsvurdering også bør rumme et bredere perspektiv. For os handler kvalitet ikke kun om at være transparente og have høj gyldighed, men også om at skabe reel værdi og relevans for samfundet. Heri tager vi udgangspunkt i Lincolns (2002) udtalelser, hvor hun argumenterer for, at forskning skal baseres på undersøgelsens nytteghed (if. Tanggaard & Brinkmann, 2020, p. 664). Det er selvfølgelig vanskeligt at være uenig i, at ens undersøgelse skal være transparent og gyldig, dog skal kvalitativ forsknings hovedfokus være på at skabe værdi for samfundet og ikke omvendt. Vores metodologi og teoretiske afsæt har fungeret som en *guideline* gennem processen, men det primære fokus for specialet har været at belyse de samfundsmæssige strukturer, der påvirker identitetsdannelsen hos unge fodboldspillere samt de problematikker, denne dannelsesproces kan medføre.

Når vi fokuserer på nyttigheden, risikerer vi dog at støde på en begrænsning, hvor det ikke er muligt at måle det på samme måde, som man i højere grad kan med Elliott et al. (1999) kvalitetsindikatorer. Vi har dermed valgt at inkludere et afsnit, hvor vi forsøger at præsentere vores normative forslag til, hvordan elitesportsverdenen kan håndtere den problematik, vi har identificeret gennem vores undersøgelse. Afsnittet med normative forslag til klubben har derfor til formål at bidrage med at komme med anbefalinger til danske klubber, som kan støtte og styrke spillernes identitetsdannelse, og dermed sikre, at vores speciale giver en nytteværdi for både klubberne og samfundet.

Opsummerende kan man sige, at vores speciale fokuserer på at følge kvalitetsindikatorerne med formål om at sikre og højne kvaliteten af vores forskning. Her har vi særdeles fokuseret på at være transparente – både i forhold til de valg, vi har truffet, og ved at inddrage mange tydelige citater i analysen. Inddragelsen af citatet er ligeledes med til at skabe en resonans og give en følelsesmæssig indsigt i spillernes ungdomsliv. Udover dette har vores førsteprioritet været at sikre nyttigheden i vores speciale. Det er ikke kun afgørende at sikre gyldighed og transparens, så forskningen kan replikeres – det er mindst lige så essentielt, at forskningen skaber reel værdi for samfundet. Dermed har vi også haft fokus på, hvordan klubberne og de omkringliggende miljøer kan understøtte fodboldspilleres og andre eliteatleters identitetsdannelse.

5.2 Illusionen om en høj ego-identitet

I dette afsnit vil vi diskutere, hvordan spillerne udadtil fremstår som unge med en stærk ego-identitet. Denne styrke er imidlertid bundet op på et skrøbeligt fundament, da deres identitet i høj grad er formet af tidlig *commitment* og en manglende udforskning af alternative interesser. Dermed kan spillerne tolkes at bære rundt på en illusion om at besidde en stærk identitetsstruktur. Vi vil derfor argumentere for, at denne form for identitet ikke nødvendigvis er adaptiv på længere sigt – særligt når modgang opstår, eller når en fortsættelse af karrieren ikke længere er mulig.

Samtlige spillere synes at have en tydelig oplevelse og fornemmelse af, hvem de er. De identificerer sig med fodbolden og oplever sig selv som dygtige fodboldspillere. Flere af spillerne fortæller, hvordan de selv har truffet deres valg om at forpligte sig til fodbold. Udover at have en tydelig fornemmelse selv og være en aktiv del af den store forpligtelse, oplever de også en kontinuitet og *sameness* gennem tid og sted. Med andre ord bliver de ikke kun opfattet som fodboldspillere af sig selv, men også af deres omgivelser. De oplever en følelse af kontinuitet – en genkendelse af sig selv fra fortiden til nu og forhåbentlig også ind i fremtiden i tråd med deres drømme om at blive professionelle. Ifølge denne fortælling må det antages jf. Marcia, Erikson og McAdams, at de besidder en høj ego-identitet.

Det kan dog argumenteres for, at samtlige af spillerne blot har en illusion om at besidde en stærk ego-identitet, hvilket resulterer i, at de negligerer udforsk-

ningen af andre interesser og dermed er sårbare for kriser jf. Waterman (1993). Ingen af spillerne føler behov for at udforske alternative interesser, da de allerede fra en tidlig alder har modtaget anerkendelse for deres adfærd og identitet, hvilket har styrket deres engagement i sporten. Derudover har spillerne som følge af den sociale status og den anerkendelse, de modtager, udviklet et klart selvbillede, hvor fodbold er det centrale omdrejningspunkt. Men spørgsmålet er; hvad sker der, når denne identitet ikke længere er til stede? Spillerne kan risikere at blive ramt af skader, blive sorteret fra eller måtte stoppe på grund af alder. En ting står fast: Alle spillere vil på et tidspunkt afslutte deres fodboldkarriere. Vil spillerne fortsat opleve en følelse af kontinuitet i deres identitet – en oplevelse af stadig at være sig selv – når fodbolden ikke længere er en del af deres liv?

En af spillerne gav et fingerpeg om, at deres identitet måske ikke var så solid, som den umiddelbart kunne fremstå. For hvis han skulle stoppe “*bliver jeg meget sådan, altså fortabt*” (Erik, l. 773). Som Erik illustrerer, vil de fleste af spillerne ramme denne realitet og spørge sig selv efter fodbolden “hvem er jeg nu”? Erikson (1956) beskriver i forlængelse heraf, at unge kan opleve en markant identitetsforvirring, når de pludselig konfronteres med mange samtidige valg uden forudgående *moratorium* (p. 79). Dette er en risiko, som spillere med en ensartet atletisk identitet i særlig grad står over for, når de stopper deres fodboldkarriere, da de ikke tidligere har udforsket andre interesser eller alternative identitetsmuligheder. Størstedelen af deres narrativer er centreret omkring fodbold, hvilket betyder, at deres identitet i høj grad er knyttet til sporten. Når fodbolden slutter, vil de jf. McAdams have svært ved at konstruere en autobiografisk fortælling om, hvem de er, nu hvor de ikke længere kan identificere sig som fodboldspillere, og dermed opstår dette tomrum, som Erik fortæller om.

Som analysen har vist, har de fleste spillere ikke foretaget nogen form for udforskning af andre interesser, da fodbolden fra en tidlig alder var deres højeste prioritet, og hvor strukturerne omkring elitefodbolden i klubben heller ikke har givet spillerne muligheden for at udforske andre interesser. De har derfor ikke gennemgået krisen mellem *identity* vs. *identity diffusion* jf. Erikson, og dermed er de særligt sårbare, hvis fodboldkarrieren pludselig ophører. De vil således

være nødt til at gennemføre denne proces på et tidspunkt, hvor samfundet muligvis ikke længere tillader et *moratorium* på samme måde, som det gør i ungdomsårene (Waterman, 1993, p. 53f). Udover at samfundet ikke tillader samme form for udforskning, kan man også argumentere for, at spillere med en ensporet atletisk identitet er særligt sårbare, når de skal håndtere identitetskrisen efter deres fodboldkarriere. Dette skyldes, at de ikke har udviklet alternativer eller strategier til at navigere i denne overgang (Waterman, 1993, p. 50). Som tidligere beskrevet har flere teoretikere påpeget, at transformation er mentalt udfordrende for individer med en *foreclosed* identitet, da det er svært at gå fra en stærk forpligtelse til fodbolden til en situation, hvor man ikke længere genkender sig selv og ikke ved, hvem man er (Waterman, 1993, p. 51). Derudover har de aldrig gennemgået en krise, idet de committede sig til en identitet fra en tidlig alder. Derfor bliver det første gang, de skal gennemføre en krise, idet de har udskudt disse fra barnsben.

Ligeledes så vi, hvordan spillerne havde et stort behov for både anerkendelse og gode resultater/præstationer. Gode præstationer fører til social anerkendelse og en fast plads på holdet, hvilket bidrager til at bekræfte og opretholde spillerens identitet som fodboldspiller. Det kan argumenteres for, at deres identitetsmæssige fundament i høj grad udelukkende er baseret på gode præstationer og anerkendelsen, som præstationerne medfører jf. *glorified self*. Hvis de ikke præsterer, bliver de ikke udtaget til holdet eller mister spilletid, og dermed bliver det vanskeligt for dem at opretholde og forsvare deres identitet som fodboldspillere. Det store behov for social anerkendelse og konstante præstationer kan ligeledes ses som et kendetegn på en skrøbelig identitet, der hele tiden har behov for ydre bekræftelse for at opretholde en stabil selvforståelse. Dermed er spillere med en ensporet atletisk identitet særligt sårbare over for modgang i fodboldverdenen, da manglende præstationer kan medføre tab af social anerkendelse og status – elementer, de er afhængige af for at kunne opretholde deres identitet. Derfor vil vi argumentere for, at unge sportsudøvere blot besidder en illusion om at have en stærk identitetsstruktur.

Spillere med en ensporet atletisk identitet har en klar selvforståelse af, hvem de er, når det går godt i sporten, men denne identitet hviler på et skrøbeligt fundament. Derfor skal der ikke meget modgang til, før det begynder at vakle. Udadtil kan det

fremstå som om, at de har en stærk og stabil identitet, men i virkeligheden dækker det ofte over en sårbarhed, som bliver tydelig, når de møder modgang eller står over for større forandringer i livet.

5.3 Athletic Identity Foreclosure vs. Athletic Identity Achievement

I dette speciale har vi undersøgt fænomenet og identitetsdannelsen *athletic identity foreclosure*. Med dette afsnit ønsker vi at diskutere det op mod dens adaptive modpol, som vi præsenterede i indledningen – nemlig *athletic identity achievement*. Hertil vil vi diskutere, hvad fordelene er ved *athletic identity achievement* for henholdsvis eliteklubber og -atleter, samt hvorvidt *achievement*-identiteten er mulig at opnå i en hård og præstationsorienteret elitesportsverden.

Gennem dette speciale er det på tværs af de mange temaer fremgået, hvordan diverse strukturer understøtter en ensoprettet atletisk identitet, samt hvordan *foreclosure*-individer i elitesportsverden kan opleve en uproblematisk tilværelse i medgang og succesperioder, og når deres sportslige karriere udvikler sig som forventet. Her vil *foreclosure*-individer leve op til forventningerne i den afgrænsede sociale arena, de har dyrket og internaliseret fra en tidlig alder, og deres store investeringer vil opleves meningsfulde. Dog har specialet også vist os, hvordan *athletic identity foreclosure* er en utrolig skrøbelig identitet for disse individer i forbindelse med modgang, skader eller skifte i tilværelsen. Det vil altså sige, at drengene putter alle æg i én kurv på trods af, at de gør det i en usikker elitesportsverden og på et skrøbeligt fundament. I forlængelse heraf er det qua fodboldspiller-prototypen tabubelagt at åbne for en eventuel plan B eller C blandt ens holdkammerater, idet dette vil være ensbetydende med, at den enkelte spiller ikke tror på, at han er i stand til at gå hele vejen mod den store fodbolddrøm. På den måde tolkes det at være en uholdbar kombination af faktorer, der gør, at drengene ikke har noget identitetsmæssigt eller mentalt sikkerhedsnet i den elitesportstilværelse, de har kastet sig ud i. Drengene har aldrig kendt til andet end fodboldverdenen, og derfor er der heller ikke for drengene andre muligheder end at investere alt i deres fodboldprojekt. Derfor vil vi diskutere og forsøge at argumentere for, at der i den ideelle verden findes bedre identitetsmæssige vilkår for atleter.

Achievement-individer besidder en høj ego-identitet, som de har udviklet ved at udforske alternativer i deres opvækst. Det vil sige, at de har gennemlevet kriser, inden de har dedikeret sig til nogle bestemte overbevisninger. Dette er medvirkende til at give *achievement*-individer den fordel, at deres selvforståelse er mere solid og bundet op på egne overbevisninger, modsat *foreclosures*, hvilket gør dem i stand til blandt andet at håndtere skifte i tilværelsen (Orlofsky et al., 1973, p. 211). På den måde er *achievement*-individer ikke på samme måde sårbare inden for ét domæne, som *foreclosures* er. Dette tolkes at kunne have en lang række personlige fordele for eliteatleter, såfremt de kunne få skabt en *achievement*-identitet, idet modgang og skifte i tilværelsen evindeligt og uundgåeligt er en fast del af elitesportstilværelsen. Dermed tolkes det, at såfremt størstedelen af eliteudøvere ville kunne bygge deres identitetsmæssige fundament på *achievement*-identitet frem for en *foreclosure*-identitet, vil de personlige, psykiske konsekvenser i forbindelse med skader, dårlige præstationer og karrierestop kunne mindskes. Hertil har *foreclosures* det største behov for social anerkendelse (Orlofsky et al., p. 217), hvilket yderligere forklarer, hvordan *achievement*-atleter vil kunne trives bedre og mere stabilt i elitesportsverden. Her vil de ikke have samme behov for ekstern validering, idet de besidder en mere stabil og sammenhængende identitetsstruktur. Dette vil jf. *glorified self* også tolkes at gøre transitionen til tilværelsen uden for elitesport nemmere, idet der ikke vil eksistere samme behov for social anerkendelse.

Af den grund er det altså af central betydning, at individer, der vokser op i sportsverdenen, bliver understøttet i at undersøge tilværelsen og mærke verden udenfor også. Dette betyder ikke, at ambitionsniveauet ikke kan være højt, eller at man ikke må dedikere sig til fodbolden fra en ung alder; det er bare vigtigt, at det ikke er alt, disse unge atleter er. Som det er fremgået af dette speciale, er der på nuværende tidspunkt en lang række strukturer, der hele tiden er medvirkende til at intensivere den rigide og ensporede atletiske identitet. Det betyder, at elitesportsverden lige nu danner *foreclosure*-subjekter, der er særligt sårbare over for modgang, skader og skifte i tilværelsen – deres liv *er* sport, og derfor opleves skadesperioder eller dårlige præstationer som værende ‘eksistentielt truende’.

Såfremt sportsverdenen kunne understøtte en mere udforskende og frigjort opvækst, kunne man afhjælpe flere af de problemstillinger, der er blevet præsenteret i dette speciale. Hvis eliteudøvere kunne lykkes med at danne en *achievement*-identitet, tolker vi, at præstationspresset kunne aftage en smule fra ungdomselitesporten, og det kunne, formentlig, blive nemmere at holde et mere procesorienteret, langsigtet perspektiv på præstationerne. Dette vil også hjælpe de unge eliteudøvere til at udvikle *perfection strivings* frem for *perfection concerns* jf. Gustafsson et al. (2017), idet de ikke vil fokusere på de eksterne vurderinger af deres præstationer i lige så høj grad. Paradoksalt kunne en mindskelse af den ekstreme præstationsorientering potentielt medføre forbedrede præstationer som et resultat af en styrket indre motivation, idet atleterne i mindre grad vil være præget af frygten for at fejle og et stort eksternt fokus på præstationerne. Såfremt elitesportsudøvere fra en ung alder har udforsket andre interesser og områder, inden de committer sig til sporten, vil de potentielt også kunne have alternative interesser ved siden af elitesporten, der ville gøre det nemmere at få et afbræk fra sporten. Alt i alt tolkes det, at det ville kunne gavne drengene og også hjælpe dem med at 'zone ud' og få et frirum uden for elitesporten og på den måde opnå en mere effektiv kognitiv hvile. Dermed tolker vi, at en *achievement*-identitet vil have en lang række gavnlige effekter, som vil hjælpe individet i en præstationsorienteret og krævende elitesportsverden. Denne identitetsdannelse vil, i forlængelse af de ovennævnte parametre, mindske risikoen for udbændthed og skabe en mere bæredygtig elitesportstilværelse. Dette vil også kunne gavne eliteklubberne, idet de vil kunne opretholde en bredere og identitetsmæssigt sundere talentmasse med lavere risiko for at opleve udbændthed eller udvikle psykiske lidelser i forbindelse med skadesperioder. På den måde vil klubberne kunne få unge spillere, der qua deres identitetsmæssige fleksibilitet vil være bedre rustet til at navigere i elitesportens turbulente rammer.

5.3.1 Er Athletic Identity Achievement muligt i elitesportsverden?

Det helt centrale spørgsmål i denne diskussion er dog, hvorvidt det er muligt at opnå en sådan identitetsdannelse med den måde, som sportsverdenen fungerer på. Elitesportsverden er kendetegnet ved et altoverskyggende præstationsfokus, hvor kun præstationer og resultater afgør den enkeltes virkelighed og skæbne i miljøet, hvilket

er med til at intensivere alle parametre omkring sporten. Dette er kommet til udtryk i specialet, hvor vi har fokuseret på de forskellige strukturer, der er med til at intensivere og ensføre de unge atleters identitet. Eliteklubberne har skabt disse effektiviserede rammer, hvor alle elementer er strømlinet med henblik på at fostre optimal sportslig udvikling og mest og bedst mulig træning. Hertil er det centralt at have for øje, at drengene allerede kommer ind i elitemiljøet i 12-13-årsalderen, hvilket betyder, at de indtræder i eliteverdenen i den tidlige teenagealder, hvor de stadig er ved at forme sig som mennesker. Så vil det være muligt at understøtte unge atleters udvikling af *athletic identity achievement* i elitesportsverdenen, eller er det ren utopi at forestille sig det i en intens og elitær sportsverden?

5.3.1.1 I opvæksten

Jf. McAdams skabes en høj ego-identitet ved at have en kompleksitet i sine narrativer, hvorved der opnås et stabilt fundament i identitetsstrukturen. For at skabe *achievement*-identiteter i elitesporten tolkes det allerede i opvæksten at kræve forældre, der understøtter en udforskende adfærd, som vil bidrage til, at børn ikke kun udvikler sig inden for ét domæne. Med det vil vi argumentere for, at det ikke er en enten/eller-tankegang, som forældre skal have i forhold til børns opvækst, men en både/og-tilgang. Som vi nævnte tidligere i afsnittet om forældrene, kan forventninger fra forældre fungere som et signal til deres børn om, at de værdsætter bedrifter. Dette får børnene til at internalisere denne værdi som en norm, som de vil tilstræbe resten af deres liv (Yamamoto & Holloway, 2010, p. 201). Dermed tolkes det at være vigtigere, hvis forældre kunne facilitere en mere udforskende adfærd hos deres børn, så børnene ikke lukker ind på en internaliseret overbevisning fra en tidlig alder. Det tolker vi, at der er særlig stor risiko for med fx overaktive fædre, der selv har stor passion inden for fodbold og tilmed høje ambitioner for drengene. Igen – ambitioner og dygtiggørelse tolkes ikke at være en negativ ting for børn, men det er bare af central betydning, at forældre understøtter en udforskende adfærd frem for at intensivere og påføre egne overbevisninger på deres barn fra en tidlig alder. Forældre kan tilmed hurtigt blive *expectancy socializers*, når de vægter forventninger højt (Eccles et al., 1982 if. Yamamoto & Holloway, 2010, p. 202). Det er altså vigtigt at børn med interesse for sport også bliver understøttet i at have en udforskende adfærd, inden de committer sig jf. Marcia. På den måde får de et bedre udgangspunkt for at være indre

motiverede på deres vej i sportens verden frem for blot at besidde internaliserede overbevisninger fra barnsben. Hertil har de nået at se og udforske andre dele af tilværelsen, inden de indtræder i elitemiljøer, hvilket kunne bidrage til en stærkere identitetsstruktur jf. Marcia, Erikson og McAdams.

5.3.1.2 I elitesportstilværelsen

Fra unge atleter indtræder i elitesportstilværelsen som 12-13-årige, er der også en række forskellige faktorer, som, vi tolker, ville være mulige at ændre og påvirke i en positiv retning i eliteklubberne. På den måde vil klubberne kunne understøtte en sundere identitetsdannelse fra en ung alder frem for blot at intensivere denne ensporede identitetsdannelse yderligere.

Indledende vil vi klarlægge i denne diskussion, at vi er bevidste om, at eliteverdenen og en bæredygtig, sund identitetsdannelse ikke pr. definition går hånd i hånd; det er indlysende, at en elitetilværelse presser på alle parametre omkring det at være menneske. "Elite" stammer fra det franske *élite*, som betyder 'det udvalgte'. Den danske definition er: "Gruppe mennesker som hører til de bedste eller mest privilegerede inden for et bestemt område, fx i kraft af deres evner, magt eller rigdom" (Den Danske Ordbog, n.d.). Som denne definition illustrerer, er det ikke en letkøbt position at være en del af eliten. Det vil også sige, at det er særligt udfordrende at fordre en sund identitetsdannelse i elitesportsverdenen, hvis det kræver, at der skal være plads til det bæredygtige og langsigtede. Elitesportsverdenen er det modsatte af dette; den er kompromisløs og resultatorienteret. Det vil sige, at hvis man ikke præsterer, er det en præmis ved elitesport, at man enten på kort eller lang sigt oplever konsekvenser og sanktioner af de manglende præstationer – der er altid en ny mand klar i kulissen til at overtage din position. Vi vil dog argumentere for, at der stadig er plads til en række justeringer i elitesportsverdenen, som kunne fordre en sundere, bredere og mere udforskende identitetsdannelse.

Foruden at forældre kan være med til at understøtte en udforskende adfærd hos deres børn i opvæksten, hvor børnene engagerer sig i områder uden for sportsverdenen, vurderer vi også, at eliteklubberne kan være med til at understøtte udviklingen af en *achievement*-identitet, når de overtager de unge talenter i den tidlige teenagealder. I

dette speciale har vi adresseret flere strukturer, der er med til at intensivere den rigide og ensporede atletiske identitet. Disse består blandt andet i: Skiftet til eliten, det store præstationsfokus, sportsskoler, det sociale liv mv. Vi mener først og fremmest, at når man vælger at hive unge teenagere ind i et elitemiljø, så bærer man et ansvar – man bærer et ansvar for at tage sig af det unge menneske og ikke blot interessere sig for dennes fodboldmæssige egenskaber. Det betyder, at når unge teenagere starter i en eliteklub, så bærer klubben et stort ansvar for ikke kun at intensivere fodboldidentiteten, men også at tilbyde en ramme, som de unge mennesker kan udvikle sig i som mennesker. Det er altså vigtigt, at eliteklubber bliver bevidste om, hvordan de påvirker og intensiverer unge menneskers identitet. Af vores empiri fremgår det, hvordan drengene modtog instrukser i, hvilke farve deres urin skulle have, hvor meget de skulle sove, hvad de skulle spise etc., da de ankom til klubben. Er det ikke en mulighed også at opfordre drengene til også at prioritere frirummet uden for fodbolden og udforskningen af andre dele af tilværelsen, når de laver et skifte til eliten, der pr. definition intensiverer den ensporede atletiske identitet? Hertil italesatte en af vores informanter, at det en gang imellem ville være rart, hvis der blev spurgt ind til det ‘hele’ menneske frem for blot fodboldspilleren. Dette anser vi som en vigtig pointe fra vores informant; for hvis man i miljøet udelukkende anskuer hinanden som fx fodboldspillere, hvordan skal man så formå at se sig selv som andet? Hertil tænker vi, at det er vigtigt, at klubberne implementerer tiltag og forsøger at skabe kulturelle forandringer, så der generelt også er mere plads til plan B og C. Vi anskuer det som værende en hård præmis for unge elitesportsudøvere, at der kun er én vej, og det er at lykkes med at komme igen nåleøjeblik og blive professionel. Hvis det ikke lykkes, tolkes fodboldprojektet at være en fiasko, og herfra står de unge mennesker uden en plan – blot fordi de ikke lykkedes med at blive professionelle fodboldspillere i en hård elite. Hertil tænker vi også, at det ville være en central succesindikator for et talentmiljø, hvis man lykkes med at sende ‘hele’ mennesker ud i samfundet, som ikke er mentalt belastede eller identitetsmæssigt tomme, såfremt fodboldmissionen ikke lykkes. På den måde står eliteklubber ikke kun på mål for dem, der ender i førsteholdstruppen.

Et andet stort diskussionspunkt omkring elitesport er, om det vil være muligt at trække en smule tempo ud af miljøet. Med tempo mener vi, om det er muligt at skabe et miljø, hvor man som individ ikke konstant bliver målt og vejlet fra uge til uge? Det er

svært at forestille sig i elitesportstilværelsen, fordi hver mand kæmper for sin egen eksistensberettigelse i eliten, og der altid er en ny mand, der vil overtage ens plads. Vi anerkender, at det er den sværeste præmis at diskutere omkring elitesport. Spørgsmålet er dog, om man kan trække noget tempo ud på en måde og tilbyde større tryghed til de unge mennesker, så alle præstationer ikke opleves som 'eksistentielt truende', og man konstant skal frygte konsekvenser af dårlige præstationer. Dette er nok umuligt at forestille sig omkring U17- og U19-holdene, men i de tidlige år fra U13 til U15 kunne man måske godt kigge på en model, der kunne tilbyde større tryghed. Som det fremgår af vores empiri, kan der være flere tidspunkter i rejsen op gennem talentsystemet, hvor man frygter, om man klarer 'cuttet'. Vi kan ikke fra vores sted svare på, om det vil være muligt at trække noget tempo ud af disse selektioner, som indiskutabelt bidrager til et større præstationspres. Vi er dog ikke i tvivl om, at det ville kunne bidrage til større ro for de unge mennesker, som både ville kunne prioritere *perfection strivings* og dygtiggøre sig gennem indadrettede, høje ambitioner frem for at arbejde ud fra en frygt for marginalisering og eksterne vurderinger. Dette ville kunne skabe en mere stabil tilværelse for de 12-15-årige, som ville kunne understøtte en mere udforskende adfærd i den tidlige teenagealder. Derved kunne eliteklubberne understøtte en bredere og sundere identitetsdannelse i de første år i elitemiljøet, før de unge spillere rammer de hårdere år i U17 og U19. På den måde vil de unge talenter, der kommer videre til U17- og U19-trupperne være bedre klædt på til den modgang og de skifte i tilværelsen, der venter.

Der er ingen tvivl om, at det er en større udfordring i elitemiljøet at understøtte dannelsen af en *achievement*-identitet, idet det er så specialiseret og elitært et miljø. Vi ser dog forskellige muligheder for at kunne skabe mere bevidsthed på området og på den måde kunne understøtte en bredere og sundere identitetsdannelse i teenagealderen på trods af, at man indtræder i elitemiljøet. Med større bevidsthed på området og større viden omkring, hvordan elitemiljøet påvirker de unges identitetsdannelse, tolker vi altså, at der er en række justeringer, som eliteklubberne kan foretage for at skabe fundamentet for sundere identitetsdannelse for unge mennesker. Vi vil i diskussions sidste afsnit forsøge at komme med konkrete tiltag og justeringer ud fra fundene i dette speciale, som eliteklubber kunne forsøge at implementere.

5.4 Normative forslag - hvad kan klubben gøre?

Analysen og diskussionen i dette speciale fører os videre til det centrale spørgsmål: Hvad kan klubberne gøre? Identitetsdannelse er en kompleks størrelse, og særligt spillet mellem det resultatorienterede, konkurrenceprægede elitemiljø og den sunde identitetsdannelse kan tolkes at være særligt udfordrende. Vi vil ikke tilskrive os selv en position, hvor vi kan komme med svarene på et så omfattende problemfelt, som identitetsdannelse hos eliteatleter er. Som beskrevet i sidste afsnit tolker vi, at det kan være særligt udfordrende i elitesporten at udvikle en decideret *achievement*-identitet, idet så mange faktorer er med til at intensivere den ensporede identitet i elitesportsverdenen. Vi vil dog samtidig argumentere for, at man kan indføre diverse tiltag med henblik på at hjælpe atleter med at skabe en sundere identitetsdannelse i elitemiljøerne. Dermed vil vi i dette afsnit diskutere bud på mulige initiativer og justeringer i klubben, som, vi vurderer, vil kunne understøtte en bredere og sundere identitetsdannelse.

5.4.1 Ved indgangen til elitetilværelsen

Det første område, som klubben kan sætte ind på, er allerede ved modtagelsen af drengene i 12-13-årsalderen, hvor drengene træder ind i eliten. Ved indtrædelsen i eliteklubben opnår drengene deres første mål på vejen om at opnå deres drøm om at blive professionelle og leve af fodbold. Det er derfor vigtigt, at klubben forstår, hvilken identitetsmæssig påvirkning dette skifte og denne udtagelse har. Det er forståeligt, at klubben ved modtagelsen af de unge fodboldspillere vil sætte et eksempel og vise, at der følger et ansvar med udtagelsen til klubben. Derfor, som det fremgår af empirien, italesætter klubben, hvordan drengene skal spise, drikke og sove for at kunne præstere på det forventede niveau i klubben. Sådanne elitære oplæg er med til at intensivere den ensporede atletiske identitet, som fremhæver, at drengene bør leve som fodboldspillere alle timer i døgnet alle ugens dage fra 12-13-årsalderen. Vi ser som sådan ikke noget problem i at opfordre til sund kost og god søvn, men vi tænker, det er vigtigt, at klubben også bliver bevidst om, i hvilken grad de forstærker den ensporede atletiske identitet ved drengenes indtræden i eliten. Derfor mener vi, at det ville være af afgørende betydning, hvis klubben også italesætter, at det er vigtigt for drengene at prioritere venner, familie og andre interesser uden for fodbolden, så de

ikke *udelukkende* er fodboldspillere året rundt. Det er centralt, at klubben opfordrer til at dyrke frirummene uden for fodboldbanen som en central del af effektiv restitution og hvile jf. Eccles & Kazmier (2019). Det tolkes at være en vigtig parameter at inkorporere i de unge fodboldspilleres forståelse af restitution og hvile allerede som U13-spillere, så restitution og hvile ikke kun forstås som den fysiske; her spiller den mentale hvile som atlet også en betydelig rolle (Eccles & Kazmier, 2019, p. 90). Dette tolkes også at være af central betydning med henblik på at forebygge symptomer på udbrændthed hos atleterne allerede ved ankomsten til elitetilværelsen. Studier har fundet, at utilstrækkelig hvile er en væsentlig faktor i udviklingen af udbrændthed (Cresswell & Eklund, 2007, if. Eccles & Kazmier, 2019, p. 95). På den måde kan klubben, udover at forstærke den ensporede atletiske identitet ved ankomsten, også være med til at understøtte en bredere identitetsdannelse. Dette vil yderligere bidrage til at nuancere narrativet omkring, at når man bliver elitefodboldspiller, at mere altid tolkes som bedre. Det kan hjælpe drengene til at forstå, at det er acceptabelt at prioritere at få tankerne væk fra fodbolden af og til som en del af effektiv restitution, hvilket yderligere vil understøtte en sund identitetsdannelse. Endvidere vil det skabe et sundt fundament for drengene allerede ved indgangen til eliten. Dette vil også være en gevinst for klubben, idet de på den måde vil forsøge at forebygge symptomer på udbrændthed fra start, hvilket betyder, at klubben over tid kan opretholde en bredere, og mentalt sundere, talentmasse.

Opsummerende kan man sige, at klubben kan fremme en mere helhedsorienteret forståelse af identitet og restitution for både drengene og forældrene ved indgangen til eliten. På den måde kan klubben tage ansvar for at skabe en bæredygtig elitesportskultur allerede fra U13, hvilket både vil være til gavn for spillernes trivsel og den langsigtede sportslige udvikling.

5.4.2 I elitesportstilværelsen

Undervejs i drengenes elitesportstilværelse er det også vigtigt, at klubben understøtter spillernes identitetsdannelse, så klubben ikke udelukkende er medvirkende til at intensivere den ensporede identitet i elitesportstilværelsen. Hertil italesætter Henriksen et al. (2020), at det er centralt, at sportsorganisationer anser deres atleter som hele mennesker ud fra et livsperspektiv. Derudover er det vigtigt, at klubberne hjæl-

per med at mindske de trusler mod den mentale sundhed, der kan forekomme blandt andet ved skifte i atlettilværelsen (p. 557). Dermed italesætter Henriksen et al. (2020) den vigtige pointe i, at atleterne ikke kun bliver set som atleter og for deres præstationer på banen, som særligt kan risikere at understøtte udviklingen af et *glorified self* (Uzzel et al., 2024) og i forlængelse heraf et præstationsbaseret selvværd (Gustafsson et al., 2018). Dette stemmer overens med vores empiri, hvor Kenneth italesætter behovet for en gang imellem at blive set som et helt menneske. Han siger:

“Men jeg tror modsat, at jeg nogle gange bare manglede en, der tog mig ind og bare snakkede om.. Altså.. Hvordan har du det? Hvad går du og laver? Og.. Fordi jeg tror virkelig, at. Jeg tror ikke, du får det bedste ud af en fodboldspiller, hvis du bliver ved med, altså, skubbe ham på alt, hvad han kan udvikle sig i fodbold. Måske også lidt snakke med ham, hvad han laver og hvad. Hvad med hans familie? Hvordan det går med dem? Altså jeg tror man er nødt til at tage det hele menneske med, for at man får den bedste udgave af spillerne” (ll. 1275-1283).

Vi vil dermed både ud fra litteraturen og vores empiri anbefale klubben, at de prioriterer at tage det hele menneske ind, og at alle samtaler ikke kun ender med at omhandle præstationer og den sportslige udvikling. Klubbens spillere lægger en stor energi- og tidsmæssig investering i klubregi, og derfor er det vigtigt, at klubben også tager dem ind som hele mennesker. Dette vil fra klubbens trænere og ledelse også være centralt i forhold til ikke blot at intensivere den ensporede atletiske identitet, men ville kunne hjælpe drengene med at udvikle en selvforståelse af, at de også er andet end fodboldspillere. Det vil bidrage til bredere identitetsdannelse hos klubbens spillere og hjælpe dem med at nuancere deres selvbillede. Hertil vil vi anbefale klubben at tjekke ind på deres spilleres generelle tilværelse og det ‘hele’ menneske løbende ved spillersamtalerne. Det vil sige, at den sportslige udvikling og drengenes roller på holdet selvsagt skal evalueres, men det vurderes også at være værdifuldt, hvis klubben derudover kunne spørge ind til drengenes fritid, generelle overskud i hverdagen, hvordan de opnår et frirum i hverdagen mv. Hertil kan klubben løbende forsøge at implementere forskellige undervisnings- og samtaleforløb i samarbejde med den mentale stab i klubben netop med identitet og den mentale trivsel i fokus. Disse forløb kræver både engagement og tålmodighed. Marcia og Kroger (2012) fremhæver, at langsigtede interventioner, der understøtter identitetsudforskning, er

særdeles effektive til at hjælpe mennesker med at finde frem til en sund identitet. Det tolkes helt generelt at være afgørende, at der bliver skabt bevidsthed om dette problemfelt i klubben, og spillerne får hjælp til, foruden at udvikle sig som fodboldspillere, også at udvikle sig som mennesker.

5.4.3 Efterskolen

Efterskolen tolkes ligeledes at være et af de områder, hvor klubben kan støtte spillerne i at udvikle en sund identitet. At opleve et *moratorium* indebærer, at den unge får muligheden for at stoppe op og reflektere over, hvem man er (Erikson, 1968, p. 157). Denne opbremsning er essentiel i udviklingen af en sund identitet, fordi den giver plads til at udforske andre sider af tilværelsen og dermed styrker muligheden for at opnå en bredere forståelse af sig selv. Dette *moratorium* har flere af spillerne ikke oplevet, da deres forpligtelse til at være fodboldspiller startede i en tidlig alder. Dog fandt vi frem til gennem empirien, at efterskolen kunne fungere som et godt *moratorium*, hvor spillerne bliver konfronteret med mennesker uden for fodboldverdenen, som udfordrer deres overbevisning.

I forlængelse heraf vil vi argumentere for, at klubben bør overveje aktivt at opfordre flere af spillerne til at starte på efterskole. Efterskolen giver mulighed for at stoppe op i et ellers travlt hverdagsliv, hvor både skolen og fodbolden fylder meget. Som nogle af informanterne fremhævede, skabte efterskoleopholdet et frirum for dem, idet den både gav en mental pause fra fodbolden og mulighed for at fokusere på andre interesser og sociale fællesskaber uden for fodbolden, hvilket fremmer den mentale trivsel. Ud over at efterskolen skabte et frirum fra fodbolden, blev spillerne her konfronteret med jævnaldrende med andre interesser og perspektiver. Vi tolker, at dette er gavnligt for identitetsdannelsen, da det giver spillerne mulighed for at se nye sider af sig selv og udforske andre interesser uden for fodboldens verden, hvilket bidrager til en mere nuanceret selvforståelse gennem udviklingen af forskellige narrativer jf. McAdams. De unge får herigennem mulighed for at opleve, at de er mere end blot "fodboldspilleren", hvilket bidrager til udviklingen af en bredere identitet og en mere nuanceret selvforståelse. Efterskolen giver desuden et større frirum til at udforske andre interesser, blandt andet fordi de faglige krav er mindre krævende end i folkeskolen eller gymnasiet. Dermed skabes der mere plads til at engagere sig i nye

aktiviteter og andre erfaringer, hvilket ligeledes kan være gavnligt for de unges identitetsudvikling.

Efterskolen giver dermed spillerne en pause fra det travle fodboldliv og den evige konkurrence, hvor de får mulighed for at stoppe op og reflektere over, hvem de er uden for fodbolden. De tilbydes på den måde et *moratorium* jf. Erikson. Det hjælper både med at give et mentalt frirum og til udviklingen af en mere fleksibel identitet, idet spillerne gennem mødet med forskellige mennesker og interesser opbygger flere forskellige narrativer om sig selv.

5.4.4 Forældrene

Forældrene spiller en essentiel rolle i at understøtte de unges identitetsdannelsesproces. Analysen viste, at flere af fædrene havde en stor indflydelse i deres sønners fodboldliv – både ved at se kampene sammen med dem og ved at fungere som en form for assistenttræner. Denne involvering, tolkede vi, var med til at intensivere drengenes ensporede atletiske identitet. Ifølge Waterman (1993) har nære relationer en væsentlig indflydelse på identitetsdannelsen: *“Meaningful commitments may be more likely to develop if the significant others in a Moratorium's life encourage the exploration of a variety of alternatives”* (p. 50). Forældrene spiller dermed en central rolle i drengenes identitetsdannelsesproces og bør derfor inddrages i løsningsforslagene, da deres påvirkning er afgørende for, om spillerne får muligheden i at engagere sig i alternativer ved siden af fodbolden.

Vi mener, det er afgørende, at klubben inviterer forældrene ind til klubben og inddrager dem aktivt i at finde hverdagsrutiner, der kan være med til at understøtte spillernes udforskning af verden uden for fodbolden. Det er nemlig i hjemmet, hvor de unge har muligheden for at engagere sig i andre interesser end fodbold. Men som analysen har vist, kan forældrene – bevidst eller ubevidst – være med til at intensivere fodbolden i drengenes bevidsthed. Dette kan være medvirkende til, at drengene ikke opnår et nødvendigt mentalt frirum i hverdagen, idet samtlige livsdomæner i højere grad omhandler fodbolden hos drengene. Ved hjælp af samarbejdet mellem forældre og klubben skal være med til at øge forældrenes forståelse for, hvordan en høj grad af forpligtelse og involvering i deres børns sport kan påvirke de unges men-

tale velvære og identitetsdannelse. Denne bevidsthed om deres indflydelse bør bidrage til, at forældrene skaber et trygt hjemmemiljø, hvor de unge oplever psykologisk støtte og opbakning til at udforske interesser uden for fodboldens verden. Denne psykologiske støtte er, jf. Waterman (1993), afgørende for, om individet formår at identificere og forpligte sig til meningsfulde interesser (p. 50). Spillerne giver udtryk for nogle trygge rammer i hjemmet, hvor de oplever stor støtte, men denne støtte tolkes ofte som at handle om fodbolden. Vi vil argumentere for, at forældrene skal skabe et rum, hvor de unge får mulighed for at udforske andre interesser uden for fodboldens kontekst, frem for at fastholde samtaler inden for fodboldens rammer.

Vi vil ligeledes understrege, at forældrene ikke skal ignorere fodbolden både i deres samtaler og hverdage med deres børn – netop fordi fodbolden optager en central plads i de unges mentale og følelsesmæssige liv, og dermed skal betydningen ikke negligeres. Dermed kan det være en svær balancegang for forældrene. Dog bør forældrenes rolle i højere grad være præget af emotionel støtte frem for fodboldtaktiske vejledninger eller evalueringer – som illustreret gennem analysen af den assisterende far.

Yderligere vil vi problematisere, at spillerne bliver opfordret til at sætte sig sammen med deres fædre for at se og analysere kampene. Denne opfordring risikerer at begrænse far/søn-forholdet til udelukkende at omhandle fodbolden. Analysen viste, hvordan relationen mellem far og søn ofte centrerede sig omkring fodbolden, der på den ene side kan fungere som støtte, men på den anden side også kan opleves som en belastning. Når relationen i høj grad er centreret omkring sporten, mindskes muligheden for at udforske alternative interesser, og ligeledes udebliver frirummet fra fodbolden, da fodbold bliver det dominerende samtaleemne i hjemmet. På den måde vil det bidrage til at fastholde den rigide og ensporede identitet. Derfor bør man være forsigtig med at opfordre til former for forældreinddragelse, der primært fokuserer på spillerens fodboldmæssige udvikling – dette bør forblive et ansvar, der varetages af klubben.

Overordnet set vil vi argumentere for, at det er essentielt at gøre forældrene bevidste omkring deres indflydelse på drengenes identitetsdannelse. Dermed er det centralt, at forældrene primært indtager en position, hvor de tilbyder emotionel støtte og bidra-

ger til at skabe et trygt rum, hvor de unge oplever støtte og tryghed til at udvikle og forfølge interesser uden for sporten også.

6. Konklusion

I dette speciale har vi undersøgt fænomenet *athletic identity foreclosure* med fokus på de strukturer, der præger elitesportsverdenen, og hvordan disse påvirker unge atleters identitetsdannelse. Gennem seks interviews med elitefodboldspillere har vi analyseret og forsøgt at afdække de forskellige områder af elitesportstilværelsen, som påvirker identitetsdannelsen. Her har vi særligt fokuseret på de strukturer, der intensiverer identiteten og medvirker til, at unge eliteatleter udvikler *athletic identity foreclosure*. Herudover har vi også haft for øje, hvilke faktorer der kan spille en rolle i at understøtte udforskende adfærd og herved en bredere identitetsdannelse.

I specialet fandt vi, at drengene deler forholdsvis identiske rejser op mod eliten. De starter i en tidlig alder og finder tidligt ud af, at de er gode til fodbold. Herved opnår drengene social anerkendelse og status og deler fodboldoplevelserne med venner og familie. Disse aspekter betyder, at fodbold fra en tidlig alder bliver en stor del af deres identitet. Fælles for dem alle er også, at der sker et skifte omkring 12-13-årsalderen, hvor de bliver udtaget til talentprogrammer eller foretager klubsifte med henblik på at blive en del af eliten. Her får drengene for første gang bekræftet, at der er håb for deres store drøm om at blive professionel fodboldspiller og leve af sporten. I samme periode starter de også på en sportsskole, hvor hverdagen struktureres omkring skole og træning, og de deler deres hverdag med ligesindede, hvilket fordrer gensidig forståelse blandt eleverne i skolen. Dette skoleskifte er dog, i samspil med skiftet til en eliteklub, med til at intensivere den ensporede atletiske identitet markant. På den måde bliver klub- og skoleskiftet en stærk intensivering af *athletic identity foreclosure* og et stort opbrud med den tidligere skole, venner og resten af tilværelsen uden for sportsverdenen. Som kontrast hertil kan efterskolen forstås at fungere som et *moratorium* i elitesportstilværelsen, hvor man kan udforske andre områder af tilværelsen.

Opsummerende fremgår det af vores analyse, at drengene lever i en intens og konkurrencepræget hverdag. De lever i en stærkt præstationsorienteret kultur, og som et

resultat af deres store energi- og tidsmæssige investering, har de hverken tid eller overskud til at udforske andre dele af tilværelsen eller prioritere det sociale i deres fritid. Det betyder også, at deres sociale liv primært er afgrænset til deres holdkammerater, som de konkurrerer med på daglig basis. På den baggrund bygger deres sociale liv og deres identitet på et skrøbeligt fundament. Derudover tolkes det at være udfordrende for drengene at opnå frirum fra fodbold, fordi fodbold mere eller mindre konstant præger deres tanker – uanset om det går godt eller dårligt. Hertil kan fædrene risikere at intensivere identiteten yderligere ved at indtage rollen som sparringspartner i hjemmet. Alt i alt tolker vi, at det er med stor identitetsmæssig risiko, at unge elitesportsudøvere lægger alle æg i én kurv i en usikker og kynisk verden.

Ud fra dette speciale vil vi konkludere, at det indiskutabelt er en udfordring endegyldigt at udvikle en *athletic identity achievement* som en sund, stabil identitetsstruktur i elitesportsverdenen. Der er en lang række strukturer, der intensiverer og indsnævrer identitetsdannelsen hos disse unge atleter. Vi er dog ikke i tvivl om, at der er en række tiltag, man kunne indføre, og områder, hvor man ville kunne sætte ind, med henblik på at fordre en sundere identitetsdannelse i elitesport. Øget viden og fokus på identitetsproblematikker i elitesportsmiljøer kan bidrage til en styrket bevidsthed om udfordringerne på området. På den måde vil eliteklubberne få et bedre fundament for at indføre tiltag, som kan understøtte en sundere identitetsdannelsesproces. Dette vil både kunne gavne klubben, der vil sikre en bredere og mentalt sundere talentmasse med mindre risiko for at udvikle udbrændthed. Samtidig vil det gavne de unge atleter, som vil være identitetsmæssig mere fleksible og på den måde bedre rustet til at håndtere modgang, skadesperioder og karrieretransitioner.

7. Perspektivering

Vi vil med denne perspektivering afsluttende belyse, hvordan der virker til at være kommet et større fokus på at skabe en mere nuanceret identitet med alternative interesser i tilværelsen som professionel fodboldspiller. Afsluttende vil vi beskrive, hvordan man kunne arbejde videre med dette problemfelt herfra.

I dette speciale har vi set, hvordan en rigid, ensopret atletisk identitet kan skabe problemer for spillerne i deres aktive karriere – både i form af manglende frirum, et

konstant behov for anerkendelse og udfordringer ved modgangsperioder. En af vores tilgange til at understøtte spillernes identitetsdannelse er at få dem til at udforske andre interesser og områder uden for fodboldtilværelsen med henblik på at skabe en bredere og mere fleksibel identitetsdannelse. Disse interesser kan dermed hjælpe spillerne med at få et frirum fra fodbolden, fordi de kan flytte fokuset væk fra fodbolden. Magnus Mattsson, som er professionel fodboldspiller i FC København, er et eksempel på, hvordan andre interesser kan skabe et frirum i atlettilværelsen. Hertil fortæller han: *“Det giver mig luft til hovedet i forhold til, at fodbold jo fylder så meget, som det gør. [...] Det giver mig et frirum”* (Mediano, 2020). Som han fortæller, giver musikken ham et frirum, hvor han kan koble af og slippe tankerne om fodbold. Dette viser, hvordan aktive professionelle fodboldspillere kan have gavn af at dyrke andre interesser ved siden af fodbold, da det kan bidrage til mental aflastning. Derudover kan supplerende interesseområder have den fordel, at de kan fortsætte resten af livet, modsat elitefodbold, som unægteligt er en tilværelse på lånt tid. Hertil udtaler Mattsson:

“Hvis jeg stopper som fodboldspiller som måske 37-årig, kan jeg gå all in på at producere. Jeg kan udvikle mig de næste 60 år i musikken - det kan jeg ikke i fodbolden. Her er en mulighed for, at jeg kan leve af musikken resten af mit liv, hvis jeg er god og heldig” (DR, 2019).

Han italesætter altså netop den præmis, at tilværelsen som elitefodboldspiller før eller siden stopper. Supplerende interesser tolkes hertil at kunne tilbyde atleter oplevelsen af *sameness* og *continuity*, når de skal på den anden side af elitesporttilværelsen. Det vil sige, at selvom fodbolden stopper, er der stadig noget, de kan genkende ved dem selv, og noget de kan fortsætte med på den anden side af sportskarrieren. Mattsson kan på den måde måske tolkes at repræsentere en ny generation af atleter, som bliver mere opmærksomme på at skabe en mere fleksibel identitet. Hertil italesatte en af vores informanter også, at det er vigtigt, at fodbold ikke er alt, man er.

Man kan på den måde ved Magnus Mattsson se et eksempel fra den professionelle fodboldverden på, at der er en bevidsthed om og et behov for at kunne koble af ved siden af træninger og kampe på topniveau. Derudover kan man gennem mediedækningen se, at der kommer en større bevidsthed på området, hvor fodboldspillere ikke

kun forventes at være fodboldspillere alle døgnets timer. Hertil håber vi, at vi med dette speciale også kan bidrage til denne udvikling, hvor der bliver en mere nuanceret forståelse af det at være fodboldspiller eller generelt eliteidrætsudøver. Dette kan forhåbentlig medvirke til, at det over tid bliver nemmere at være eliteatlet i medgang og modgang, og at skiftet til tilværelsen uden for elitesportsverdenen også kan blive nemmere og med færre personlige konsekvenser.

Vi mener, at det herfra vil være relevant at undersøge, hvilke interventioner der kan gavne elitespillernes identitetsdannelse. Litteraturen på området viser tydeligt, at der er en lang række mentale konsekvenser af en rigid og ensporet atletisk identitet. Derfor er vores håb for den videre forskning, at man herfra dykker videre ned i, hvordan man kan hjælpe atleter med at udvikle en sund og stabil identitetsstruktur. Der findes ikke meget forskning, der har undersøgt, hvordan klubber mest effektivt kan understøtte spillerne i at udvikle sig til 'hele' mennesker, der ideelt udvikler *athletic identity achievement* frem for *foreclosure*. Det vil således være relevant at forske i, hvilke konkrete tiltag klubberne kan anvende for at understøtte atleterne i at udvikle en flersidet identitet, der ikke udelukkende er bundet til sporten.

Pensumliste

- Adams, G. R., Shea, J., & Fitch, S. A. (1979). *Toward the development of an objective assessment of ego-identity status*. *Journal of Youth and Adolescence*, 8, 223-237. <https://doi.org/10.1007/BF02087622> (15 sider)
- Adler, P. A., & Adler, P. (1989). *The Gloried Self: The Aggrandizement and the Constriction of Self*. *Social Psychology Quarterly*, 52(4), 299–310. <https://doi.org/10.2307/2786993> (13 sider)
- Adler, J. M., & King, L. (2012). *Living Into the Story: Agency and Coherence in a Longitudinal Study of Narrative Identity Development and Mental Health Over the Course of Psychotherapy*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 102(2), 367–389. <https://doi.org/10.1037/a0025289> (23 sider).
- Bamberg, M. (2021). *Narrative in Qualitative Psychology: Approaches and Methodological Consequences*. P. M. Camic (Ed.), *Qualitative research in psychology: Expanding perspectives in methodology and design* 51-66. Washington, D.C.: American Psychological Association. (15 sider)
- Baumeister, R. F. (2023). *The self explained: Why and how we become who we are*. The Guilford Press. Kap. 2, s. 10–22; Kap. 13, s. 165–175; Kap. 15, s. 175–192; Kap. 18, s. 231–251; Kap. 20, s. 271–280; Kap. 22, s. 289–304. (93 sider)
- Berk, L. (2013) *Child Development* (9th ed.). Pearson. Kap. 1 2-39; 11 446-483 (76 sider)
- Blaikie, N. (2009). *Designing social research*. In *Designing social research: The logic of anticipation* 2nd ed., 79–107. Cambridge: Polity Press. (29 sider)

-
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology*. Qualitative Research in Psychology, 3(2), 77-101.
<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa> (25 sider)
- Brewer, B. W., Caldwell, C. M., Petitpas, A. J., Van Raalte, J. L., Pans, M., & Cornelius, A. E. (2020). *Development and preliminary validation of a sport-specific self-report measure of identity foreclosure*. Journal of Clinical Sport Psychology, 15(2), 105–120.
<https://doi.org/10.1123/jcsp.2019-0057> (16 sider)
- Brewer, B. W., & Petitpas, A. J. (2017). *Athletic identity foreclosure*. Current Opinion in Psychology, 16, 118–122
<https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.05.004> (5 sider)
- Brewer, B. W., Van Raalte, J. L., & Linder, D. E. (1993). *Athletic identity: Hercules' muscles or Achilles heel?* International Journal of Sport Psychology, 24(3), 237-254. (18 sider)
- Brewer, B. W., Van Raalte, J. L., Cornelius, A. E., & Pans, M. (2022). *Third-generation quantitative assessment of athletic identity: Clarifying the concept* (25 sider)
- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2008). *Psykologi - forskning og profession*. Hans Reitzels Forlag. Kapitel 7 181-216. (36 sider)
- Brinkmann, S. (2012). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. Kap. 3: *Etiske aspekter ved arbejdet med hverdagslivsmateriale* 80-94. Viborg: Hans Reitzels Forlag (14 sider)
- Brinkmann, S. (2020). *Etik i en kvalitativ verden* (kap. 23). In: Brinkmann, S. & Tanggaard, L.: *Kvalitative metoder*, 3. ed. 581-600.. København: Hans Reitzels Forlag (18 sider)
- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2020). *Interviewet: Samtalen som*
-

-
- forskningsmetode* (Kap. 1). I S. Brinkmann & L. Tanggaard (Red.), *Kvalitative metoder: En grundbog* 3. udg., 33-65. Hans Reitzels Forlag. (23 sider)
- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2020). *Kvalitet i kvalitative studier* (Kap. 26). I S. Brinkmann & L. Tanggaard (Red.), *Kvalitative metoder: En grundbog* 3. udg., 657-671. Hans Reitzels Forlag. (15 sider)
- Brown, C., Glastetter-Fender, C., & Shelton, M. (2000). *Psychosocial identity and career control in college student-athletes*. *Journal of Vocational Behavior*, 56(1), 53– 62. <https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1691> (10 sider)
- Christensen, B. S. (2014). *Psykologiens videnskabsteori: En introduktion*. Hans Reitzels Forlag. Kapitel 4-6 94-174. (81 sider)
- Coakley, J. (1992). *Burnout among adolescent athletes: A personal failure or social problem?* *Sociology of Sport Journal*, 9(3), 271–285. <https://doi.org/10.1123/ssj.9>. (15 sider)
- Coolican, H. (2019). *Qualitative approaches in psychology*. In *Research methods and statistics in psychology* 7th ed., 267-299. (33 sider)
- Corsaro, W. A., & Eder, D. (1990). *Children's Peer Cultures*. *Annual Review of Sociology*, 16(1), 197–220. <https://doi.org/10.1146/annurev.so.16.080190.001213> (24 sider)
- Coyle, M., Gorczynski, P., & Gibson, K. (2017). “*You have to be mental to jump off a board any way*”: *Elite divers' conceptualizations and perceptions of mental health*. *Psychology of Sport and Exercise*, 29, 10–18. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2016.11.005> (9 sider)
- Dahal, N., Neupane, B. P., Pant, B. P., Dhakal, R. K., Giri, D. R., Ghimire, P. R., & Bhandari, L. P. (2024). *Participant selection procedures in qualitative research: Experiences and some points for consideration*. *Frontiers in*

-
- Research Metrics and Analytics, 1-13. 9.
<https://doi.org/10.3389/frma.2024.1512747> (13 sider)
- Dansk Boldspil-Union. (2023). *Licensmanual for ungdom drenge 2024–2026*.
<https://www.dbujylland.dk/media/bcoodo33/2024-2026-licensmanual-ungdom-drenge.pdf> 35-58. (24 sider)
- Deci, E. L., & Vansteenkiste, M. (2003). *Self-Determination Theory and Basic Need Satisfaction: Understanding Human Development in Positive Psychology*. *Ricerche di Psicologia*, 26(1), 17-34. (18 sider)
- Den Danske Ordbog. (n.d.). Elite. <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=elite>
- Doherty, S., Hannigan, B., & Campbell, M. J. (2016). *The Experience of Depression during the Careers of Elite Male Athletes*. *Frontiers in Psychology*, 7, 1–11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.0106> (11 sider)
- DR. (2020, 26. marts). *Superligaspiller producerer beats til undergrundsrapere*.
<https://www.dr.dk/sporten/fodbold/superliga/superligaspiller-producerer-beats-til-undergrundsrapere> (1 side)
- Eccles, D. W., & Kazmier, A. W. (2019). *The psychology of rest in athletes: An empirical study and initial model*. *Psychology of Sport and Exercise*, 44, 90–98. (9 sider)
- Elliott, R., Fischer, C. T., & Rennie, D. L. (1999). *Evolving guidelines for publication of qualitative research studies in psychology and related fields*. *British Journal of Clinical Psychology*, 38(3), 215–229.
<https://doi.org/10.1348/014466599162782> (15 sider)
- Erikson, E. (1956). *The Problem of Ego Identity*. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 4(1), 56–121.
<https://doi.org/10.1177/000306515600400104> (66 sider)
-

-
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. W. W. Norton & Company. (338 sider)
- Eske, M., & Storm, R. K. (2024). *Team Danmark trivselsundersøgelse 2023: Rapport om de Team Danmark-støttede atletes trivsel og mentale sundhed*. Idrættens Analyseinstitut.
<https://www.teamdanmark.dk/media/3637/team-danmark-trivselsundersogelse-2023.pdf> (38 sider)
- Ewen, R. B. (2014). *An introduction to theories of personality* (7th ed.). Psychology Press. Kapitel 2 11-49 & Kapitel 8 157-180 (62 sider)
- Farmer, T. A. & Matlin, M. W. (2019). *Cognitive psychology* (10th ed.). Hoboken, New Jersey: Wiley kap 12 261-287 (27 sider)
- Feilberg, C. (2014). *Eksistens i spil (eksistentielt drama) og det eksemplariske princip* (Negt). I Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende 111–129. (19 sider)
- Flick, U. (2023). *Using Narrative Data*. In *An Introduction to Qualitative Research* (7th edition), London: Sage. 258-266. (9 sider)
- Furie, K., Park, A. L., & Wong, S. E. (2023). *Mental health and involuntary retirement from sports post-musculoskeletal injury in adult athletes: A systematic review*. *Current Reviews in Musculoskeletal Medicine*, 16(2), 211–219. <https://doi.org/10.1007/s12178-023-09830-6> (9 sider)
- Gibson, S., & Hugh-Jones, S. (2012). *Analysing your data*. In C. Sullivan, S. Gibson, & S. C. Riley (Eds.), *Doing your qualitative psychology project* (Chap. 7). Sage. 127-153 (27 sider)
- Gustafsson, H., Hassmén, P., Kenttä, G., & Johansson, M. (2008). *A qualitative*

-
- analysis of burnout in elite Swedish athletes*. *Psychology of Sport and Exercise*, 9(6), 800–816.
<https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2007.11.004> (17 sider)
- Gustafsson, H., DeFreese, J., & Madigan, D. J. (2017). *Athlete burnout: review and recommendations*. *Current Opinion in Psychology*, 16, 109–113.
<https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.05.002> (5 sider)
- Güllich, A., & Emrich, E. (2014). *Considering long-term sustainability in the development of world class success*. *European Journal of Sport Science*, 14(Suppl 1), 382–397. <https://doi.org/10.1080/17461391.2012.706320> (16 sider)
- Habermas, J. (1971). *Reason and interest: Retrospect on Kant and Fichte*. In *Knowledge and human interests* 191–213. Boston: Beacon Press. (23 sider)
- Haslam, C., McAulay, C., Cooper, D., Mertens, N., Coffee, P., Hartley, C., Young, T., La Rue, C. J., Haslam, S. A., Steffens, N. K., Cruwys, T., Bentley, S. V., Mallett, C. J., McGregor, M., Williams, D., & Fransen, K. (2024). *“I’m more than my sport”: Exploring the dynamic processes of identity change in athletic retirement*. *Psychology of Sport and Exercise*, 73, <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2024>. (10 sider)
- Hauser, L.-L., Harwood, C. G., Höner, O., O’Connor, D., & Wachsmuth, S. (2022). *Talent development environments within sports: A scoping review examining functional and dysfunctional environmental features*. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1–27.
<https://doi.org/10.1080/1750984X.2022.2129423> (28 sider)
- Henriksen, K., Diment, G., & Kuettel, A. (2023). *The Team Denmark applied model of athlete mental health*. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2023.2281525> (17 sider)
-

-
- Henriksen, K., Schinke, R., Moesch, K., McCann, S., Parham, W. D., Larsen, C. H., & Terry, P. (2020). *Consensus statement on improving the mental health of high performance athletes*. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 18(5), 553–560.
<https://doi.org/10.1080/1612197X.2019.1570473> (9 sider)
- Hilpisch, C., Krüger, K., Raab, M., Wiese, L., Zentgraf, K., & Mutz, M. (2024). *Burnout symptoms in elite athletes: Assessing the role of effort–reward imbalance, support and emotions*. *International Review for the Sociology of Sport*, 59(7), 1054–1074.
<https://doi.org/10.1177/10126902241248767> (21 sider)
- Hogg, M. A., & Abrams, D. (1990). *Social motivation, self-esteem and social identity*. In D. Abrams & M. A. Hogg (Eds.), *Social identity theory: Constructive and critical advances* 28-47. Harvester Wheatsheaf. (20 sider)
- Hogg, M. A., & Reid, S. A. (2006). *Social identity, self-categorization, and the communication of group norms*. *Communication Theory*, 16(1), 7-30.
<https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.2006.00003.x> (24 sider)
- Hogg, M. A., & Williams, K. D. (2000). *From I to we: Social identity and the collective self*. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 4(1), 81–97. <https://doi.org/10.1037/1089-2699.4.1.81> (17 sider)
- Hornsey, M. J. (2008). *Social Identity Theory and Self-categorization Theory: A Historical Review*. *Social and Personality Psychology Compass*, 2(1), 204–222. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2007.00066.x> (19 sider)
- Højbjerg, K. (2014). *Hermeneutik*. In S. Krejsler & K. Højbjerg (Eds.), *Pædagogisk videnskabsteori* 291-307. Hans Reitzels Forlag. (17 sider)
- Kaplan, D. M. (2003). *Ricoeur's critical theory*. State University of New York Press.

Kuettel, A., & Larsen, C. H. (2020). *Risk and protective factors for mental health in elite athletes: a scoping review*. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 13(1), 231–265.
<https://doi.org/10.1080/1750984X.2019.1689574> (25 sider)

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Transskription af interview*. Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk 235-247, 3. Udgave. Hans Reitzels Forlag. (12 sider)

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Tematisering og design af en interviewundersøgelse* Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk 151-175., 3. Udgave. Hans Reitzels Forlag. (25 sider)

Lee, K., Kang, S., & Kim, I. (2017). *Relationships Among Stress, Burnout, Athletic Identity, and Athlete Satisfaction in Students at Korea's Physical Education High Schools: Validating Differences Between Pathways According to Ego Resilience*. *Psychological Reports*, 120(4), 585–608.
<https://doi.org/10.1177/0033294117698465> (24 sider)

Löve, J., Grimby-Ekman, A., Eklöf, M., Hagberg, M., & Dellve, L. (2010). “*Pushing Oneself Too Hard*”: *Performance-Based Self-Esteem as a Predictor of Sickness Presenteeism Among Young Adult Women and Men—A Cohort Study*. *Journal of Occupational and Environmental Medicine*, 52(6), 603–609. <https://doi.org/10.1097/JOM.0b013e3181dce181> (7 sider)

Madigan, D. J., Stoeber, J., & Passfield, L. (2016). *Performance-based self-esteem, burnout, and athlete identity: A person-centered approach*. *Psychology of Sport and Exercise*, 26, 32-38. (7 sider)

Marcia, J. E. (1966). *Development and validation of ego-identity status*. *Journal of*

-
- Personality and Social Psychology, 3(5), 551–558.
<https://doi.org/10.1037/h0023281> (8 sider)
- Marcia, J. E. (1976). *Identity six years after: A follow-up study*. Journal of Youth and Adolescence, 5(2), 145–160. <https://doi.org/10.1007/BF01537490> (16 sider)
- Marcia, J. E. (1980). *Identity in adolescence*. In J. Adelson (Ed.), Handbook of adolescent psychology 159-187. Wiley. (29 sider)
- Marcia, J. E. (1993). *The status of the statuses: Research review*. In J. E. Marcia, A. S. Waterman, D. R. Matteson, S. L. Archer, & J. L. Orlofsky (Eds.), Ego identity: A handbook for psychosocial research 22–41. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4613-8330-7> (19 sider)
- Marcia, J. E. (1993). *The ego identity status approach to ego identity*. In J. E. Marcia, A. S. Waterman, D. R. Matteson, S. L. Archer, & J. L. Orlofsky (Eds.), Ego identity: A handbook for psychosocial research 3–21. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4613-8330-7> (19 sider)
- Marcia, J. E., & Friedman, M. L. (1970). *Ego identity status in college women*. Journal of Personality, 38(2), 249–263. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1970.tb00007.x> (15 sider)
- Marcia, J. E., & Archer, S. L. (1993). *Identity status in late adolescents: Scoring criteria*. In J. E. Marcia, A. S. Waterman, D. R. Matteson, S. L. Archer, & J. L. Orlofsky (Eds.), Ego identity: A handbook for psychosocial research 205–241. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4613-8330-7> (37 sider)
- Martin, J. J., Adams Mushett, C., & Eklund, R. (1994). *Factor structure of the Athletic Identity Measurement Scale with adolescent swimmers with disabilities*. (13 sider)

-
- Martin, J. J., Eklund, R. C., & Adams-Mushett, C. (1997). *Factor structure of the Athletic Identity Measurement Scale with athletes with disabilities*. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 14(1), 74–82. Available at http://digitalcommons.wayne.edu/coe_khs/6 (9 sider)
- Martin, J. J., & Vitali, F. (2011). *Social identity implications for active individuals with physical disabilities*. I M. Wearing (Ed.), *Social identity* 163–173. Nova Science Publishers. ProQuest Ebook Central. (11 sider)
- McAdams, D. P. (2001). *The Psychology of Life Stories*. *Review of General Psychology*, 5(2), 100–122. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.5.2.100> (23 sider)
- McAdams, D. P. (2011). *Narrative identity*. In Schwartz, S. J., Luyckx, K. & Vignoles, V. L. (Eds.), *Handbook of identity theory and research* 99–115. Springer Science + Business Media. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-7988-9_5 (17 sider)
- McAdams, D. P. (2013). *The Psychological Self as Actor, Agent, and Author*. *Perspectives on Psychological Science*, 8(3), 272–295. <https://doi.org/10.1177/1745691612464657> (24 sider)
- McAdams, D. P. (2018). *Narrative Identity: What Is It? What Does It Do? How Do You Measure It?* *Imagination, Cognition and Personality*, 37(3), 359–372. <https://doi.org/10.1177/0276236618756704> (13 sider)
- McAdams, D. P., & McLean, K. C. (2013). *Narrative Identity*. *Current Directions in Psychological Science : A Journal of the American Psychological Society*, 22(3), 233–238. <https://doi.org/10.1177/0963721413475622> (6 sider)
- McLean, K. C., & Pratt, M. W. (2006). *Life's Little (and Big) Lessons: Identity Sta*
-

-
- tuses and Meaning-Making in the Turning Point Narratives of Emerging Adults. *Developmental Psychology*, 42(4), 714–722.
<https://doi.org/10.1037/0012-1649.42.4.714> (9 sider)
- Mediano. (2020, 25. marts). *Magnus Mattsson producerer beats til amerikanske rappere*.
<https://www.mediano.nu/oversigt/2020/3/25/magnus-mattsson-producerer-beats-til-amerikanske-rappere> (1 side)
- Murray, M. (2021). *Doing narrative research*. In P. M. Camic (Ed.), *Qualitative research in psychology: Expanding perspectives in methodology and design* 101–121. Washington, D.C.: American Psychological Association. (20 sider)
- Orlofsky, J. L., Marcia, J. E., Lesser, I. M., & Lanza, J. T. (1973). *Ego identity status and the intimacy versus isolation crisis of young adulthood*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 27(2), 211–219.
<https://doi.org/10.1037/h0034787> (9 sider)
- Petitpas, A. J., & France, T. (2010). *Identity foreclosure in sport*. In S. J. Hanrahan & M. B. Andersen (Eds.), *Routledge handbook of applied sport psychology* (1st ed., pp. 282–292). Routledge. 11 sider)
- Petitpas, A. & Champagne, D. E. (1988). *Developmental programming for intercollegiate athletes*. *Journal of College Student Development*, 22, 454–460. (7 sider)
- Raedeke, T. D. (1997). *Is athlete burnout more than just stress? A sport commitment perspective*. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 19(4), 396–417. (23 sider)
- Roberts, G. C., & Kristiansen, E. (2010). *Motivation and goal setting*. In S. J. Hanrahan & M. B. Andersen (Eds.), *Routledge handbook of applied sport psychology* 408–418. Routledge (10 sider)

-
- Rodriguez Macias, M., Abad Robles, M. T., & Gimenez Fuentes-Guerra, F. J. (2021). *Effects of Sport Teaching on Students' Enjoyment and Fun: A Systematic Review and Meta-Analysis*. *Frontiers in Psychology*, 12, 1-21. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.708155> (21 sider)
- Ronkainen, N. J., Kavoura, A., & Ryba, T. V. (2016). *A meta-study of athletic identity research in sport psychology: Current status and future directions*. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 9(1), 45-64 (10 sider)
- Ronkainen, N. J., Ryba, T. V., & Nesti, M. S. (2013). *'The engine just started coughing!' - Limits of physical performance, aging and career continuity in elite endurance sports*. *Journal of Aging Studies*, 27(4), 387-397 (11 sider)
- Rowe, I., & Marcia, J. E. (1980). *Ego identity status, formal operations, and moral development*. *Journal of Youth and Adolescence*, 9(2), 87-99. <https://doi.org/10.1007/BF02087928> (13 sider)
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). *Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being*. *American Psychologist*, 55(1), 68-78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68> (11 sider)
- Sarnell, L., & Schwanhausser Freeman, L. (2021). *Understanding anxiety and its impact in sport contexts*. In D. R. Marks, A. T. Wolanin, & K. M. Shortway (Eds.), *The Routledge handbook of clinical sport psychology* 53-64.. Routledge. (12 sider)
- Schwartz, S. J., Luyckx, K., & Vignoles, V. L. (2011). *Handbook of Identity Theory and Research* (Elektronisk udgave.). Springer Science+Business Media, LLC. Kapitel 1 1-30. (30 sider)
- Sheridan, D., Coffee, P., & Lavalley, D. (2020). *A systematic review of social sup*
-

-
- port in youth sport*. International Review of Sport and Exercise Psychology, 13(1), 258-282.
<https://doi.org/10.1080/1750984X.2020.1747696> (24 sider)
- Sparkes, A. C. (1998). *Athletic Identity: An Achilles' Heel to the Survival of Self*. Qualitative Health Research, 8(5), 644–664.
<https://doi.org/10.1177/104973239800800506> (21 sider)
- Sparkes, A. C., & Smith, B. (2014). *In Qualitative research methods in sport, exercise and health: From process to product*. Routledge. (289 sider)
- Stambulova, N. B., Ryba, T. V., & Henriksen, K. (2021). *Career development and transitions of athletes: the International Society of Sport Psychology Position Stand Revisited*. International Journal of Sport and Exercise Psychology, 19 (4), 524-550.
<https://doi.org/10.1080/1612197X.2020.1737836> (29 sider)
- Storm, R. K., Eske, M., & Nygaard, A. (2021). *Team Danmark trivselsundersøgelse 2021: Rapport om de Team Danmark-støttede atletes trivsel og mentale sundhed*. Danish Institute for Sports Studies. (32 sider)
- Shoda, Y., Mischel, W., & Peake, P. K. (1990). *Predicting adolescent cognitive and self-regulatory competencies from preschool delay of gratification: Identifying diagnostic conditions*. Developmental Psychology, 26(6), 978–986. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.26.6.978> (9 sider)
- Siegrist, J. (1996). *Adverse Health Effects of High-Effort/Low-Reward Conditions*. Journal of Occupational Health Psychology, 1(1), 27–41.
<https://doi.org/10.1037/1076-8998.1.1.27> (15 sider)
- Siegrist, J. (2016). *Introduction*. In J. Siegrist & M. Wahrendorf (Eds.), *Work stress and health in a globalized economy: Aligning perspectives on health, safety and well-being* 1-19. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-32937-6_1 (19 sider)
-

Stephan, Y., & Brewer, B. W. (2007). *Perceived Determinants of Identification with the*

Athlete Role Among Elite Competitors. Journal of Applied Sport Psychology, 19(1), 67–79. <https://doi.org/10.1080/10413200600944090> (13 sider)

Streitmatter, J. L., & Pate, G. S. (1989). *Identity Status Development and Cognitive Prejudice in Early Adolescents*. The Journal of Early Adolescence, 9(1–2), 142–152. <https://doi.org/10.1177/0272431689091011> (11 sider)

Søndergaard, K., & Sørensen, A. (2024a). *Mental trivsel i en eliteklub* [Upubliceret manuskript]. Aalborg Universitet. (61 sider)

Søndergaard, K., & Sørensen, A. (2024b). *Athletic Identity Foreclosure - Et kig i sportens verden* [Upubliceret manuskript]. Aalborg Universitet. (67 sider)

Tuval-Mashiach, R. (2017). *Raising the Curtain: The Importance of Transparency in Qualitative Research*. Qualitative Psychology (Washington, D.C.), 4(2), 126–138. <https://doi.org/10.1037/qup0000062> (13 sider)

Uzzell, K. S., Knight, C. J., Pankow, K., & Hill, D. M. (2024). *Wellbeing in high-performance swimming: A grounded theory study*. Psychology of Sport and Exercise, 70, 102557–102557. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2023.102557> (11 sider)

Verhoeven, M., Poorthuis, A. M. G., & Volman, M. (2019). *The role of school in adolescents' identity development: A literature review*. Educational Psychology Review, 31(1), 35–63. <https://doi.org/10.1007/s10648-018-9457-3> (29 sider)

Vidaillet, B. (2021). *Why assessment only exacerbates the need for recognition*. In

-
- Evaluation at work: A psychoanalytical critique 1st ed., 80–95.
Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003164890> (16 sider)
- Walasavage, S., Judge, L., Fox, B., Vasiloff, O., Huffman, O., Schlosser, A. J., & Razon, S. (2023). *Relationship between Athletic Identity and Stress in Division II College Softball Players: Athletic Identity and Stress*. Journal of Higher Education Athletics & Innovation, 2(1), 1–12.
<https://doi.org/10.15763/issn.2376-5267.2023.2.1.1-12> (12 sider)
- Walton, C. C., Purcell, R., Pilkington, V., Hall, K., Kenttä, G., Vella, S., & Rice, S. M. (2023). *Psychological safety for mental health in elite sport: A theoretically informed model*. Sports Medicine, 54(3), 557–564. <https://doi.org/10.1007/s40279-023-01912-2> (8 sider)
- Warriner, K., & Lavalley, D. (2008). *The Retirement Experiences of Elite Female Gymnasts: Self Identity and the Physical Self*. Journal of Applied Sport Psychology, 20(3), 301–317.
<https://doi.org/10.1080/10413200801998564> (17 sider)
- Waterman, A. S. (1984). *Identity Formation: Discovery or Creation?* The Journal of Early Adolescence, 4(4), 329–341.
<https://doi.org/10.1177/0272431684044004> (23 sider)
- Waterman, A. S. (1993). *Developmental perspectives on identity formation: From adolescence to adulthood*. In J. E. Marcia, A. S. Waterman, D. R. Matteson, S. L. Archer, & J. L. Orlofsky (Eds.), *Ego identity: A handbook for psychosocial research* 42–69. Springer.
<https://doi.org/10.1007/978-1-4613-8330-7> (28 sider)
- Woods, S., Dunne, S., Gallagher, P., & McNicholl, A. (2022). *A systematic review of the factors associated with athlete burnout in team sports*. International Review of Sport and Exercise Psychology. 1-41. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2022.2148225> (42 sider)
-

Yamamoto, Y., & Holloway, S. D. (2010). *Parental expectations and children's academic performance in sociocultural context*. In S. L. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (Eds.), *Handbook of school-family partnerships* 189–214. New York: Routledge. (26 sider)

(sideantal: 2991)